

Ikitaabo kyo'muleevi Yeremiya Indangiriro

Yeremiya âli yiji ukuyandika amagambo manunu-manunu, akanatuheereza imiziizi mingi ísimisiizi amatwiri.

Yiki kitaabo kikayandikwa ku kyanya Abayuda bâli kola bagatwalwa imbohe. Nahano akalahiza Yeremiya kwo atayange, atanabute. Mukuba ikyanya Nahano agaahana Abahisiraheeri, booshi bagaminikwa (16.1-4).

Ku ndondeko, Yeremiya âli riiri mwira wa mwami Yosiya. Haliko, ikyanya Yosiya âli mali fwa, Yeremiya analashwa mu nyumba ye'mbohe, kiri na mu kishimo. Ikyanya akatee yandika ikitaabo kyage kya mbere, mwami Yoyakimu anakikera-kera, anakisingoola mu muliro, kyanatuma Yeremiya agayandika ikindi íkiri nga kyo. Kundu âli kizi teerwa na'bagoma, haliko Igambo lya Rurema lyâli kizi yaka mu mutima gwage nga muliro, atanahasha ukulivunyira mwo (20.9).

Uyo muleevi akagwanwa ayerekana ngi-isi kwo Rurema agayiji nywana ikihango kihyaha na'bandu baage. Yibyoyi, biri mu yerekanwa mu 31.33-34a: «Nahano ashubi detaga kwokuno: “Yikyo kyanya, ikihango kyo nganywana na'Bahisiraheeri, kyo kyekino: Imaaja zaani, ngola ngaziyandika mu munge gaabo, na mu mitima yabo. Ngaaba Rurema

wabo. Nabo, banabe bandu baani. Ku yizo siku, ndaaye úwâye ki be ni'goorwa mbu ayigirize abaabo, kandi iri abatuulani baage, kwo bayige ibya Nahano. Si booshi bagaaba bakoli nyiji, ukulyokera ku batoohiri mwo, halinde ku bakulu. Naani, ngabakoga ibyaha byabo, ndanâye ki bikengeere.”»

Íbiri mwo ku bwofi

- a) Rurema ahamagala Yeremiya (1)
- b) Abayuda bakengulwa (2–38)
- c) Akaaya ke'Yerusaleemu kashereezibwa lwoshi-lwoshi (39–45)
- d) Amaleevi go'kutuka Abafirisiti, na'Bamohabu, na'Bahamooni, na'Bahedoomu, na'Badamasiki, na'Bahelamu, na'Bababeeri (46–51)
- e) Akaaya ke'Yerusaleemu kashereezibwa, Abayuda banatwalwa imbohe i Babeeri (52)

¹ Yaga magambo gali ga Yeremiya, mugala Hirikiya. Yeremiya âli riiri wa mu bagingi ba mu kaaya ke'Hanatooti, mu poroveesi ya Binyamiini. ² Yaga magambo, ikyanya Nahano akatangi múyereka go, mwami Yosiya mugala Hamooni âli mali hisa imyaka ikumi ni'shatu, atwaziri ikihugo kye'Buyuda. ³ Yeremiya ana-genderera ukukizi gadeta ku kyanya mwami Yoyakimu mugala Yosiya âli koli twaziri mu Buyuda, kiri na ku mwezi gwa kataanu gwo'mwaka gwi'kumi na muguma gwo'gundi mugala Yosiya, Zedekiya. Ku yugwo mwezi kyo kyanya abatuu-laga be'Yerusaleemu bakatwalwa imbohe.

Nahano ahamagala Yeremiya kwo abe muleevi

⁴ Nie Yeremiya, Nahano akambwira kwokuno:

⁵ «Ikyanya ndazi kubumba mu nda ya nyoko,
nâli koli kuyiji.

Ikyanya utâli zaazi butwa, nâli mali gwanwa
nakutaluula,
nanakutoola kwo ugaaba muleevi mu
binyamahanga.»

⁶ Naani, ti: «E Rurema Nahamwitu, si ngiri
musore! Ndanazi hashu ukudeta bwija.»

⁷ Na wa Nahano, ti: «Nanga!

Utadete mbu ukiri musore.

Si ngiisi ho ngakulungika, ukwaniini ukuha-
genda.

Na ngiisi magambo go ngakutekerera, uk-
waniini ukukizi gadeta.

⁸ Hatanagire umundu yeshi ye ugakizi yoboha.

Si tuyamiinwi, nganakizi kulanga.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

⁹ Ha nyuma, Nahano anagolola ukuboko
kwage, anambuma ku kanwa, anambwira:

«Lolaga! Amagambo gaani, ngola mu gabiika
mu kanwa kaawe.

¹⁰ Buno, ngakuheereza ubushobozi hi'gulu
lya'maami,

na hi'gulu lye'binyamahanga.

Ugakizi shikula, iri unahongola.

Uganakizi yondobeza, iri unasivya.

Na kwakundi, ugakizi yubaka, iri unabyala
imbuto.»

Yeremiya abona amabone

¹¹ Nahano anambuuzagya kwokuno: «E Yeremiya, biki ubwini?» Na wa naani, ti: «Mb-wini itavi lye'kiti kyo'bulaliizi, ikiri mu detwa Loozi.»

¹² Nahano, ti: «Wabona bwija. Ngweti ngalali-ira* bweneene, halinde ngiisi byo nadeta, bik-wirage.»

¹³ Nahano anashubi mbuuzaga: «Bikagi kandi ubwini?» Naani, ti: «Mb-wini amijji mu nyungu, gali mu birira. Iyo nyungu iri ngunangulire imunda ndi, ukulyokera imbembe.»

¹⁴ Nahano, ti: «Yeyo munda imbembe, yo igalyokaga gobwe-gobwe, inashabukire ku bandu booshi ba mu kino kihugo. ¹⁵ Abandu ba mu yago maami gooshi ge'mbembe, ngola ngababerangira. Abaami baabo bagayiji tereka ibitumbi byabo byo'bwami hoofi ne'nyiivi za'kaaya ke'Yerusaleemu. Yako kaaya, banakasokanane. Kiri no'tundi twaya twoshi twe'Buyuda, banatuteere. Kwokwo kwo nie Nahano ndesiri.

¹⁶ «Yabo Bahisiraheeri keera bakanjanda. Banakola mu yokera imizimu umubadu, iri banayikumba imigisi, kundu yiby byoshi, boonyene bo bakagibaaja na'maboko gaabo. Ku yukwo, ngola ngabatwira ulubaaja hi'gulu lya yago mabi gooshi go bali mu gira.

¹⁷ «E Yeremiya, uyibiikage ibiringiini, uy-imuke! Na ngiisi magambo gooshi go ngakutekerera, ukizi babwira go. Utagire mbu ukizi

* **1:12** 1.12 Mu kiheburaniya, igambo «kulaliira» liri mu yuvwikana nga «loozi».

bayoboha! Mukuba iri wangabayoboha, naani ngayami kuhemula imbere lyabo.

¹⁸ «Si ukulyokera zeene, ngweti ngakusikamya, ube nga'kaaya kazitire. Unabe nga lwingo lwe'kyuma, na nga nzitiro ze'miringa. Ugakizi hagana na'bandu be'kihugo kyoshi, kiri na'baami be'Buyuda, na'batwali baabo, na'bagingi, na'bandi bandu booshi. ¹⁹ Na kundu bagakizi kuteera, ndaaye úgakuhima. Si nienyene tugakizi yamanwa, na ngizi kukiza.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

2

Abahisiraheeri bakajanda Nahano

¹ Nahano anashubi nduma, ² kwo ngendi menyeesa abatuulaga be'Yerusaleemu, ti:

«Ngi kengiiri kwe'kyanya mwâli ki riiri nga muhya-kazi wani,

mwâli nvitiirwi kwo bweneene.

Mwâli njagalukiiri. Ne'kyanya n'gamùleeza mwi'shamba, mwanakizi ngulikira,

kundu ndaazo mbuto ízimeziri mwo.

³ Ku yikyo kyanya, mwe Bahisiraheeri mwâli talwirwi imwani,

mwanaba ngi'tomola lye'mimbu.

Ngiisi ábâli kizi kolwa mbu bamùhume kwo, banayami hanwa.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

⁴ Mwe milala yoshi ya'Bahisiraheeri! Mwe beene Yakobo!

Muyuvwe igambo lya Nahano.

⁵ Mukuba adetaga kwokuno:

«Bashokuluza biinyu, biki byo bakangayira,
 halinde bahabuke,
 banakizi gendi yikumba imigisi?
 Iyo migisi yabo, si ndaako kamaro ibahitiiri!
 Kiri na boonyene, si ndaako bahiiti!

⁶ Bakaleka ukutee yisaliza, ti: “E balya! Kituma
 kiki tutakiri mu kulikira Nahano?
 Si ye katulyosa mu kihugo kye'Miisiri,
 anaturongoora mwi'shamba, áhâli yuma-
 gusiri,
 hanâli yijwiri ibihomogolo!
 Iyo munda mwi'shamba, yâli yidisiri ikihulu,
 ndaanaye úwâli kizi gilenga, kandi iri agitu-
 ula.”

⁷ N'gabaleeta mu kihugo íkiyeziri,
 gira bakizi lya mwe'bitumbwe, kiri ne'bije-
 bije byamwo.

Halikago, yikyo kihugo kyani, iri bakakihikaga
 mwo,
 banakiyulubaza, halinde kyanakizi neenwa.

⁸ Mu bagingi nabo, ndaaye úkayisaliza, ti: “Ki-
 tuma kiki tutakiri mu kulikira Nahano?”
 Kiri na'bigiriza be'maaja, batâli nyiji.

Abimangizi ba'bandu, keera bakambindulira in-
 goto.

Abaleevi baabo banakizi tanga ubuleevi
 kwi'ziina lyo'muzimu Baali,
 iri banayikumba imigisi, kundu ndaako ka-
 maro ibahitiiri.»

⁹ Nahano adetaga kwokuno: «Ngola ngamùlega.
 Kiri na'bandu be'bibusi biinyu, nabo nga-
 balega.

10 Mutee jabukaga inyaaja, halinde mu kihugo
kye'Kipuro,
kandi iri mulungike abandu mu kye'Kedaari,
balangiize.

Mugendi sisa, iri igambo mwene yiri keera
likaba.

11 Aahago! Ka hali abandu ábakagomboola
imigisi yabo,
mbu bayabiirage igindi? Aahabi!

Iyo migisi, abandu batangagigomboola kundu
yoshi iri ya busha-busha!

Halikago abandu baani boohe, keera bakan-
janda,
na ndi nie mwene ubulangashane.

Bagweti bagakizi yikumba imigisi,
kundu ndaako kamaro ihiiti.

12 E igulu, yago mabi gooshi, bwo keera gakoleka,
ukizi humirwa, unajugume ne'kyoba!»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

13 «Abandu baani, ibyaha byo bâli kizi gira, biri
bibiri.

Ubwa mbere, bakanjanda, na ndi nie shyoko
ya'magoloovi ágali mu leeta ubulamu.

No'bwa kabiri, banayihumbira ibishimo
byo'kubiika mwa'miiji.

Haliko yiby bishimo, keera byatulika-tulika,
bitanakiri mu yijula mwa'miiji.»

Abahisiraheeri bayikululira ubuhanya

14 «Balya Bahisiraheeri, ka bakabutirwa mu
buja, halinde banakiri baja? Nanga,
maashi!

Aahago! Kituma kiki bakatwalwa imbohe?

15 Si abagoma baabo bagweti bagabalundumira nga ndare!

Emwe! Bakola mu balangamira.

Yabo bagoma, keera bakashereeza ikihugo kyoshi kya'Bahisiraheeri, banasiga utwaya twabo biguuka, bizira bandu.

16 Kiri na'Bamiisiri be'Mefisi, na'be'Tapaneshi, nabo keera bakamùteezagya ishoni, mu kumunguula imishaku ku matwe.

17 E Bahisiraheeri, yubwo buhanya bwoshi, ka mutali mwe mukabuyikululira, mu kunjanda?

Keera mukanjanda, na ndi nie Rurema Nahamwinyu.

Nie wâli kizi mùrongoora mu njira ikwaniini.

18 Si keera mukagendi nywana na'Bamiisiri! Aahago! Ikyanya mukagendi nywa ku magoloovi go'lwiji Niire, ka hali byo mukayunguka?

Na kwakundi, ikyanya mukagendi nywana na'Bahasuriya,

mbu mugendi nywa ku magoloovi go'lwiji Hefuraati, biki byo mukayunguka?

19 Aahago! Keera mukabihuuka, munakoli ba banangora-mabi.

Kwokwo, mukolaga mugaahanwa, gira mulonge ukuyiga.

Kundu nie Rurema Nahamwinyu, si keera mukanjanda, mutanaki nzimbahiri.

Kyo kitumiri mukayikululira ubuhanya, mwanayingira mu makuba.

Kwokwo, kwo nie Rurema Nahamwinyu
wo'bushobozi bwoshi ndesiri.

20 «Ukulyokera kare, muyamiri muli mu huna
imbere lyani.

Kundu mwâli riiri bakozi baani, haliko mukany-
ihandula kwo.

Mwâli riiri nga shuuli íri mu twisa imigozi.

Mwanambwiraga, ti: “Twalahira, kwo tutagakizi
kukolera!”

Mwanakizi gwejeraga lugali nga mushule, ku
ngiisi higangazi,

na mwi'dako lya ngiisi biti íbidoohiri.

21 Ikyanya n'gamùbyala, nâli yiji kwo muli
muzabibu nirizina, na kwo mukwaniini.

Aaho! Kutagi buno, keera mwahinduka mi-
landira íkola mu landa-landa bwalaafwe?

Kiri ne'mizabibu íri mu mùtongeka kwo, si
iryagagi mizabibu mibi ya mu kishuka?

22 Ibyaha biinyu, kundu mwangagira mbu mu-
bishukiirize ne'saabuni,

haliko, biyamiri-yamiri biri imbere lyani.»

Kwokwo, kwo Rurema Nahamwitu adesiri.

23 «Kutagi mwangadeta, mbu: “Twehe tutali mu
yikumba Baali.

Ku yukwo, ndaakyo ikyaha tuhiiti.”

Mutee genda mu ndekeera,

lyo mubona ibyaha byo mwâli kizi girira
mwo.

Mulyagagi ngi'buguma lye'ngamiya, írigweti
ligahura-hura.

24 Munali ngi'buguma lya punda wa mu kishuka,
írikoli liiziri, linabe keera lyaleha imbuusi,
mu kulooza ifizi.

Aahago! Yiryo ibuguma, nyandagi úwangaki lihangirira?

Inviizi zitakiri mu yiluhya. Si ikyanya kyo'mulindo,
lyo ziri mu yami gendi yimya buzira igoorwa.

²⁵ E Bahisiraheeri, muyitondage.

Si mu kulooza byo mugayikumba, mugweti mugatibita buzira biraato!

Kiri ne'mimiro yinyu, ikola mu hangalala.

Yoho wee! Si muli mu naaka, mbu:

“Ndaakwo kundi! Iyo migisi, tugisimiiri, tunakwaniini tukizi giyikumba.”

²⁶ Umuzimba, iri bangamùbirigisha, ali mu teteerwa.

Kwo na kwokwo niinyu mwe Bahisiraheeri, mwâye teteerwe.

Kiri na'baami biinyu, bagateteerwa ngana, kuguma na'batwali baabo,

na'bagingi baabo, na'baleevi baabo.

²⁷ «Yehee! Mugweti mugakizi baaja imigisi mu biti,

munagibwire: “E waliha! We daata!”

Ne'migisi yi'buye kwakundi, munagibwire:

“Ewe! We kambuta”.

Aahabi! Ho mwangandoziri kwo, mukambindulira ingoto.

Halikago, ikyanya muli mu longa amakuba, lyoki munayami ndakira, ti:

“E maashi! Uyiji tukiza!”

²⁸ Aahago! Iyo migisi yo mukayibaaajira, hayagi iri?

Ngahwe! Ikyanya mugakizi goorwa, leka ibe
yo igakizi mukiza.

E Bayuda, imigisi yinyu iluguusiri bweneene,
nga kwo'twaya twinyu tuli.

29 «Aaho! Bikagi kandi muki gweti mugakizi
ndakira kwo,
keera mukanahuna?»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

30 «Kundu n'gamuhaniiriza, ndaabyo
bikamugirira.
Si ikyanya mukahanwa, mutanangalukira.

Mwâli kizi minika abaleevi biinyu ku ngooti.

Mwehe, mulyagagi nga ndare ndangi
ishalisiri, inakola mu janganulana.

31 Yemwe bandu ba zeene! Nie Nahano, nie
wakyula.

Aaho! Mundegage amatwiri.

Ka ndi mu teera abandu ikyoba, nga úli mu lenga
mwi'shamba,
kandi iri nge'kihugo ikiyidisiri mwe'kihulu
namudidi?

Si muli baana baani!

Aahago! Kituma kiki mugweti mugaadeta:

“Leero buno, tugagenda ngiisi ho tuloziizi.

Tutagaki kugalukira!”

32 Umunyere, si atangayibagira ukuyilimbiisa
no'bungeni-ngeni bwage!

No'muhya-kazi atangayibagira ukuyambala
ikanju lyage lyo'buhya!

Halikago abandu baani boohe, bakoli hisiizi isiku
kandaharuurwa banyibagiiri.

33 «Emwe! Muli beeshu bweneene mu kuyerura.
Ne'kyanya muli mu giraga amabi mwene
yago, kiri na'babulambe ba'bakazi, muli
mu baheta.

34 Na kwakundi, ibyambalwa biinyu bikoli yulu-
biiri no'muko,
bwo mugweti mugayita abakeni,
ndaanabwo buhube bwo bahiiti.
Yabo bandu, mutakagwana kwo bali mu
mùzimba.

Ne'ngingwe ya yiby, 35 mugweti mugayihaya, ti:
“Twehe, ndaabwo buhube tuhiiti! Nahano
atangaki turakarira.”

Si mwabeeshaga mu kudeta, mbu: “Twehe,
ndaakyo kyaha tuhiiti!”
Kwokwo, ngamùhaniiriza ngana-ngana!

36 «Kutagi muli mu hindula-hindula imitono?
Aahago! Kiri na'Bamiisiri bagamùteeza ishoni,
nga kwa'Bahasuriya keera bakamùteeza zo.

37 Mugayiji lyoka mu kihugo kiinyu,
mukoli jojobiiri nga mbohe.
Abandu be'Miisiri, kundu mukola mu babiika
kwo'mulangaaliro,
haliko nie Nahano keera n'gabajanda. Mu-
tanâye longye ubutabaazi imwabo.»

3

Abahisiraheeri bakola ngo'mukazi mushule

1 Nahano adetaga kwokuno: «Tudete
ngo'mushosi angayimula mukaage,
no'yo mukaage anagendi yangwa no'gundi.

Aaho! Ko'yo yiba angaki shubi múgalula?
Nanga, maashi!

Iri angamúgalula, iri anayulubaza ikihugo
kyoshi.

E Bahisiraheeri! Kwokwo, kwo niinyu mukoli
kuuziri imigisi mingi-mingi.

Aaho! Kutagi buno, kwo mukoli loziizi ukun-
galukira?

Kwokwo kwo nie Nahano ndesiri.

² Mutee legamira ku marango.

Ka hali ho mutazindi yiyulubaza ne'mizimu?
Si mugweti mugalindirira abashule ku butambi
bwe'njira!

Muli ngo'Muharaabu úteziri abandu
mwi'shamba.

Na bwo muli mu higula mu bushule, keera
mwayulubaza ikihugo.

³ Kyo kitumiri keera nahangika invula.

Si invula ya mahona-nvula itakiri mu nia!

Kundu kwokwo, mukiri mu gokomoza
ngo'mushule.

Ndaanazo shoni mugweti, kiri ne'hiniini!

⁴ Buno, mukola mu ndakira kwokuno:

“E daata, uyamiri uli mwira witu ukulyokera
ubwanuke bwitu.

⁵ Aaho! Ka ugakizi turakarira halinde imyaka
ne'myakuula?”

E Bayuda, kundu muli mu deta kwokwo,

si mugenderiiri naaho no'kukizi yifunda mu
mabi, nga ngiisi kwo muloziizi.»

Ibyaha bya'Bahisiraheeri na'Bayuda

⁶ Ku kyanya mwami Yosiya âli twaziri,
lyo Nahano akambwira: «Ka ubwini ngiisi

kwo'muhemu Hisiraheeri agweti agaagira? Si ali mu gendi yikumba imigisi ku marango, na mwi'dako lya ngiisi kiti ikidohiri.

⁷ «Nanayidesa, ti: “Ikyanya Abahisiraheeri bagaaba keera bahuba, hali ikyanya bangaki shubi ngalukira. Haliko, shoobe! Yago mahube gaabo, beene wabo Abayuda, kwo bali banakuhambwa, nabo bakagabona.”

⁸ «Uyo muhemu Hisiraheeri, ikyanya âli kizi gira ubushule, n'gamúyandikira amaruba go'kubonesa kwo keera n'gamúyimula. Kundu kwokwo, mulumuna wage wa Yuda atanany-obooha. Si naye anakizi yifunda mu bwobwo bushule. ⁹ Ikyanya Abahisiraheeri bâli kizi yiyulubaza mu bushule, batâli kizi yiyubaara. Si bâli genderiiri ukukizi yikumba imigisi, kundu ikabaajwa mu mabuye naaho, na mu biti. ¹⁰ Kiri na beene wabo, ingulani za'Bayuda batakan-galukira ku mitima ishenguusiri. Si bakakizi yihumeera ku bulyalya naaho, kwo bakoli jengi-irwi.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

¹¹ Nahano anashubi mbwira: «Yabo Bahisiraheeri, kundu bakambindulira ingoto, haliko bo babonesiri kwo bakwaniini ukuhima ingulani za'Bayuda. ¹² Aahago! Ugendi babwira kwokuno:

“E Bahisiraheeri, si mutali bemeera! Mugirage mungalukire.

Ndagaki mùrakarira!

Si nyamiri ndi mu kejererana.

Niehe, ndaayo nziikira nduulana.”»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

13 «Byo mukwaniini ukugira naaho, muyemeere ibyaha biinyu.

Ee! Muyemeerage kwo mukahuna imbere lyani, nie Rurema Nahamwinyu!

Mukuba, mukalahira kwo mutagakizi nzimbaha, mwanakizi gendi yikumba imizimu mwi'dako lya ngiisi kiti ikidohiri.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

14 Nahano adetaga kwokuno: «E baana bahemu, mugirage mugaluke. Si nie Nahamwinyu!

Kundu mushabukiiri mu mahanga, ngagalula babiri-babiri ba mu ngiisi mbaga, na muguma-muguma wa mu ngiisi kaaya.

Balya booshi, na mbatwale ku mugazi Sayuni.

15 «Haaho, ngamùheereza abimangizi bahyahya, banabe banzimiizi. Bagaaba benge, banabe basobanukiirwi bwija.»

16 Nahano ashubi detaga kwokuno: «Ku yikyo kyanya, mugaaba keera mwayushuuka, munakwire mu kihugo kyoshi. Mutagaki kengeera ibya keera, mbu mukizi shubi deta hi'gulu lya'Kajumba ke'Kihango. Kiri no'kukakengeera, mutagakizi ki kakengeera. Mutaganakizi katwaza, kandi iri kugira mbu mulinganie akandi.

17 Ku yikyo kyanya, i Yerusaleemu igakizi detwa Kitumbi kya Nahano. Abandu booshi bagakumanana yo, gira bakizi ngingika. Batagaki ba mindagabika. Si amabi agalyagagi mu mitima yabo, bagagatwikira kwo. 18 Mu yizo siku, Abayuda baganywana na'Bahisiraheeri. Booshi

banalyokage mu kihugo ikiri imbembe, banagalukire mu kihugo kyo n'gaheereza bashokuluzabaabo.»

Abahisiraheeri bagalukira Rurema

¹⁹ Nahano adetaga kwokuno:

«E Bahisiraheeri, nâli toniri kwo nangamugira nga muguma wa mu bagala baani.

Nanganamûhiiri ikihugo kiija ngana-ngana, kinabe kya kahebua ukuhima ibindi byoshi ibiyimbwa ho.

Nanashubi tona kwo mwangakizi mbuuzaba «E Daata», na kwo mutagaki mbindulira ingoto.

²⁰ E Bahisiraheeri, kundu kwokwo, mutanababemeera imwani. Si mukoli ba nga mukazi uwahemukirayiba.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

²¹ «Abandu bagweti bagayamuluka ku marango. Yayewe! Bahisiraheeri, yabo.

Bakanyibagira, nie Rurema Nahamwabo, banakizi vajuuka mu bitali nga byo.

Kyo kitumiri bakola mu bululuka, iri banahuuna kwo mbakejeerere.

²² Yohoo, e baana bahemu! Mungalukirangana, halinde nimûkoge.»

Abandu banashuvya, ti: «We Rurema Nahamwitu.

Ku yukwo, tukolaga tugakugalukira.

23 Ku kasiisa, ikyanya twâli kizi yikumba imigisi
ku tugangazi na ku migazi,
lyo twâli kizi tebeka bweneene.

Ku kasiisa, Rurema Nahamwitu, yehe ye mwene
ubukize.

24 «Gulya muzimu Baali, ukulyokeraga ub-
wanuke bwitu, bashokuluza biitu bâli kizi gutan-
gira ibibuzi ne'ngaavu. Banakizi gutangira kiri
na'baana baabo bo'butabana na bo'bunyere.
Kwokwo, kwe'misi yabo, bâli kizi gifwisa
ubusha, mu kukizi hoza Baali.

25 «Ku yukwo, bikwiriiri ishoni zituyizingage
kwo, zinatudeedeke haashi. Mukuba, tweshi na
bashokuluza biitu, twâli kizi gira ikyaha imbere
lya Rurema Nahamwitu. Ukulyokera ubwanuke
bwitu halinde buno, ndaaye úkamúsimbaha.»

4

*Nahano ahanuula Abahisiraheeri, kwo
batwikire ku byaha*

1 E Bahisiraheeri, Nahano adetaga kwokuno:
«Iri byangaziga, mungalukire!

Imigisi yinyu yoshi, si iri kyagaza imbere lyani!
Aaho! Mugijandage, munangalukire.

2 Munambiikire indahiro kwi'ziina lyani, ti:
“Nga kwo Nahano ayamiri ho”.

Ne'ri mwangadeta kwokwo mu kati ko'kuli,
lye'gindi milala igakizi gashaanirwa.

Inakizi mûhuuza hi'gulu lya byoshi byo muli
mu gira.»

3 Nahano abwira kiri na'batuulaga
be'Yerusaleemu, na'bandi Bayuda kwokuno:

«Bwe'ndalo ziinyu keera zikashoosha, mukizi zishosholola.

Mutakizi shubi byala imbuto mu migenge.

⁴ Ee maashi! Nga kwo mutengwirwi mu magala giinyu, mutenguulwe na mu mitima yinyu, halinde mukizi kolera Nahano naaho.

Buzira kwokwo, ibyaha biinyu bigayasa uburaakari bwage nga muliro, ndaanaye úgaahasha ukubuhoohya!»

Abandu be'Buyuda balonga amakayu

⁵ «Mugendi menyeesa ábatuuziri i Yerusaleemu, kuguma na'bandi Bayuda,

kwo bakengule abandu, mu kudihiriza iki-ibuga mu kihugo kyoshi!

Muberangire kwi'zu lihamu kwokuno:

“Muyijage mweshi, tutibitire mu twaya tuzitire!”

⁶ Mushonie irembera i Sayuni, likizi yereka abandu ngiisi ho bagalenga.

Mutaki vwebeebe, si mutibitage.

Nahano akolaga agalyosa ikihano uluhande lwe'mbembe.

Yikyo kihano, igaaba nguuke yo'kushereeza ngana-ngana!

⁷ Abasirikaani bagahuluka,

nga ndare íkola mu vuvunyuka mwi'bundo lyayo.

Ee! Nakiminika keera akashaaga mu kihugo kyage, anakola mu njira,

gira ayiji shereeza ikihugo kiinyu.

Utwaya twinyu tugasigala biguuka,

ndaanaye mundu úgatutuula mwo.

⁸ Ku yukwo, mukenyerage amasuuzu, mu kuyerekana kwo mukoli jengiirwi.
Munabululuke ku kimombo.
Si uburaakari bwa Nahano butazi hooaha hi'gulu liitu!»

⁹ Nahano adetaga kwokuno: «Yibyoyoshi, mango bikoleka, mwami agatwika indege, kuguma na'batwali baage. Abagingi bagahumirwa ngana, na'baleevi banashenguke.»

¹⁰ Haaho nanadeta, ti: «E Nahano Rurema, yaba bandu, si ukabateba! Ukabalagaania kwo bargaaba no'mutuula. Halikago buno, ingooti yo ibakola mwi'gosi.»

¹¹ Ku yikyo kyanya, Nahano agamenyeesa abandu be'Yerusaleemu, na'be'Buyuda booshi kwokuno: «Imbuusi yi'duutu igalyoka ku migazi ya mwi'shamba, inayiji huutira abandu ba Rurema. Iyo mbuusi itaganaba ndembu nga mbuusi yo'kuyeluula. ¹² Si ngalungika imibangami. Leero, nienyene ngola ngabahaniriza.»

Abagoma basokanana i Buyuda

¹³ «Lolagi! Umugoma agweti agatuyijira, akola mu tukanganga nga kibungu ikiyidisiri.
Amagaare gaage gi'zibo gali mu suula umulindi, nga kihuhuuta.
Ifwarasi zaage zigweti zigaganga mulindi ukuhima utushuta.
Ala twe! Si tukulaga tugaahera!

¹⁴ «E bandu be'Yerusaleemu, iri mwangalooza ukukizibwa, muiyeruuse,

- mutanakizi shungika amagambo mabi.
- 15 Abandu be'Daani na'be'Hifurahimu, bakola mu menyeesania kwo mukola mugashereezibwa.
- 16 Yago magambo, ugakengule ibinyamahanga, kiri na'bandu be'Yerusaleemu. Ee! Ibinyamahanga bikolaga bigayiji tuteera. Bigweti bigabanda induulu, mu kushomboroza izibo mu twaya twe'Buyuda.
- 17 Abagoma bakoli sokaniini i Yerusaleemu, nga'balaazi be'ndalo. Na íbitumiri bigaaba kwokwo, bwa'bandu baani keera bahuna imbere lyani.»
- Kwokwo, kwo Nahano adesiri.
- 18 «E Bayuda, si kino kihano kimùkayiri bwe-neene, kinali mu mùsiriiza mu mitima! Yikyo kihano, íbitumiri kigakoleka imwinyu, bwo mukiri mu gira íbitali nga byo.»

Ingerania zalwaza Yeremiya

- 19 Umutima gwani gukola mu lyana! Gukola mu lyana bweneene! Keera gwanat-ulagula! Umutima gwani, gugweti gugapuupa-puupa ngana! Si keera nayuvwa ibibuga bikola mu dihirizibwa, kuguma no'lujongo lwe'kiteero. Ku yukwo, ndagaki hulika.
- 20 Inguuke ziri mu kizi kulikirana, halinde ikihugo kyoshi kinabe kikoli shere-biiri.

Abagoma keera bakashikula amaheema giitu,
ndanaki hiiti ho nangashumbika.

21 Yago maremba go'kuyerekana kwo halya-
gagi ikiteero,
ngagenderera ukukizi gabona-bona halinde
mangoki?

Kiri na yibyho bibuga bi'zibo, ngakizi biyuvwa
halinde mangoki?

22 Nahano adetaga kwokuno:

«Ku kasiisa, abandu baani bali bahwija.

Si batanyiji! Amenge gaabo, gakubisirwi.

Byo bayiji naaho, biri byebye-byebye byaha.

Si íbikwaniini, byohe batabisobanukiirwi.»

23 Nie Yeremiya, ikyanya n'galangiizagya mu
kihugo,

nanabona kwo kikola kimaata.

Kiri ni'gulu, ikyanya n'galibona,

ndaagwo mulengeerwe úguliri kwo.

24 Ha nyuma, nanalangiiza ku migazi,

nanabona kwo ikola mu jugumbana,

kuguma no'tugangazi.

25 Ikyanya n'galangiiza, ndaaye mundu ye
n'gabona.

Kiri na mu kyanyaanya, utunyuni twoshi,
ndaatwo.

26 Ikyanya n'galangiiza, nanabona kwi'daho
irishuba ne'nagiira, likola ishamba.

Utwaya twoshi, tukola biguuka.

Na íbitumiri bigaaba kwokwo, bwo Nahano
akoli turakariiri.

27 Nahano adetaga kwokuno:

«Ikihugo kyoshi kigashereezibwa.

Kundu kwokwo, ndagakishereeza lwoshi-lwoshi.

28 Abandu ba mu kihugo, bagaliruuka.

Ni'gulu ligayidika kwe'kihulu.

Keera nakyula, ndanganaki hinduka.

Keera n'gashungika, kwoshi kwokwo!»

29 Abasirikaani ábali mu gendera ku fwarasi, kiri

na ábali mu hagata imiheto,

bagweti bagayija no'mululumo.

Kinatume abandu booshi ba mu twaya,

bagatibitira mu bishungu-shungu, na'bandi mu nyaajwe.

Yoho wee! Utwaya twoshi tukoli sigiiri tumaata.

Ndaaye úki tutuuziri mwo.

30 E bandu be'Yerusaleemu, kutagi leero mugaa-gira?

Si keera mwashereezibwa lwoshi-lwoshi!

E bandu be'Buyuda, kituma kikagi muki gweti

mugayambala ibyambalwa byo'mulimbo?

Munakiri mu yilimbiisa no'bungeni-ngeni

úbukatulwa mu nooro!

Na kituma kikagi mukiri mu yilaba ishalo nyiiru-nyiiru ku masu?

Yukwo kuyilimbiisa kwinyu, si kulyagagi kwa busha!

Si buno, biira biinyu keera bamùnenuuka,

banakoli mùhigiiri, kwo bamùyite!

31 Nyuvwiti akaamyó, nga ko'mukazi úgweti

úgaabuta ulubuta lwa mbere.

Kiziga i Yerusaleemu yonyene, ye gweti igahemagira-hemagira!

Akola mu lambuula amaboko, iri anatakira
Rurema kwokuno:
«Ala nie! Si abahulula bano, bakoli nyita!»

5

Abandu be'Yerusaleemu bahuna

¹ Nahano adetaga kwokuno:

«Mugende mu njira za mu kaaya
ke'Yerusaleemu,
munaloozageye mwo'mundu muguma naaho
úli mu gira amiija,
anabe afitiirwi ku bikwaniini.
Mulenge hooshi, mu ngiisi mufulege, kiri na mu
tuguliro.
Ne'ri mwangamúbona, lyoki kano kaaya,
ngakakejeerera.»

² Yabo bandu bali mu biika ndahiro, ti:

«Nga kwo Nahano ayamiri ho.»

Kundu kwokwo, iyo ndahiro yabo, iri mu ba ya
bibeessa.

³ E Nahano, ka utayamiri uli mu looza íbiri
byo'kuli?

Kundu ukahimbula abandu be'Buyuda, si
batababiiri.

Na kundu ugweti ugabafuta-futa, mu kubay-
erekeza,

si batakusimbahiri.

Bakola mindagabika, banakoli yumuusiri
ngi'buye.

Keera bakashiikiza lwoshi, kwo batangaki
kugalukira.

⁴ Haaho, nâli toniri kwo íbitumiri balya bandu
ba Rurema bagaagira íbitali nga byo,

mbu bwo bali bagunda naaho, banali
bizeeze,
batanazi menya ibikwaniini imbere lya Rurema
Nahamwabo.

Batanayiji ngiisi byo abaloziizi kwo.

⁵ Kwokwo, n'gatona kwo ngendi ganuuzza
abakulu baabo.

Mukuba n'gatona mbu boophe, ku kasiisa bo
bayiji Rurema Nahamwabo.

Banayiji ngiisi byo asiimiri, na ngiisi
ibikwaniini.

Yehee! Kiziga yabo booshi nabo, balyagagi babi!
Kundu bâli gweti ingoome na Nahano, halik-
ago keera bakagihongola.

Na kundu bâli nywaniini bo naye, si keera
bakamúyitwisa kwo.

⁶ Kyo kitumiri indare mu kishuka zigakizi yiji
bateera.

Kiri ne'mirunga ikolaga igakizi yiji basim-
bukira kwo.

Ingwi zikoli bateziri ha nyuma lya'kaaya.

Ikyanya umundu ali mu gira mbu ahuluke,
zinayami mújanganula.

Na ibitumiri biryagagi kwokwo, bwa'Bayuda
bâli kizi yifunda mu byaha,
banakizi huna imbere lya Nahano.

⁷ Nahano adetaga kwokuno: «E batuulaga
be'Yerusaleemu,

kituma kikagi nangaki mûkejeererera?

Si kiri na'baana biinyu keera bakanjanda!

Banakola mu kizi biika indahiro kwi'ziina
lye'migisi,

itanakwiriiri ukuyikumbwa.
 Kundu nâli kizi mùheereza ngiisi íbyâli kizi
 mùgoora,
 halikago mwanakizi yifunda mu bushule.

Mwanâli kizi shiiba mu nyumba za'bashule.

⁸ Muli nga fwarasi za mu kishuka, ízifiisiri,
 zinalungumiirwi.

Ngiisi muguma winyu ali mu yifwija naaho
 ukugwejera muka uwabo.

⁹ Aahago! Abandu mwene yabo, ka ndakwiriiri
 ukubahana?

Ka ndakwiriiri ukubayihoola?»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

¹⁰⁻¹¹ Nahano adetaga kwokuno: «E bagoma,
 Abahisiraheeri na'Bayuda booshi, mugendi
 bashooshola,
 nga kwo bali mu shooshola amatavi
 ge'mizabibu.

Mubasivye, nga kwo bangasivya imigungira
 ye'mizabibu.

Mukuba, Abahisiraheeri na'Bayuda batakiri
 bandu baani nie Nahano!

Kundu kwokwo, mutabasivye lwoshi-
 lwoshi.»

Rurema akejeerera Abayuda

¹² Si abaleevi bagweti bagabeesha, mbu Nahano
 atâye tuhane,

na mbu ndaayo nguuke tugalonga, ndaana-
 lyo izibo, ndaanagwo mwena.

¹³ Yabo baleevi, si ngiisi byo bagweti bagaadeta,
 biri nga kuteerera imbira mu munyaga
 naaho!

Igambo lya Rurema litabali mwo.

Yizo nguuke zooshi, lekaga zikizi bakoleka kwo!

14 Nahano Rurema wo'bushobozi bwoshi, adeta taga kwokuno:

«Balya bandu, bali mu deta kwo ndagabahana. Ngahwe! Amagambo go nakutekerera, gagabababula nga muliro.

Bagaaba nga shaali ízikola mu singooka.»

15 Nahano adetaga kwokuno: «E Bahisiraheeri, munyuvwirize.

Ngola ngaleeta ibinyamahanga, gira biyiji mûteera.

Yabo bandu, ikihugo kyabo kyâli yamiri ho ukulyokera kare.

Ne'ndeto yabo, mutangagimenya.

Ngiisi byo bali mu ganuula, mutagakizi biyuvwa.

16 Yabo booshi bali bikalage bya'basirikaani.

Ikyanya bali mu lasha imyambi, abandu bingi bali mu yami fwa.

17 Balya bagoma, ngiisi byo muli mu yimbula, bo bagakizi birya.

Bagakizi lya ibibuzi biinyu, ne'ngaavu zinyu.

Bagakizi lya ne'mizabibu yinyu, ne'mitiini.

Bagakizi lya kiri na bagala biinyu, na banyere biinyu.

Utwaya twinyu tuzitire, muli mu tuyegamira.

Kundu kwokwo, yabo bagoma bagatushereeza ngana.»

18 Nahano adetaga kwokuno: «Ikyanya ngamûzimiiza, kutagaaba kwa lwoshi-lwoshi.

19 E Yeremiya, abandu bagakizi kubuuzza:

“Kituma kiki Rurema Nahamwitu agweti agatuyogogoza mwene yuku?” Naawe, unabashuvye: “Si keera mukamújanda! Na kundu mukoli tuuziri mu kihugo kiinyu, halikago mugweti mugayikumba imigisi ye'mahanga. Kyo kitumiri yiby binyamahanga, mukola mugagendi kizi bikolera mu kihugo kyabo.”»

Rurema akambira abandu baage

20 «Gano magambo, mugamenyeese Abayuda, beene Yakobo:

21 Si mulyagagi bahwija, munali bizeeze!
Aaho! Mundegage amatwiri.

Kundu muhiiti amasu, si mutabwini!

Na kundu muhiiti amatwiri, si mutayuvwiti.»

22 Nahano adetaga kwokuno: «Ku kasiisa, mukwaniini mukizi nzimbaha, munakizi juguma imbere lyani.

Si nie n'gabiikira inyaaja umushenyu, lube lubibi lwayo!

Yulwo lubibi, lunayamiri ho imyaka ne'myakuula. Ne'nyaaja itangalutaluka.

Kundu imidunda yangalupukula-pukula, itangalubalala.

Na kundu yangakundula, itangalusooka.

23 Halikago mwehe, imitima yinyu keera mukagiyumya,
mwanahuna imbere lyani.

Mukakuuduka imbere lyani, mwanayigendera handi-handi.

24 Si mutali mu deta, ti: “Rurema Nahamwitu

ye mu tuniekeza invula ku kyanya
 ikikwaniini,
 iba ya mbere kandi iri ya'makamuuka.
 Ne'kyanya kyo'kuyimbula, ye gweti úgakizi
 tuheereza imimbu.

Ku yukwo, bitukwiriiri tukizi múyoboha.”

25 Kundu kwokwo, yago miija gooshi, ibyaha
 biinyu keera bikagahangirira.

Byo binatumiri ndaabyo mugweti muga-
 longa.

26 Yoho wee! Si mu bandu baani, muli mwo
 banangora-mabi!

Yabo babi bagweti bagatega abaabo,
 nga kwo'muhiivi ali mu tega utunyuni.

27 Inyumba zaabo ziyijwiri ibibeeshu,
 nga kitiri ikiyijwiri utunyuni útwagwatwa.

Yabo babi, keera bakagala ngana-ngana, ba-
 nakola banamisi bweneene.

28 Bakoli jeziri, na'magala gakoli shogahiri.
 Ibitaalwe byabo, bitahiiti ho byangahek-
 era.

Batali mu bulanira ifuuvi ku njira yo'kuli.

Na'bakeni, bali mu bayima ukuli kwabo.»

29 Nahano adetaga kwokuno:

«Aaho! Bwa'Bayuda bagweti bagaagira amabi,
 ka bitangwiriiri kwo mbahane hi'gulu lyago?
 Abandu mwene yabo, ka bitangwiriiri kwo
 mbayihooole?»

30 «Yabo Bayuda, ikihugo kyabo kiyijwiri ibita-
 laalwe, binali bya kuyagazania.

31 Abaleevi bagweti bagatanga ubuleevi
 bwe'kinyoma.

Kiri na'bagingi bakola mu kizi yihahalira
 boonyene naaho.
 Aahabi! Amabi mwene yago, abandu baani
 bakoli bwini kwo go gakwaniini.
 Halikago, ku kyanya kye'mberuuka, kutagi
 bâye gire?»

6

Abagoma basokanana akaaya ke'Yerusaleemu

- ¹ «E beene Binyamiini, mutibitage!
 Si ikiteero kikola mu lyoka uluhande
 lwe'mbembe,
 munakola mugashereezibwa lwoshi!
 Mulyokage i Yerusaleemu, muhunge.
 Mulakize ibibuga mu kaaya ke'Tekowa.
 Munashonie irembera mu ke'Beeti-
 Hakeremu, gira likizi kengula abandu.
- ² E kaaya ke'Sayuni, kundu uli nga munyere
 úsimisiizi, unanonosiri,
 haliko ngola ngakushereeza.
- ³ Abangere bagakusokanana, bali no'buso bwabo
 bwe'bibuzi,
 banashumbike ha butambi lyawe.
 Ngiisi muguma agakizi teereza haage-
 haage.»
- ⁴ Yabo bangere bakola mu twa ikitambira, mbu:
 «Muyilingikanie, tuteerage abatuulaga
 be'Sayuni.
 Tuteere ku kyanya kya'kalenge-renge.»
 Ha nyuma, banashubi deta: «Yayewe! Twa-
 keereza! Si izuuba keera lyasooka!
 Aaho! Kakola kabigingwe, ne'kihulu kya-
 toola.

5 Ku yukwo, tugirage tukabateere bwobuno bushigi.

Inyumba zaamwo nzitire, tukazishereze lwoshi!»

6 Nahano wo'bushobozi bwoshi, adetaga kwokuno:

«Muteme ibiti, munalunde no'luvu, bibe kishonero, halinde muteere akaaya ke'Yerusaleemu.

Ee! Yako kaaya kakwaniini kahanwe.

Mukuba, abandu baamwo bagweti bagavindagazania bweneene.

7 Amabi gakola mu hinga mwo, nga kulya amiji gali mu huluka mu kirigo.

Abandu baamwo bakola mu teerana, iri banayitana.

Akaaya kooshi kakolaga mwa'kamburugu.

Byo ngweti ngakabona mwo naaho, gali malwazi ne'nguma.

8 Ku yukwo, e Yerusaleemu! Bwo ngweti ngakuhanuula, unyuvwagwe!

Buzira kwokwo, ngakulyoka mwo,

na ngugire ishamba limaata,

halinde abandu batanaki kutuule mwo.»

9 Nahano wo'bushobozi bwoshi, adetaga kwokuno:

«Ngiisi ábaki sigiiri, mubakuumanie.

Kubaagage nga kwo muli mu shondooza imizabibu mu ndalo.

Bali mu shondooza imihuli ku ngiisi itavi.»

Abandu be'Yerusaleemu batayuvwa Nahano

- 10 Nanashuvya: «Nyandagi ye nangakengula, halinde ananyuvwe?
Si yaba bandu booshi balyagagi babitwitwi!
Ikyanya ndi mu bakengula, batali mu nyuvwa.
Si igambo lyawe, bali mu lijambuura, batanalitwaziizi.
- 11 E Nahano, bwo ukoli rakiiri hi'gulu lya yaba bandu, naani, kwo na kwokwo.
Yubwo buraakari bwawe, ngoli luhiri no'kubuhangirira.»

Nahano anashubi mbwira: «Yubwo buraakari, ugendi buyonera ku baana mu njira, kiri na ku misore, ngiisi ho ibwatiiri.
Kiri abashosi na bakaabo, ngakizi bashavurira, kiri na'bashaaja kongotwe.

12 Inyumba zaabo, zigahaabwa abandi bandu, kiri ne'ndalo zaabo, na bakaabo.
Ngabahana ngana-ngana ku bushobozi bwani.»
Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

13 «Yabo bandu booshi bali bazizi be'bindu, ukushaagira ku bagunda, halinde ku bakulu.
Kiri na'baleevi na'bagingi, booshi ziri ngunge naaho.

14 Yabo bandu, kundu abandu baani bakoli komeresiri bweneene,
si inguma zaabo bali mu zilunga ku maleeza kwo.

Bagweti bagaadeta, mbu: “Umutuula guli ho!
Umutuula guli ho!”

Kiziga ndaagwo úguli ho!

15 Ibitaalwe byo bali mu gira, ka bikabateera ishoni? Aahabi!
Kiri no'kuyiyubaara, ndaakwo!

Ku yukwo, ikyanya ngaahana abandi, nabo ngabahanira kuguma.

Balya booshi baganyanyagwa haashi.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri!

¹⁶ Nahano adetaga kwokuno: «Muyimange mu mashangaaniza, muloleekeze bwija.

Irya njira nyiija ya kare, mubuuze ngiisi ho iri.

Ee! Irya njira nyiija, ibe yo mugakizi lenga mwo.

Iri mwanagira kwokwo, lyo mugaluhuuka.

Haliko, balya bandu banashuvya:

“Iyo njira nyiija, twalahira, kwo tutagagikulikira.”

¹⁷ N'gabiika abalaliizi, bakizi mubwira, ti:

“Yuvwi! Ikibuga kyo'kumukengula keera kyalaka.”

Halikago, mwanadeta: “Aahabi! Tutagatwaza!”

¹⁸ Ku yukwo, e binyamahanga mweshi! Mundegage amatwiri.

Yabo bandu be'Buyuda, mulolage bwija ngiisi kwo ngabagira.

¹⁹ Munyuvwirize bwija!

Yabo Bayuda, bwo bakoli higwiri, ngabayogogoza ngana-ngana!

Kundu nâli kizi bakengula,

nanakizi bayigiriza, haliko batanandwaza.

²⁰ E bandu be'Buyuda, kituma kiki muki gweti mugandeetera umubadu ukulyoka i Sheeba?

Na kituma kiki mukiri mu gendi nzeehera amalaasi i mahanga?

Kundu mwangakizi nziriigiza amatuulo
ge'bitugwa ku katanda,
haliko, ndagaki gayemeera!
Mukuba, gataki nzimisiizi.»

²¹ Ku yukwo, Nahano adetaga kwokuno:
«Yabo Bayuda, ngolaga ngabasiitaza.
Ngagwisa abashosi kuguma na bagala baabo,
na'batuulani, kiri na'biira. Booshi bagafwira
kuguma.»

Ikiteero ukulyoka imbembe

²² Nahano adetaga kwokuno:
«Langiizi! Abasirikaani bakola mu lyoka im-
bande ze'mbembe.
Bali mulala úguhimbiri, banalyosiri mu
mbeka ze'kihugo.

²³ Yabo basirikaani bahagasiri imiheto
na'matumu.
Balyagagi balangi, batanali mu yuvwirana
indengeerwa.
Ikyanya bali ku fwarasi zaabo, bali mu yamuuka
nga midunda mu nyaaja.
E bandu be'Sayuni! Yabo bagoma bakola
ibiringiini, kwo bayiji mûteera.»

²⁴ Abandu be'Yerusaleemu banadeta: «Yabo
basirikaani, keera tukayuvwa imyazi
hi'gulu lyabo, tunakoli shengusiri.
Ala twe! Tukulaga no'lushunguti
ngo'mukazi úgweti úgaliibwa no'mukero.

²⁵ Hatagire úgashubi hinga, kandi agenda mu
mutalimbwa!
Si balya bagoma bakola yo, banali ne'ngooti!
Ngiisi ho twangalenga, bali mu tuteera ikyoba.»

26 Nahano adetaga kwokuno: «E bandu baani, muyambale amasuuzu, munayivuruguuze mu munyota-kiiko.

Mubululuke nga úwafwirwa no'mwana we'kininga.

Mukuba, masaasa atabukwa, umushereeza akola agayija.

27 «E Yeremiya, keera nakubiika ukizi geza abandu baani, nga kwo'mukozi ali mu geza ibyuma mu muliro.

28 Balya bandu baani, si booshi bali bahuni, banakola mindagabika.

Bagweti bagabanganizania.

Bali bakomu nga mulinga, kandi iri nga kyuma. Booshi bali banangora-mabi.

29 Umuliro gwo'muduba, kundu guli mu duuta bweneene, haliko ikikwi kitali mu lyoka ku miringa.

Kwokwo, abandu baani nabo, kundu bakola mu leezibwa mu muliro, haliko ubuligo bwabo butali mu bamala kwo.

30 Kyo kitumiri bagakizi detwa kwo iri iharija iyajajaakwa.

Mukuba, Nahano keera akabajajaaka.»

7

Yeremiya ayigiriza mu nyumba ya Nahano

1 Nahano akatuma Yeremiya: 2 «Ewe! Ugendi yimanga ha mulyango gwe'nyumba ya Nahano, unabwire abandu kwokuno: E

Bayuda! Mwe muli mu kizi yingira muno, mbu muyikumbe Nahano. Aahago! Muyuvwe igambo lyage. ³ Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri adetaga kwokuno: Mutwikire ku ngesho ziinyu mbi, gira nimùleke mugenderere ukutuula hano. ⁴ Mutanahendwe na'magambo ga'bandu bagweti bagakizi deta, mbu: Ino Nyumba ya Nahano, iri ye'mwage yenyene! Iri ye'mwage. Ee! Iryagagi ya Nahano!

⁵ «Si yizo ngesho ziinyu, muzitwikirage kwo, munakizi gira ibikwaniini. Ikyanya mugakizi twirana imaaja, mukizi kulikiriza ibikwaniini. ⁶ Hatanagire úgakizi libuza ibinyamahanga, kandi iri ifuuvi, kandi iri banamufwiri. Mutanakizi yitana. Ne'ngingwe, mutakizi yita abandu bazira buhube. Mutanakizi yikumba imizimu. Si iri mu mùleetera gobwe-gobwe naaho! ⁷ Iri mwanganyuvwa, lyo ngamùleka, munagenderere ukutuula mu kino kihugo kiinyu. Mukuba ukulyokera keera, nâli mali kiheereza bashokuluza biinyu, kibe kye'mwabo, halinde imyaka ne'myakuula.

⁸ «Lolagi! Muki biisiri umulangaaliro ku bye'binyoma, binalyagagi bya busha ngana. ⁹ Si mukiri mu zimba, iri munayitana! Munakiri mu shulehana, no'kubiika indahiro mu kubanganizania. Munakiri mu yokera umuzimu Baali umubadu, iri munakulikira igindi mizimu kwakundi.

¹⁰ «Ha nyuma, munashubi yija hano mu nyumba yani, munadete imbere lyani, ti: “Tukiri no'butoge!” Haaho-haaho, munashubi gendi gira byebirya bitalaalwe! ¹¹ Aahago!

Ino nyumba, kundu n'gagitoola, kwo ngizi yikumbirwa mwo, halikago, keera mwagigira kabe kabisho ka'banyazi. Byoshi byo mugweti mugaagira, mumenye kwo mbibwini.*» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

¹² «Aahago! Mugendi loleera akaaya ke'Shiilo. Mukuba ubwa mbere, nâli kizi yikumbirwa mwo. Kundu kwokwo, yako kaaya, ikyanya Abahisiraheeri bâli kizi yifunda mu byaha, nanakashereeza. ¹³ Kwo na kwokwo niinyu, mwe Bayuda, muki gweti mugaagira byebyo-byebyo byaha. Na kundu nâli kizi mûberangira, mutananyakula. Nanâli kizi mùkengula, mutanandwaza! Kwokwo nie Nahano ndesiri.

¹⁴ «Kwokwo, ino nyumba yani, kundu nie kagitoola, kwo ngizi yikumbirwa mwo, haliko ngagishereeza, nga kwo n'gashereeza yako kaaya ke'Shiilo. Kundu mugweti mugagibiika kwo'mulangaaliro, haliko ngagishereeza naaho!

¹⁵ Ngamùyimula mu masu gaani, nga kwo n'gayimula balya beene winyu, beene Hifurahimu.»

Nahano alahirira Yeremiya kwo atahuunire beene wabo

¹⁶ «E Yeremiya, yabo bandu, utakizi ki bahuunira imwani. Utanakizi balirira, hatanabe ikindu kyo ugakizi ndakira kwo hi'gulu lyabo. Kundu wangabahuunira, ndagayuvwa.

¹⁷ «Ka utabwinagi ngiisi byo bali mu gira mu njira ze'Yerusaleemu, na mu tundi twaya twabo? ¹⁸ Abaana bali mu sheenya ishaali.

* **7:11** 7.11 Mariko 11.17; Luka 19.46.

Bayishe banazitwane mwo'muliro, abakazi nabo banakizi kaata umushyano, banagulinganie mwe'bitumbula, gira baholeze umuzimu mukazi Mugoli wa kwi'gulu. Banakola mu nyaagaza bweneene, mu kutangira imizimu yabo amatuulo ge'divaayi. ¹⁹ Kundu kwokwo, ndali nie bagweti bagaraakaza ma! Si bali mu yihigulira boonyene.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

²⁰ Rurema Nahamwitu, adetaga kwokuno: «Yaka kaaya, ngakayonera mwo'buraakari bwani. Nganabuyonera ku bandu, na ku bitugwa, kiri na ku biti, na ku mimbu. Yubwo buraakari bwani, bugayaka nga muliro, ndaanaye úwangabuhoohya.»

²¹ Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri adetaga kwokuno: «Biryá bitugwa byo mugweti mugatanga, mbu bibe matuulo go'kusiriiza lwoshi, kiri na'gandi matuulo, inyama zaabyo zooshi, muzilyagage mwenyene! ²² Mukuba ikyanya n'galyosa bashokuluza biinyu mu kihugo kye'Miisiri, nanabaheereza imaaaja, kutâli riiri naaho hi'gulu lya'matuulo go'kusiriiza lwoshi, na'gandi matuulo. ²³ Halikago, n'gababwira na kwokuno: “Mugire mukizi nzimbaha, lyo mba Rurema winyu. Na niinyu, munabe bandu baani. Ngiisi byo ndi mu mubwira, mukizi bikulikiriza, lyo mukizi genduukirwa.”

²⁴ «Haliko, yago magambo go n'gababwira, batanagatwaza. Si bâli riiri mindagabika, banakizi gira naaho gaagalya mabi go bâli siimiri mu mitima yabo. Ahandu bangagenderiiri imbere, banagalukira inyuma.

²⁵ «Ukulyokera ho bashokuluza biinyu bakalyokera i Miisiri, halinde zeene, nâli kizi mùlungikira abakozi baani, abaleevi. ²⁶ Kundu kwokwo, mutâli kizi nyuvwa kandi iri kundwaza. Si mwanakaviiriza ukuyumya imitima, kiri no'kuhima bashokuluza biinyu.

²⁷ «E Yeremiya, yibyo byoshi, ugendi bibwira Abayuda. Kundu kwokwo, batagakutwaza. Na kundu ugabahamagala, si batagayitaba. ²⁸ Kwokwo, ugendi babwira kwokuno: “Kundu Rurema Nahamwitu agweti agamûtegeka, si muli mulala úgatamúsimbahiri. Na kundu ndi mu mùyigiriza, mutandwaziizi. Mutanakiri mu deta ukuli. Si yukwo kuli keera kwamala mu tunwa twinyu.”»

Indekeera ye'Hinoomu igahinduka maherero

²⁹ Nahano adetaga kwokuno: «E batuulaga be'Yerusaleemu! Mukunguule imishaku yinyu, munagikabulire, munazamuukire ku marango, gira mugendi bululukira yo. Mukuba yaba bandu, keera bakandaakaza. Kwokwo naani, keera n'gabajanda.»

³⁰ Nahano ashubi detaga kwokuno: «Abayuda bagweti bagaagira ibitali nga byo imbere lyani. Na kundu n'gatoola inyumba yani, kwo ngizi yikumbirwa mwo, haliko keera bakagiyulubaza mu kugibiika mwe'migisi yo'kuyagazania. ³¹ Banagenda mu ndekeera ya mugala Hinoomu, i Tofeeti, banayubaka mwo'tutanda twe'kipagaani. Na ku yutwo tutanda, bali mu kizi yabiira abaana baabo bo'butabana na bo'bunyere, banabasiriigize

kwo, libe ituulo. Ibitalaalwe mwene yiby, ndabihangwiri, ndanazindi tona mbu bagire kwokwo. ³² Kwokwo, mumenyage bwija! Mu siku ízigayija, iyo ndekeera itagakizi ki hamagalwa “Tofeti”, kandi iri “ndekeera ya mugala Hinoomu”. Si iziina lyayo likola ligaaba ndekeera yo'Bwitani.» Kwokwo Nahano adesiri.

«Yaho i Tofeti, ho bagakizi ziikira abandu, halinde hanayijule ibirunda. Yiby birunda, ikyanya bagaabula ho bangakizi biziikira, ³³ bigakizi liibwa naaho no'tunyuni, ne'nyamiishwa. Ndaanaye mundu úgasigala, mbu akizi biyimula ho. ³⁴ Mu mitalimbwa ye'Yerusaleemu, kiri na hooshi mu tundi twaya twe'Buyuda, hagasigala munyerere, shee! Ikisegengo kye'siku ngulu kigaamala, kiri ne'kya'mageni. Ikihugo, kinasigale mushaka.»

8

¹ Nahano adetaga kwokuno: «Ku yikyo kyanya, abandu bagazuula imigongolo ya'baami be'Buyuda. Banazuule kiri ne'ya'batwali baabo, ne'ya'bagingi, ne'ya'baleevi, ne'ya'bagunda.

² Iyo migongolo, bagagikabulira mijande-mijande, inasigwe haaho ku kyanya ki'zuuba, na kyo'mwezi, ne'ndonde. Mukuba, beene iyo migongolo bâli kuuziri ukukolera byebyo bya mwi'gulu. Banâli kizi bihanuusa, iri banabiyikumba. Ku yukwo, imigongolo yabo, ndaaye úgashubi yiji gikumana, mbu agiziike. Si igasigala haashi mijande-mijande ngi'sukiro.

³ Yabo banangora-mabi, ngiisi ábagaaba basigiiri, ngabashabulira hooshi mu mahanga.

Halikago iyo munda, batagalooza ukulama, si bagakizi yifwija naaho kwo bafwe.» Kwokwo Nahano adesiri.

Abayuda balahira ukugalukira Nahano

⁴ «E Yeremiya, yabo bandu, ugendi babwira kwo Nahano adetaga kwokuno:

Ikyanya umundu ali mu gwa, ka atali mu shubi vyuka?

Ne'kyanya ali mu habuka, ka atali mu kebukwa, anashubi galukira mu njira?

⁵ Aahago! Yaba bandu be'Yerusaleemu boohe, kutagi keera bakajanda injira itungiini?

Si bakola mu vajuuka mu binyoma, iri banalahira kwo batagangalukira.

⁶ Ngiisi byo bashuba mu deta, nabiyuvwa byoshi. Si bashuba mu ravwanga ngana!

Mu kati kaabo, ndaaye úli mu jengeerwa hi'gulu lya'mabi gaage,

mbu atee yibuuza, ti: “Ala nie! Maki gano ngweti ngaagira?”

Si ngiisi muguma wabo, agweti agatibita bwalaafwe mu byaha,

nga fwarasi íri mu girigimba mwi'zibo.

⁷ Akabangarara kayiji-yiji ikyanya kyo'kubunga.

Kiri ni'humba, na'kalembe-rembe, no'tushuta, nabyo biyiji ikyanya kyo biri mu bunga kwo.

Halikago, yabo bandu baani boohe, batayiji byo Nahamwabo aloziizi.

⁸ «Mugweti mugayihaya, mbu: “Twehe tuli bitegeereza,

tunakaniziizi imaja za Nahano.”

Kundu kwokwo, abigiriza biinyu bagweti bagazishobania,
mu kukizi yandika ibinyoma.

⁹ «Yabo bitegeereza biinyu, si keera bakalahira igambo lya Nahano!
Aahago! Yubwo bwitegeereze bwabo, hayagi bwamalira?
Si bagashenguka ngana, banagwatwe mu mitego yabo boonyene!

¹⁰ «Balya bandu, booshi bagweti bagakubirira ibindu,
baba bato, kandi iri bakulu.
Ngiisi muguma wabo agweti agayihahalira yenyene.
Kiri na'baleevi, na'bagingi, ubulyalya bubayisiri.
Ku yukwo, bakaabo, ngabaheereza abandi bashosi.
Kiri ne'ndalo zaabo, ngaziheereza abandi.

¹¹ Yabo bandu baani, ngiisi abali mu komeereka mu kati kaabo,
bagweti bagabalunga inguma ku maleeza kwo.

Banakizi deta: “Umutuula guli ho! Umutuula guli ho!” Kiziga umutuula ndaagwo uguli ho!

¹² Ikyanya bali mu gira ibitalaalwe, ka biri mu bateera ishoni? Aahabi!
Si boohe, ndaazo shoni bahiiti, kiri ne'hiniini.
Kiri no'kuteteerwa ndaakwo!

Ikyanya ngaahana abandi, nabo ngabanyanyaga
haashi.

Ee! Bagaagwa mu yeyo nguuke.»
Kwokwo, kwo Nahano adesiri!

13 «Imimbu yinyu, ngamùsaagiza yo.

Ku matavi ge'mizabibu, ndaayo mugaki
longa kwo.

Ne'biti bye'mitiini, kwo na kwokwo.

Kiri ne'byasi byabyo, bigayumaguka.

Ngiisi byo nâli kizi mùheereza, ngabizimiiza
lwoshi.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

14 Abandu ba Rurema banabuza:

«E balya, kituma kiki tuki bwatiiri hano?

Leka tugendi yingira mu twaya tuzitire, mube
mwo tugaafwira.

Si keera tukahubira Rurema Nahamwitu!

Keera anatwa uluhango, kwo atuminike.

Keera atuheereza amagoloovi ágali mwo
kolobwe, mbu tunywe.

15 Twâli langaliiri kwo tugalonga umutuula,
halinde tulonge ukukira, tunagen-
duukirwe.

Kundu kwokwo, ndaabyo twalonga.

Si byo tukalongaga naaho, kiri kihuumula.

16 Yuvwagwi ngiisi kwe'fwarasi za'bagoma zig-
weti zigafuura iriira munda imbembe, mu
kihugo kya beene Daani!

Si zikola mu girigimba, halinde idaho lina-
jugumbane!

Abagoma bakola mu njira, gira bagayiji shereeza
ikihugo kiitu, na íbikiri mwo byoshi.

Bagashereeza utwaya twoshi, na booshi
abatutuuziri mwo.»

- 17 Nahano ashubi detaga kwokuno: «Lolagi!
Keera natuma imijoka, iyiji mukoma.
Iyo mijoka, ndaaye úwangagikubika, mbu
itamukome.»

Yeremiya ajengeerwa

- 18 E Rurema, umutima gwani gukola mu siriira
no'mwizingeerwe,
ndaanaye wo'kugungania.
19 Yuvwagwi ngiisi kwa'bandu baani bakola mu
lira, kiri na abali mu mahanga.
Bali mu buuza, ti: «Ka Nahano ataki tuuziri mu
kaaya ke'Sayuni?
Ee! Ye mwami wamwo! Ka atakiri mwo?»

Nahano anashuvya: «Aahago! Kituma kiki
bakandaakaza,
mu kukizi yibaajira imigisi ya ibiri mu
yikumbwa mu mahanga, inali ya busha-
busha?»

- 20 Yayewe! Ikyanya kyo'kuyimbula keera
kyalenga, kiri ne'kikamo,
tutanazi kizibwa.
21 Ikyanya abandu baani bali mu yogogozibwa,
naani ndi mu yami twika indege.
Na ngweti ngababululukira, iri na njenguka
hi'gulu lyabo.
22 E balya! Kituma kiki inguma za'bandu baani
zitazi kira?

Mu kihugo kye'Giryadi, ka mutalyagagi umuti
gwo'kuzilunga?

Ka ndaaye mufumu úki ba mwo?

²³Yoho wee! Nangaloziiizi ngi'twe lyani lyangabi-
iri kirigo kya'miiji,
na'masu gaani, nga gangabiiri ishyoko
ye'migenge.

Kwokwo, yabo bandu baani ábakayitwa,
nangayamiri ndi mu balirira ubushigi
ni'zuuba.

9

Ndaaye mwemeera mu Bayuda

¹ «Yaba bandu baani, balyagagi bahunu, banali
bashule.

Aahago! Nangaloziiizi ukubajanda, na nyigen-
dere,
ngendi tuula ha'bageezi bali mu shumbika
mwi'shamba.

²Yaba bandu bali mu koleesa utunwa twabo nga
muheto,
mu kulasha-lasha ibinyoma.

Ibibeeshu, byo bikoli luguusiri mu kihugo.

Ikyanya bali mu mala ikyaha kiguma, banayami
yifunda mu kindi.

Mukuba, batanyiji nga ngiisi kwo ndi.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

³ «Yehee! Ukizi yiyeka na'biira baawe.

Kiri na beene winyu, utayami bayitegera
umulundi.

Kundu balyagagi beene winyu, si bagweti
bamùlyalyania!

Kiri na ngiisi mwira, ali kateerania!

⁴ Ngiisi mundu agweti agaateba uwabo.

Ndaanaye úli mu deta ukuli.

Abayuda keera bakayikomeereza ukukizi beeha.

Na mu kukizi gira ibyaha, keera bayiluhya.

⁵ E Yeremiya! Ukoli tuuziri mu banabibeeshu, banalahiiri ukummenya nga ngiisi kwo ndi.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

⁶ Nahano wo'bushobozi bwoshi ashubi detaga kwokuno:

«Yabo Bayuda, ngola ngabagera, nga kwo bali mu leeza ikyuma mu muliro.

Ndaakwo kundi nangabagirira, bwo bakoli yifuuziri mu byaha.

⁷ Amagambo gaabo, gayugihiri bweneene nga myambi,

ganayijwiri mwo'bulyalya.

Ngiisi mundu, mu kuganuuzwa uwabo, ali mu deta amagambo manunu-manunu.

Kiziga mu mutima gwage, akoli shungisiri ukugendi múteera!

⁸ Aahago! Abandu mwene yabo, ka ndakwiriiri mbahane?

Ee ma! Ngwiriiri mbayihoole.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

Ikimombo mu kaaya ke'Yerusaleemu

⁹ Nie Yeremiya, ngweti ngabulukira imigazi, kiri ne'ndagiriro za mwi'shamba.

Mukuba, byoshi keera byahangalala, ndaanaye úkiri mu bilenga mwo.

Kiri ne'ngaavu, ndaazo ízikiri mu yana mwo.

Byoshi keera byahera, kiri ne'bitugwa
no'tunyuni.

¹⁰ Nahano adetaga kwokuno:

«Akaaya ke'Yerusaleemu, ngakagira bibe
biguuka, gunabe mushaka,
halinde kanahinduke igomberano
lye'mirunga.

Abandu ba mu twaya twe'Buyuda, ngabashaab-
ula,

halinde yutwo twaya tusigale tuzira bandu.»

¹¹ Aahago! Yibyoyoshi, nyandagi
mwitegeereza, úwangabisobanukirwa?
Na nyandi úkaganuuzi Nahano, halinde
anamúbishuuka íbitumiri ikihugo kyashereera?
Kituma kikagi ikihugo kikola kimaata
ngi'shamba? Na kituma kiki ndaaye mundu
úkiri mu kilenga mwo?

¹² Nahano anashubiza, ti: «Íbitumiri bikolaga
kwokwo, bwe'kyanya n'gaheereza abandu baani
imaaja, batakazitwaza, banazijajaaka. ¹³ Banali
mu higa kwo bagire naaho ngiisi kwo baloziizi.
Banakizi yikumba imigisi ya Baali, nga kwo
bashokuluza baabo bakabaheta.»

¹⁴ Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema
wa'Bahisiraheeri, ashubi detaga kwokuno: «Lo-
lagi! Yabo bandu ngabaliisa ibyokulya bilulu,
banakizi nywa na'miiji ágali mwo kolobwe.

¹⁵ Ngabashabulira mu mahanga gooshi, ngiisi ho
batayiji. Kiri na bashokuluza baabo, bataka-
hamenya. Ngabalindiriza nvumbiiti ingooti,
halinde mbazimiize booshi-booshi.»

¹⁶ Nahano wo'bushobozi bwoshi, adetaga
kwokuno:

«Yaga magambo, mugirage mugayitoneese kwo!
Munalaalike abakazi abayiji ukulira ku mabiihe,
banabe ngana bayiji umukolwa gwabo.

17 Mubabwire kwo bavwarukage, banakizi
tulirira ku kimombo.
Kwokwo, kwa'masu giitu gagakereka
mwe'migenge.
Ee! Mu ngohe ziitu, mugakizi jalabanda
imigenge nga lwiji.»

18 Mu kaaya ke'Sayuni, abandu bakola mu bulu-
luka, ti:

«Ala twe! Si twaheraga! Keera twayagagala
lwoshi.

Inyumba ziitu, keera zahongolwa, tunakola
mu yimulwa mu kihugo kiitu.»

19 Mwe bakazi, mutegage amatwiri,
gira muyuvwe ngisi kwo Nahano adeta.
Mukizi komeereza banyere biinyu ukulira ku
mabiihe.

Mukizi yigirizania luno lwimbo
lwe'kimombo:

20 «Narufu keera asheshera mu twazo twitu,
anatuteera mu nyumba ziitu, kundu
ziyamiri ziri nzitire.

Akola mu kumbulula abaana biitu mu njira,
ne'misore yitu mu mitalimbwa.»

21 «E Yeremiya, ubwire abandu kwo Nahano
adetaga kwokuno:

“Ibirunda bya'bandu, bikoli lambamiri
bwalaafwe.

Biryagagi nga nagiira iyafukwa mu ndalo.
Binakoli lambamiri nga mihuli ye'ngano,

ndaanaye mundu wo'kugikuumania.”»

22 Nahano adetaga na kwokuno:

«Umwitegeereza atakizi yihaya mbu bwo ali no'bwitegeereze.

Ne'kikalage kitakizi yihaya mbu bwo ali no'bukalage.

No'mugale atakizi yihaya mbu bwo ali no'bugale.

23 Umundu, iri angagira mbu ayihaye, akizi yihaya naaho bwo akoli nyiiji, kwo nie Nahano,*

na kwo ndi mu kizi kundana mu kati ko'bwemeera,

na kwo ndi mu kizi twa imaaja mu kati ko'kuli.

Abandu ábali mu yihaya kwokwo, bo bali mu nzimiisa.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

24 Nahano ashubi detaga kwokuno: «Mu siku ízigayija, kundu abandu bangaba batengwirwi ku magala, ngabahana ngana. Kuli kudeta,

25 Abamiisiri, na'Bayuda, na'Bahedoomu, na'Bahamooni, na'Bamohabu, kiri na'batuulaga booshi ba mwi'shamba, balya ábali mu kunguula imishaku mu mbengere. Balya booshi, batáli kizi tenguulwa nga kwo bibakwiriiri. Kiri na'Bahisiraheeri booshi, nabo batazindi tenguulwa ku biri mu mitima yabo.»

* 9:23 9.23, 24 1 Bakorindo 1.31; 2 Bakorindo 10.17.

10

Nahano akambira abandu baage

¹ E Bahisiraheeri, muyuvwagwe ngiisi byo Nahano amùbwira:

² «Mutakizi hetwa ne'binyamahanga.

Ikyanya mugaabona íbiri kwi'gulu, bitakizi mùkanga.

Si muleke ibinyamahanga, babe bo gakizi kanguka hi'gulu lyabyo.

³ Si yibyò ibinyamahanga, ingesho zaabyo, ziryagagi za busha!

Bali mu gendi tema ibiti mu kishuka, banabibaaje mwe'migisi.

⁴ Ha nyuma, iyo migisi, bali mu gilimbiisa, mu kugibugiiriza kwe'harija ne'nooro, banayabiire inyundo, banagikomere mwe'misumaari, gira itagwe.

⁵ Iyo migisi, ndaalyo igambo yangagira, liba liija, kandi iri libi.

Ku yukwo, mutalekage kwo ikizi mùhemura.

Iyo migisi, iri nga bikangiiso mu ndalo ye'ngukuma, kwo biri mu kanga utunyuni.

Iyo migisi itashobwiri ukudeta.

Na bwo itali mu genda yonyene, abandu bali mu genda bagibetwiri.»

⁶ E Nahano, ndaaye úkuhisiri kwo.

Mukuba, uli mukulu bweneene. Ni'ziina lyawe lyo liri mwo'bushobozi.

⁷ Uli mwami wa'mahanga gooshi. Unakwaniini bweneene ukugingikwa.

Mu milala yoshi, na mu maami gooshi,
ndaaye mwitegeereza úli nga we.

⁸ Yabo banamigisi, booshi balyagagi bahwija,
binali bizeeze.

Ngiisi byo bali mu yigiriza, bishaaziri naaho
mu migisi íri mu baajwa mu biti.

⁹ Yabo bandu, bali mu leeta iharija ukulyoka i
Tarasisi, ne'nooro ukulyoka i Hofiri.

Ha nyuma, banabiheereze banaluganda,
gira bagilimbiise.

Ha nyuma, banabuli giyambika ibyambalwa
bye'kituku-tuku na byo'mugushe.

¹⁰ Kundu kwokwo, Nahano naaho, ye Rurema
wo'kuli.

Yehe, ye Rurema úli mugumaana, anali ye
mwami we'myaka ne'myakuula.

Ikyanya ali mu raakara, ikihugo kiri mu yami
jugumbana.

Yubwo buraakari bwage, ibinyamahanga
bitangabuyigenderera.

¹¹ Yabo banamigisi, mugendi babwira
kwokuno: «Iyo migisi, itali yo ikalema igulu
ne'kihugo. Si igamalaga lwoshi, itanaki boneke
mu kihugo, kandi iri mwi'gulu.»

Ulwimbo lwo'kuhuuza Rurema

¹² Nahano ye kabumba ikihugo ku bushobozi
bwage.

Ye kanakisikamya ku bwitegeereze bwage.

Anakoleesa ubwenge bwage mu kyanuula
igulu.

¹³ Ikyanya ali mu kyula, amiiji mwi'gulu gali mu
yami yigusha haguma,

Ali mu kuumania ibibungu hooshi mu kihugo.
 Ku kyanya kye'nvula, analyamuze ikiryamu.
 Anahuuse ne'mbuusi ukulyoka mu bihinda
 byage.

14 Si abandu boohe, biri bizeeze, ndaanabyo
 bayiji!

Abatuzi, bali mu yagagala ngana mu kutula
 imigisi!

Si iri ya bibeessa ngana!
 Ndaabwo bugumaana ihiiti.

15 Ndaako kamaro ko ihiiti. Si iri ya kuhonyoleza
 naaho.

Ikyanya Nahano agagihana, igaahera
 lwoshi!

16 Mukuba iyo migisi, Rurema wa Yakobo yehe
 atali nga yo.

Si ye kalema ibindu byoshi,
 anatoola Abahisiraheeri kwo babe bo bandu
 baage.

Iziina lyage, ye Nahano wo'bushobozi bwoshi!

Abahisiraheeri bagatwalwa mu buja

17 Keera abagoma bamusokanana.

Ku yukwo, mugirage muteekere ibindu bi-
 inyu, gira mulyoke hano.

18 Nahano adetaga kwokuno:

«Leero abatuulaga ba mu kino kihugo,
 ngabashuluguta i mahanga.

Ngolaga ngabalibuza bweneene, halinde ba-
 nahambiri gwatwa imbira.»

19 Abandu i Yerusaleemu, ti:

«Ala nie! Ngoli komeresiri bweneene!
 Ne'kihando kijajagusiri ngana-ngana!

Ndaakwo kundi! Yago malibu, ngwiriiri nga-gooyere naaho.

²⁰ Iheema lyani, abagoma keera balishikula.

Ne'migozi yalyo, yoshi keera yaduuduka.

Bagala baani, keera banjanda ngana, banayigendera.

Yiryo iheema, ndaakiye wo'kulinjingira, mbu njubi yingira mwo.»

²¹ Nie Yeremiya, nanadetaga kwokuno:

«Abangere ba'bandu baani, batakiri mu hanuusa Nahano.

Si balyagagi bahwija ngana.

Kwokwo, batakiri mu genduukirwa.

Ne'bibuzi byabo, byoshi keera bikashaabuka.

²² Yuvwagwi! Umwazi gwayija!

Abasirikaani ukulyoka imbembe, bayiji teera utwaya twe'Buyuda.

Yutwo twaya, bagatusiga ishamba limaata, linabe igomberano lye'mirunga!»

²³ E Nahano, umundu, nyiji kwe'kyanya ali mu ba ho, kutali hi'gulu lyage yenyene.

Ndaaye úwangahasha ukuyishungikira ngisi kwo agaaba.

²⁴ Aahago! Ikyanya ugambana, kutabe ku buraakari bwawe.

Ne'kyanya uganyerekeza, kube mu kati ko'kuli.

Buzira kwokwo, wangakengeera wanzimiiza.

²⁵ Yubwo buraakari bwawe, ubuyonere ku bandi bandu ábatakuyiji.

Si boohe, batali mu kuyikumba.

Twe Bahisiraheeri, twe balya bandu bakaminika,
banatusivya lwoshi, banasigaga kihugo kiitu
mushaka.

11

Abahisiraheeri bahongola ikihango

¹ Nahano akandumira nie Yeremiya igindi ndumwa, ² kwo nyuvwe amagambo ge'kihango, na ngendi gakengeeza Abayuda, kiri na'batuulaga be'Yerusaleemu, ³ na kwo mbabwire kwokuno: «Nie Nahano Rurema wa'Bahisiraheeri, nadetaga kwo yiki kihango, ngiisi útagakisimbaha, agaaba adaasirwi.

⁴ «Ee! Ikyanya n'galyosa bashokuluza biinyu mu kihugo kye'Miisiri, yikyo kihugo kyâli riiri nga fuuru yo'muliro. Nanababwira: “Mugirage mukizi nzimbaha. Na ngiisi byo ngakizi mûtegeka, mukizi bigira. Kwokwo, lyo mugaaba bandu baani, naani na mbe Rurema winyu.

⁵ Na ngiisi byo n'galagaania bashokuluza biinyu, ngabikola. Mukuba, n'gabalagaania kwe'kihugo kyo ngabaheereza, kiyeziri mwa'mata no'buuki. Kyo na kyekyo kihugo kyo mukoli tuuziri mwo zeene.”» Naani nanamúshuvya: «E Nahano, bikizi ba kwokwo.»

⁶ Nahano anashubi mbwira: «Abandu ba mu twaya twe'Buyuda, kiri na'ba mu mitalimbwa ye'Yerusaleemu, utee bamenyeesa kwokuno: “Kirya kihango kya kare, mukizi kisimbaha, munakizi gira nga kwo kidesiri. ⁷ Mukuba balya bashokuluza biinyu, ikyanya n'gabalyosa i Miisiri, n'gabakomeereza kwo bakizi nzimbaha. Kiri na niinyu zeene, kwokwo ngi genderiiri

ukumùkomeereza. Byo ngakizi mùtegeka, mukizi bisimbaha!

⁸ «Halikago, balya bashokuluza biinyu batanaki nzimbaha, batanandwaza. Ngiisi muguma wabo anakizi gira nga ngiisi kwo aloziizi. Kyanatuma ngabahana, ukukulikirana na kwo kirya kihango kidesiri.»

⁹ Nahano anashubi mbwira: «Abandu be'Yerusaleemu, kiri na'bandi Bayuda booshi, bagweti bagahaasa-haasa kwi'gambi lyabo. ¹⁰ Keera banagalukira mu byebyo-byebyo bihigo bya bashokuluza baabo. Mukuba, bakolaga mu yikumba ibindi-bindi íbiri mu yikumbwa, batanaki nzimbahiri. Balya Bahisiraheeri na'Bayuda, ikihango kyo n'ganywana na bashokuluza baabo, keera bakakihongola.

¹¹ «Ku yukwo, nie Nahano nadetaga kwo ngola ngashereeza Abayuda. Mu kati kaabo, ndaanaye úgafuushuka. Na kundu bagandakira, halikago ndagabatwaza. ¹² Mango bashereezibwa, kundu bagakizi takira irya migisi yabo, iri banagiyokera umubadu, si itagahasha ukubakiza.

¹³ «E Bayuda, muloleekeze bwija. Imigisi yinyu iluguusiri bweneene, nga kwo'twaya twinyu tuli. Na niinyu, e batuulaga be'Yerusaleemu! Ututanda two'kuyokera kwo'muzimu Baali umubadu, tuluguusiri, nga kwe'njira ziinyu ziri.

¹⁴ «Kwokwo, e Yeremiya! Yabo bandu, utakizi bahuunira imwani, utanakizi balirira. Si kundu bangagoorwa, banandakire, halikago ndangabayuvwa.»

¹⁵ Nahano ashubi detaga kwokuno: «Yaba bandu, kundu mbakuuziri, si bakiri mu higula! Aaho! Kutagi kandi bakiri mu yifunda mu nyumba yani, nie Nahano? Ka batoniri kwa'matuulo gaabo gangatuma ndagaki bahana? Si ikyanya bali mu gira amabi, bali mu gashambaalira!

¹⁶ «Yaho kare, bwo bâli kizi tongeka kwe'bitumbwe biija, nâli kizi deta kwo bashushiini no'muzehituuni úgudoohiri. Aaho! Kwokwo buno, ngola ngabalungikira abagoma badali-daali, halinde birya byasi byoshi íbidoohiri, babisingoole, kiri na'matavi. ¹⁷ Iyo mizehитуuni, kundu nie Nahano wo'bushobozi bwoshi nie kagibyala, haliko Abahisiraheeri na'Bayuda, keera bakandaakaza, bwo bâli kizi higula mu kuyokera umuzimu Baali umubadu.»

Beene wabo Yeremiya bamúbiika kwe'kikando

¹⁸ Iri hakatama, Nahano ananyereka ngi-isi kwa'bagoma baani bakoli gwetí bagaagira igambi libi hi'gulu lyani. ¹⁹ Nâli riiri nga kibuzi ikiri mu sholerwa mu kugendi tongeerwa. Lirya igambi lyabo, ndâli yiji kwo liri lya kulooza ukunyita. Banakizi yimokooza, ti: «Ehee! Ulya mwene amagambo, tumúzimiizagye, halinde atakizi ki deta. Ee ma! Tumúyite, halinde ayibagirwe lwoshi mu kihugo!»

²⁰ Kwokwo, nanahuuna Rurema: «E Nahano wo'bushobozi bwoshi!
Si uyamiri uli mu twa imaaja mu kati ko'kuli, unali mu geza bya'bandu bafundereziizi mu mitima yabo, na mu nzaliro zaabo!

Ku yukwo, ndoziizi mbonage ngiisi kwo ugabay-ihoola.

Keera nayibiika mu maboko gaawe.»

²¹ Si balya bashosi be'Hanatooti, bakoli shungisiri kwo banyite, banagweti bagamb-wira: «Utakolwe kwo washubi tanga ubuleevi kwi'ziina lya Nahano. Ne'ri wangagenderera ukubutanga, tugakuyita nyene.»

Nahano wo'bushobozi bwoshi adetaga hi'gulu lyabo kwokuno: ²² «Yabo Bahanatooti, ngolaga ngabahana. Imisore yabo, abagoma bagagi-minika mwi'zibo. Bagala baabo na banyere baabo, ishali ligabamala. ²³ Yako kaaya ke'Hanatooti, ikyanya ngakahana, ngakash-ereeza lwoshi. Ndaanaye úgafuushuka.»

12

Ikibuuzo hi'gulu lya banangora-mabi

¹ E Nahano, ngiisi kyanya ndi mu kuleetera ulubaaja,

unayamiri uli mu lutwa ku njira ikwaniini.

Aaho! Lekaga ngubuuze: Balya banangora-mabi, kituma kiki bakiri mu genduukirwa?

Si balyagagi ngalagaaja! Aaho! Kituma kiki bayamiri bajeberiiri?

² Balya banabyaha booshi, si we kababyala, keera banayisa imizi bweneene!

Keera banagangaala, banakola mu tongeka kwe'bitumbwe.

Utunwa, kundu tuli mu kudeta bwija,

haliko mu mitima yabo, batakutwaziizi.

³ E Nahano, uyiji-yiji ngiisi byo ndi mu tona mu mutima gwani, unali mu kizi bigeza.

Aahago! Yabo banangora-mabi, ubayobore, nga bibuzi íbigagendi tongeerwa.

Ee! Ubahandule, unabalindirize ku kyanya bagayitirwa kwo.

⁴ Kino kihugo kigayama kiyumagusiri halinde mangoki?

Si ibyasi keera bikahangalala!

Ibitugwa nabyo bikola bigaamala, kiri no'tunyuni.

Abandu banakola mu deta: «Si Rurema atabwini íbiri mu tukoleka kwo!»

Na íbitumiri yiby byoshi bikola mu koleka, bwa'bandu bakoli bihuusiri.

⁵ Nahano anambwira: «Ikyanya ugweti ugaagira ndangwe na'bandu naaho, uli mu luha.

Aaho! Ikyanya ugayigereeraga ifwarasi, kuti kwo bigaaba?

Kwo na kwokwo, iri wangagwa mu kihugo kizira bihangatiizi,

kutagi kandi wangagenda mu lubako lwa ku ngombe yo'lwiji Yorodaani?

⁶ Si na beene winyu, kiri na'be'mbaga yawe, bali mu kutanga mu bagoma,

banali mu kuyamiriza, ti yuhuu!

Balya bandu, kundu bagweti bagakulyeryega, hatagire ye ugayemeera!»

Rurema ahala inyumba yage na'bandu baage

⁷ Nahano ashubi detaga kwokuno:

«Balya Bahisiraheeri, kundu bashuba
be'mwani, si keera n'gabajanda.

Na kundu bashuba katonni kaani, keera
n'gababiika mu maboko ga'bagoma.

⁸ Na kundu nâli mali batoola,
haliko bakoli gweti bagandundumira, nga
ndare za mu lubako.

Kwokwo, ngoli bashombiri ngana-ngana!

⁹ Abandu baani bakola mu hindwa nga kanyuni
ákali mu hindwa ngiisi luhande na
banyunda.

Ngahwe! Mugendi kumania inyamiishwa
zooshi,
gira nazo ziyiji balya.

¹⁰ Abangere bingi, keera bayilala mu ndalo yani
ye'mizabibu, banagishereeza.

Iyo ndalo, kundu ishuba nyiija, haliko
bagagilibata-libata mwo,
banagihindula libe ishamba.

¹¹ Keera bakanagisivya ngana-ngana,
inakola mushaka imbere lyani.

Yayewe! Kirya kihugo kyoshi, kikolaga ishamba,
ndaanaye úkitwaziizi.

¹² «Hooshi ku marango, abasirikaani bakola mu
yiji shahula ibindu.

Yabo basirikaani, nienyene nie kabatumira, gira
bashereeze ikihugo kyoshi,
ndaanaye mundu úgakituula mwo ku bu-
toge.

¹³ Abandu baani, kundu bakabyala ingano,
si bakola bagayimbula imigenge.

Na kundu bâli kizi yitubanula mu kukola,
ndaako kamaro balongaga.
Buno, mu kuyimbula, bakola bagateteerwa,
bwo ngoli barakariiri.»

*Rurema agayimula ábali ha butambi
lya'Bahisiraheeri*

¹⁴ Nahano adetaga kwokuno: «Yibyo binyama-hanga bibi íbituuziri ha butambi lya'bandu baani Abahisiraheeri, keera byashereeza iki-hugo kyo n'gabaheereza. Ku yukwo, nabyo ngabishikula mu bihugo byabyo. Na ngize beene Yuda mu maboko gaabyo. ¹⁵ Si ikyanya ngaaba keera nabishikula, ngashubi bikejeerera, na mbigalulire mu bihugo byabyo, ngiisi mundu imwabo. ¹⁶ Yahoo keera, bikayigiriza abandu baani ukubiika indahiro kwi'ziina lyo'muzimu Baali. Haliko ikyanya ngabigalulira imwabo, lyo bigaagira umwete gwo'kuyiga bwija ngiisi kwa'bandu baani bali mu nyikumba, binakizi biika indahiro kwi'ziina lyani, ti: “Nga kwo Nahano ayamiri ho.” Aaho! Iri byanganyemeera, nabyo bikabuli tuulanwa na'bandu baani, bina-genduukirwe. ¹⁷ Si ngiisi mulala úgutagaba gun-zimbahiri, ngagushikula lwoshi, gunazimiire.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

13

Rurema abwira Yeremiya agule umukaba

¹ Nahano akambwira kwokuno: «Ugendi gula umukaba úgukalukwa mu nuzi ze'kitaani un-aguyambale. Si yugwo mukaba, utakolwe mbu

ugujabike.» ² Kwokwo, yugwo mukaba, nanagendi gugula, nanagira nga kwo akambwira, nanaguyambala.

³ Ikyanya n'gagira kwokwo, anashubi mbwira:
⁴ «Gulya mukaba, keera ukagugulaga, unakoli guyambiiti. Aaho! Uguyabiire, unagutwale ku lwiji Hefuraati, unagubishe mu lwajwe.»
⁵ Kwokwo, nanagutwala yaho ku lwiji Hefuraati, nanagubisha yaho, hoofi lyo'lwiji, nga kwokulya Nahano akambwira.

⁶ Isiku iri zikalumba, Nahano anambwiraga kwokuno: «Gulya mukaba gwo n'gakubwira kwo ugendi bisha ku lwiji Hefuraati, ushubi gendi guleeta.» ⁷ Kwokwo, nanagenda yo. Ne'ri n'gahumba halya, nanagwana keera gwabola. Ndaanako kamaro gwâli ki hiiti.

⁸ Lyeryo, Nahano anashubi mbwiraga kwokuno: ⁹ «Abandu be'Yerusaleemu, kiri na'bandi Bayuda, kwokwo kwo ngabashereeza. Si bagweti bagayikangaata bweneene,
¹⁰ banakoli bihuusiri, batanandwaziizi! Balyagagi mindagabika, iri banagira nga kwo baloziizi. Bakola mu yikumba imizimu, iri banagikolera. Kwokwo, bagayiji ba nga gulya mukaba, bazira kamaro kooshi-kooshi.

¹¹ «Nga kwo'mundu ali mu shweka umukaba mu kibuno, kwo na kwokwo naani n'gashweka Abahisiraheeri na'Bayuda, gira bakizi ba bandu baani. Kwokwo, lyo bamenyekane kwi'ziina lyani, linakizi yivugwa mu kati ko'lushaagwa. Halikago, batanandwaza.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

Uburaakari bwa Rurema buyijwiri indaha ze'mbu

¹² «Yabo Bayuda, ubabwire kwo Nahano Rurema wa'Bahisiraheeri, adetaga kwokuno: “Indaha zooshi ze'mbu zikwaniini ziyijule mwe'divaayi.” Haaho, abandu bagakushuvya, ti: “Ee ma! Si tuyiji-yiji kwo biri kwokwo.”

¹³ «Unashubize kwo Nahano adetaga kwokuno: “Abatuulaga booshi be'Yerusaleemu, ngabalalusa, kiri na'baami baabo, balya ba mwi'kondo lya mwami Dahudi, kiri na'bagingi, na'baleevi, na'bagunda booshi.

¹⁴ Ha nyuma, ngakizi bateerania bongwa ku bongwa, kiri na'babusi na'baana baabo. Ndaanaye kiri no'muguma ye ngakejeerera. Ndanâye bayuvwirwe indengeerwa, mbu ndeke ukubaminika.”» Kwokwo kwo Nahano adesiri.

Yeremiya akengula Abahisiraheeri

¹⁵ E Bahisiraheeri, si Nahano keera akamùganuza.

Kwokwo, mumútegage amatwiri, munakizi ba batuudu.

¹⁶ Mukizi huuza Rurema Nahamwinyu, átazi mùyingiza mu kihulu, mütanazi siitara mu migazi hi'gulu lye'kihulu.

Kundu mulangaalire kwo'mulengeerwe gugamùtanguulira,

haliko hali ikyanya angamùtumira ikibungu kiiru, ne'kihulu namudidi.

¹⁷ Keera namùkengula. Haliko, iri mutangand-waza, munabe mukiri no'bwikangaate,

iri ngakizi kungumira i mutima mu
kumùlirira.
Ikyanya mugatwalwa imbohe, mwe bandu ba
Nahano,
ngaliruuka ngana, imigenge yani inakereke.

Rurema alungikira mwami indumwa

18 «Mubwire mwami no'mugoli nyina kwokuno:
“Ziry a njembe ziinyu, kundu zishubi limbiri,
halikago keera zikatibuka.

Ku yukwo, mulyokage ku bitumbi biinyu.

19 Utwaya útuli mwi'shamba lye'kisaka, inyiivi
zaatwo zikahamikwa,
ndaanaye úwangashubi ziyigula.

Abayuda booshi-booshi bakatwalwa imbohe,
ndaanaye úkasigala.”»

20 «E bandu be'Yerusaleemu, mulegamire, mu-
langiize bwija.

Si abagoma biinyu bakola mu yija, ukulyoka
uluhande lwe'mbembe.

Balya bandu bo Rurema akamùsikiiriza mbu
mukizi balanga,
mwanakizi yiyuvwa hi'gulu lyabo, buno
balyagagi hayi?

21 «Balya bandu, mwâli kizi baharuura mbu bali
biira biinyu.

Aahago! Ikyanya bagayiji mùhima, banakizi
mùtwala, bikagi mugaki deta?

Si mugakizi hindagala bweneene, ngo'mukazi
úkola mu buta!

22 Hali ikyanya mwanayibuuza, ti:

“Yibi byoshi, kituma kiki bikola mu tuhikira?”

Íbitumiri biri kwokwo, bwo mukoli yifuuziri mu byaha.

Kyo kitumiri bakola mu mùkaturura imirondo, banamùgumbiire.

23 «Aahago! Umuhendyopiya, ka ashobwiri ukuyihindula uluhu lwage?

Ne'ngwi kwakundi, ka yangahindula ibikeba-bikeba byayo?

Kwo na kwokwo niinyu, bwo mukoli komiiri ukugira amabi,

ka mwangaki hasha ukuhinduka, mbu munakole amiija? Nanga, maashi!

24 Ngola ngamùshaabula,
nga kwe'byula biri mu shaabulwa ne'mbuusi ukulyoka mwi'shamba.»

25 Nahano adetaga kwokuno: «Mwe batuulaga be'Yerusaleemu, si keera mukanyibagira lwoshi,

mwanabiika ubwemeere ku mizimu.

Kwokwo, Nahano anashungisiri kwe'kihano kimùlindiriiri.

26 Ngamùshemuula imirondo, halinde i malanga,

abandu booshi banabone ubukondwe bwinyu, munateezibwe ishoni.

27 Ngiisi byo mugweti mugaagira, kiri kyagaza bweneene imwani!

Mbwini ngiisi kwo mukoli yifuuziri mu busambani,

nga fiizi íri mu lungumirira ibuguma.

Munakola mu yilala mu bye'kipagaani, ku migazi, kiri na mu ndalo.
E bandu be'Yerusaleemu, yayewe imwinyu!
Ka mutâye yerusibwe?»

14

Rurema ahangika invula

- ¹ Ku kyanya invula ikahangama,
Nahano anabwiraga Yeremiya kwokuno:
- ² «Utwaya twe'Buyuda tukola mu fwifwitira,
banakola mu gandaara.
Balya bandu booshi, bakoli shengusiri.
Ee! Abandu be'Yerusaleemu bagweti bagabulu-
luka,
halinde amalira gaabo ganambikira
mwi'gulu.
- ³ Ikyanya abakulu bali mu tuma abakozi baabo,
kwo bagendi vwoma amijji,
bali mu gwana ibirigo bikamiri ngenene.
Kinatume bagagalukana ibirugu bimaata, bakoli
yinamiri.
Ee! Ishoni zinabagwate, banagire mbu
bayibishe amalanga.
- ⁴ Bwo bakoli jondamiri, bakola mu bisha
amalanga gaabo.
Mukuba invula keera ikahangama, ni'daho
likoli hangaliiri.
- ⁵ Kiri ne'kishuka, ndaakikyo.
Ikyanya akasa kali mu buta, kali mu yami
siga kajanda umwana mwi'shamba.
- ⁶ Na kwakundi, bapunda ba mu kishuka, bako-
laga mu yimanga ku marango,

iri banakizi luhuukiza nga mirunga.
Na bwo babula ubwasi, bakoli humiri amasu.»

⁷ Abandu bakola mu yigaya, ti:

«E Nahano, íbitumiri twagooka kwokuno, biri
hi'gulu lye'byaha biitu.

Mukuba, tukoli kuhubiiri, na'mahube giitu
galuguusiri imbere lyawe.

Kundu kwokwo, ugirage ututabaale we kongwa,
halinde iziina lyawe likizi lumbuuka!

⁸ E Nahano! Abahisiraheeri baki kubiisiri
kwo'mulangaaliro.

Ikyanya bâli riiri mu makuba, wanakizi
bakiza.

Aahago! Kutagi kandi ukola mu yigira nga
kinyamahanga, íkigweti kigalenga naaho,
na nga mugeezi úwabashumbika mwo ku
bushigi buguma naaho?

⁹ Si ubonesiri ngo'mundu úwakanguka ikiteero,
na nga ndwani ítaki hiiti imisi yo'kuguluula
abandu!

E maashi Nahano! Si uki tuuziri mu kati kiitu,
tunayijikiini kwo tuli bandu baawe!

We kongwa we! Buno, utatujandirire.»

¹⁰ Nahano adetaga kwokuno hi'gulu lya'bandu
baage, Abayuda:

«Si mukuuziri ukugenda mugahabuka-habuka,
mutanali mu yihangirira!

Ngi kengiiri ngiisi kwo mukoli bihuusiri.

Na buno, ndagaki mùyakiira kwo muli
bandu baani.

Si ngola ngamùhana ngana.»

11 Nahano anashubi mbwiraga kwokuno: «E Yeremiya, utakolwe kwo wahuunira Abayuda mbu bagenduukirwe. 12 Na kundu boonyene bangayishalisa, ndagaki yuvwa amahuuno gaabo. Kundu bangandangira amatuulo go'kusiriiza, kiri na'gandi matuulo, ndagaki gayakiira. Si ngabaminika ku ngooti, na kwi'shali, na ku kiija.»

13 Naani, ti: «E Nahano Rurema, yabo bandu, abaleevi si bali mu babwira mbu: “Ndaakyo kiteero ikigaaba ho. Kiri ni'shali, ndaalyo. Ngiisi byo Nahano agamùheereza, guli mutuula naaho-naaho.”»

14 Nahano anashubi mbwira: «Balya baleevi, si bagweti bagaadeta ibinyoma kwi'ziina lyani. Ndali nie kabatuma, ndanali nie kabahanguula kwo badete. Ndaago n'gababwira. Si bagweti bagatanga ubuleevi bwe'bibeessa. Ubuleevi bwo bali mu tanga, bulyagagi buhwija naaho. Bali mu yihalangira bongwa, ndaanako kamaro buhiiti.

15 «Ku yukwo, nakyula kwokuno: Balya baleevi, kundu bangadetaga kwo bali mu tanga ubuleevi kwi'ziina lyani, haliko ndali nie kabatuma. Bali mu bwira abandu kwo ndaaye mugoma úgayiji teera kino kihugo. Banadesiragi na kwi'shali, ndaalyo! Yabo baleevi boonyene, bagaafwa ni'shali, na ku ngooti.

16 «Kiri na'bashosi ábali mu yuvwa ubuleevi bwabo, nabo bagaafwa nyene, ku kiteero, na ni'shali. Yabo bashosi, ibirunda byabo bigakabulirwa mu njira ze'Yerusaleemu, kiri ne'birunda bya bakaabo, ne'bya'baana baabo bo'butabana

na bo'bunyere. Galya mahube gaabo, ngabaha-hana hi'gulu lyago.

¹⁷ E Yeremiya, ugendi bwira Abayuda kwokuno:
 “Ku kasiisa, muli bandu baani,
 ninamùkuuziri.

Kundu kwokwo, keera mukanyanyagwa haashi,
 munakola bu fwa.

Ala nie! Ngakizi mùlirira ubwakya-
 ubwayira. Ee! Imigenge yani, itagakama.

¹⁸ Ikyanya ndi mu genda mu mbingiro,
 ndi mu gwana mwe'birunda bya
 ábakayitwa ne'ngooti.

Ne'kyanya ndi mu yingira mu kaaya kahamu
 na ngwane mwa'bandi, bakola mu fwa
 ni'shali.

Kiri na'baleevi na'bagingi, keera bakatwalwa
 hala mu mahanga go batayiji.”»

¹⁹ Yeremiya anashubi deta: «E Nahano, yabo
 Bayuda, ka wayami bajanda lwoshi-
 lwoshi?

Ewe! Ka ukoli shombiri abatuulaga
 be'Sayuni?

Kituma kiki ukayami tubeza inguma, halinde
 tutanakire?

Kundu twâli langaaliri kwo tugaramba mu bu-
 toge, si ndaabwo twalonga.

Twâli langaliiri kwo tugaakira, kiziga lyo
 twamu lengaga mwe'kinyukura.

²⁰ E maashi Nahano! Twayemeera kwo tukoli
 bihuusiri.

Kiri na bashokuluza biitu, nabo bâli kizi
 yifunda mu bitalaalwe.

Ndaakwo kundi! Tweshi tukoli kuhubiiri bwe-neene.

²¹ Kundi kwokwo, utakolwe mbu utujandage. Tutalozizi kwi'ziina lyawe lidukwe.

Si we gweti úgagingikwa ku kitumbi kyawe kye'kyami!

Kwokwo kirya kitumbi, utaki kijamburiise, kinali no'bulangashane.

Kirya kihango kyo tukanywana, ukikengeerage maashi,

utanaki shubi kihongola.

²² Irya migisi ya'gandi mahanga, si itashobwiri ukuniesa invula!

Ikyanyaanya kyonyene, kitangaginiesa.

Si we Rurema Nahamwitu, we gweti úgakizi giniesa!

Kwokwo, we tugweti tugabiika kwo'mulangaaliro.»

15

Abandu batakira Rurema

¹ Ha nyuma, Nahano anambwira: «Yabo Bayuda, ndangaki bakejeerera, kundi Musa na Samweri bangayijiri, banabahuunire imwani. Aahago! Bayami na njaaga mu masu! Ubabwire kwo bagendage.

² «Mango bakubuuza, ti: “Tugendage hayi?” unabashuyeye kwo Nahano adetaga kwokuno:

“Ngiisi ábashungikiirwi ukufwa, bagaafwa nyene.

Na ábashungikiirwi kwo bayitwe ne'ngooti, zo ziganabayitaga.

Na ábashungikiirwi kwo bayitwe ni'shali,
lyo liganabayita.

Na ábashungikiirwi kwo batwalwe imbohe,
baganagenda yo.”

³ «Ngabalungikira abashereeza bana, bo baaba: ingooti, zikizi bayita. No'tubwa, tubakululire ha butambi. Na banyunda, babajojomole. Ne'nyamiishwa, zijanganule ibirunda byabo.» Kwokwo kwo Nahano adesiri.

⁴ «Yabo Bayuda, abandu ba'mahanga gooshi bagahuumirwa hi'gulu lyabo, bwo mwami Manaasi âli kizi gira ibitalaalwe mu kaaya ke'Yerusaleemu. (Uyo Manaasi âli riiri mugala mwami Hezekiya we'Buyuda.)»

⁵ Nahano anashubi detaga kwokuno: «E batuulaga be'Yerusaleemu, nyandi úgaki mùhahalira?

Na nyandi úgamùtaaniza, mu kuyiji buuza imyazi yinyu?

⁶ Si keera mukanjanda, mwanambindulira ingoto!

Buno, ngoli luhiri no'kukizi mùyigenderera. Na ngolaga ngamùhana. Kwokwo kwo Nahano adesiri.

⁷ Abandu baani, ngola mu bayeluula, iri na mbashabulira hala na'maremba gaabo.

Kundu balyagagi bandu baani, haliko batazi janda ibyaha byabo.

Kwokwo, ngabashereeza, na ndyose abaana baabo.

⁸ Bwa'bashosi bakola bagayitwa,

banamufwiri bagaluguuka ukuhima
umushenyu kwi'buga.

Ngayitiisa kiri ne'misore ku kyanya bakiri
bikalage.

Kwokwo, banyina bagashenguka, iri banab-
ululuka.

⁹ Umukazi, kundu angaba abusiri abaana
balinda, si booshi bagaahera.

Kwokwo, umukuume gunamúyite.

Yehe, agayirirwa hi'gulu lyo'mwizingeerwe,
ni'zuuba liki yasiri.

Anabe akoli tetiirwi, iri anateziibwi ishoni.

Mu kati kiinyu, ngiisi ábagaaba bakiri ho,
nabo ngabatanga mu bagoma, banabayite ku
ngooti.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

Yeremiya atakira Rurema

¹⁰ Haaho, nie Yeremiya nanadeta: «Ala nie!
E maawe, kituma kiki ukambuta? Si abandu
booshi bagweti bagandongooza! Si bali mu
nduka, ndaanagwo mwenda gwo'mundu mbi-
iti. Na naani kwakundi, ndaaye mundu yeshi
úgumbiiti.»

¹¹ Nahano ananjuvya: «E Yeremiya, ngak-
izi kuhahalira. Kiri ne'kyanya kya'makuba
na gobwe-gobwe, abagoma baawe bagakizi yiji
kutabaaza.

¹² «Aahago! Ikyuma kandi iri umulinga,
iri byangaba bishaaziri imbande ze'mbembe,
ndaaye mundu úwangabivuna-vuna. ¹³ Kundu
kwokwo, ubugale bwinyu bwoshi, ngabuheereza
abandi bandu, ku busha. Si mukola mu yifunda
mu byaha hooshi mu kihugo! ¹⁴ Uburaakari bwo

mbiiti hi'gulu liinyu, buyasiri bweneene, nga mbigi zo'muliro. Kwokwo, mugagendi ba baja, munakizi kolera abagoma biinyu i mahanga, mu kihugo kyo mutayiji.»

¹⁵ Nanashuvya: «E maashi Nahano, unyiji bwija. Unayijagi ngiisi kwo ngweti ngateezibwa ishoni hi'gulu lyawe.

Aaho! Ungengeerage, unakizi mbahala.

Balya bagoma baani, ubahaniirize.

Si iri wangabayigenderera, hali ikyanya bangakengeera banyita.

¹⁶ Ikyanya ukambwira amagambo, nanagayuvwiriza bwija.

Na buno, gakiri mu njambaaza.

E maashi, Nahano Rurema wo'bushobozi bwoshi! Si ndi mu buuzibwa kwi'ziina lyawe.

¹⁷ Ikyanya abandu bâli kizi yifunda mu bitaalalwe, ndâli kizi bayibiika kwo.

Si nâli kizi bwatala nienyene, iri na mbona buligo hi'gulu lye'byaha byabo.

¹⁸ Aahago! Kituma kiki ngi yamiri ndi mu libuuka?

Na kituma kiki inguma zaani zikalahiraga ukukira?

Si ubutabaazi bwawe, buli naaho nga shyoko ya'miiji ikoli kamiri!»

¹⁹ Nahano naye, ti: «Iri wangangalukira, lyo ngashubi kugalulira mu mukolwa gwawe.

Ne'ri wangaleka amadambwi-dambwi, unakizi deta ibitungiini,

Iyo ugagaluka, unashubi ba muleevi wani.
Kwokwo, Iya'Bayuda bagakugalukira,
si utali we gakizi bagwana.

²⁰ Yabo bandu, kundu bagakizi yiji kuteera, mbu
bakulwise, si batagakuhima.

Mukuba, ngakizi kusikamya, nga luzitiro
úlukayubakwa ne'miringa.

Ee! Tugayamanwa, na ngizi kukiza.

Kwokwo, kwo nie Nahano ndesiri.

²¹ Balya banangora-mabi, kundu balyagagi
balangi bweneene,
haliko ngakizi kukiza mu maboko gaabo.»

16

Nahano alahiza Yeremiya kwo atayange

¹ Nahano anashubi mbwiraga kwokuno:

² «Wehe, ikyanya ugaaba utuuziri ahandu
mwene hano, utakwaniini ukuyanga, utanabute
abaana, baba batabana, kandi iri banyere.

³ Yabo bandu, yuvwa ngiisi kwo nie Nahano
ngweti ngakyula hi'gulu lyabo, kiri na hi'gulu
Iya'babusi baabo: ⁴ Baguma, ikiija kigabaminika.
Ndaanaye úgabalirira, kandi iri kubaziika.
Abandi bagayitwa mwi'zibo, kandi iri kwi'shali.
Ibirunda byabo, bigaaba mijande-mijande
nga nagiira. Bigayiji liibwa no'tunyuni,
ne'nyamiishwa.»

⁵ Nahano anashubi mbwira: «E Yeremiya,
ikyanya abandu bagaaba bali ne'kigandaaro mu
nyumba ndebe, utakolwe mbu ugiyingire mwo!
Utanakizi bayuvwirwa indengeerwa. Mukuba,

yabo bandu baani, ndagaki bagashaanira, ndaganaki bayereka urukundo lwani, kandi iri indengeerwa zaani. Kwokwo, kwo nie Nahano ndesiri.

⁶ «Mu kyekyo kihugo kye'Buyuda, mwa'banabushobozi bagaherera, kuguma na'bagunda. Ndaanaye úgaagira mbu abaziike, kandi iri kubalirira. Ndaanaye úgayibejanga, kandi iri kubegwa, mu kuyerekana umwizingeerwe. ⁷ Ndaanaye úgaleeta ibyokulya, kandi iri urusoozo lwe'divaayi, mbu aholeeze ábakola mu lirira abafwiri, kandi iri nyina, kandi iri yishe.

⁸ «Emwe! Abandu, nga bangaba balyagagi no'bugeni, utakolwe mbu ugendi bakunga! Hata-gire hyo ugaalya mwo, kandi iri hyo ugaanywa.

⁹ Mukuba, nie Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri, na ndi mu kyula kwokuno: “Mu kino kihugo, abandu batagaki shambaala, kandi iri kusheka. Mutanaki yuvwe amazu ga'bahya, kandi iri ga ku kyanya kya'maganya. Yiby byoshi byo nadeta, bigakoleka mu masu giinyu.”

¹⁰ «Yabo bandu, ikyanya ugababwira kwokwo, hali ikyanya bagakubuuza: “Aahago! Kituma kiki Rurema Nahamwitu akoli higiiri kwo atuyogogoze? Mahube maki go twagira? Kyaha kikagi kyo tukoziri imbere lyage?”

¹¹ «Haaho, unabashuvye kwo nie Nahano nadeta kwokuno: “Bashokuluza biinyu bakanjanda, banakizi kulikira imizimu ye'mahanga, iri banagikolera, banakizi na giyikumba. Bakanjandaga, banajajaaka ne'maaja zaani. ¹² Na

buno, mwehe yo haahe! Si mukoli bihuusiri ukubahima! Mulyagagi mindagabika, munali mu gira nga ngiisi kwo muloziizi, buzira kundwaza.

¹³ «“Ku yukwo, ngamùyimulaga mu kino kihugo, mugendi tuula mu kihugo kye'mahanga, kyo mutayiji. Kiri na bashokuluza biinyu nabo, batâli kiyiji. Haaho, mugakizi kolera imizimu, ubushigi ni'zuuba. Ndaganakizi mùhahala.”» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

Abandu balyoka mu buja

¹⁴ Nahano ashubi detaga kwokuno: «Mu siku izigayija, ndaaye mundu úgashubi biika indahiro, mu kudeta: “Nga kwo Nahano ayamiri ho, ulya úkalyosa Abahisiraheeri mu kihugo kye'Miisiri.” ¹⁵ Si bagakizi deta: “Nga kwo Nahano ayamiri ho, ulya úkalyosa Abahisiraheeri mu bihugo bye'mbembe, ngiisi ho bâli shabukiiri mu mahanga.” Lyeryo, ngashubi bagalulira mu kihugo kyabo, kirya nâli mali gwanwa naheereza bashokuluza baabo.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

Nahano ahana abandu baage

¹⁶ Nahano ashubi detaga kwokuno: «Lolagi! Yabo Bayuda, keera nalungika abadubi bingi, gira bayiji baloba. Nganaki lungika kiri na'bahiivi bingi, bayiji bahiiva ku marango ge'migazi, na ku tugangazi, kiri na mu nyaala. ¹⁷ Ibyaha byoshi byo bagweti bagaagira, mbibwini. Batangabibisha, mbu ndabibone. ¹⁸ Yibyo byaha byabo, ngabiyihoola ubugira kabiri. Mukuba, keera bayulubaza ikihugo kyani, mu

kukiyijuzwa mwe'migisi. Iyo migisi, si iryagagi nga birunda, bwo itali mwo'bugumaana! Inali mu yagazania bweneene!»

Umulangaaliro gwa Yeremiya

¹⁹ E Nahano! Wenyene we mu kizi nzikamya. We na luzitiro lwani.

Ikyanya ndi mu longa amakuba, we ndi mu tibitira mwo.

Abandu ba'mahanga gooshi, bagakizi kuyijira, iri banadeta:

«Bashokuluza biitu bâli kizi yikumba imigisi, kundu ndaako kamaro kooshi yâli bahitiiri.

²⁰ Aaho! Ka'bandu bangayibaaajira byo'kuyikumba? Nanga, maashi!

Ibindu mwene yibyoyi, bitakwiriiri ukuyikumbwa.»

²¹ Nahano anadetaga: «Yabo bandu, bwo bali mu yigirira imigisi, buno, ngola ngabayereka ubushobozi bwani, no'bukalage bwani. Haaho, Iyo bagaamenya kwo nie Nahano.»

17

Ibyaha bya'Bayuda

¹ Nahano adetaga kwokuno: «Abayuda, ibyaha byabo, bitangahotolwa. Yibyoyi byaha, keera bikahokoororwa mu mitima yabo na'kalamu ke'kyuma. Bikoli yandisirwi kiri na ku tugongo two'tutanda two bali mu tangira imizimu kwa'matuulo. ² Kiri na'baana baabo, bali mu genda ha yutwo tutanda, banakizi yikumba ho'muzimu Hasheera. Yutwo tutanda,

tukoli biisirwi mwi'dako lya ngiisi kiti, na ku ngiisi irango.

³ «E Bayuda, bwo mugweti mugaagira kwokwo, ngaheereza abagoma biinyu umugazi gwani. Ngabaheereza no'bugale bwinyu bwoshi. Na íbitumiri ngaagira kwokwo, bwo mukoli bihuusiri hooshi mu kihugo kiinyu. ⁴ Yikyo kihugo, kundu nâli mali gwanwa namùheereza kyo, si buno ngola ngamùnyaga kyo, munagendi ba baja i mahanga. Mukuba, uburaakari bwani, bukoli yasiri ngana nga muliro. Gutanâye zime, halinde imyaka ne'myakuula!»

Ukulangaalira Nahano, kandi iri abandu

⁵ Nahano ashubi detaga kwokuno: «Ngiisi úbiisiri umulangaaliro ku bandu, anabe ali mu yihega ku bushobozi bwabo, iri adaasirwi.

Mukuba, agaaba akoli jaaziri Nahano mu mutima gwage.

⁶ Uyo mundu, agaaba nga hishungu-shungu mwi'shamba, hazira mundu.

Yaho, hahangalusiri bweneene! No'luvu, lulyagagi lwa muloba.

Yabo bandu, ndaalwo lusiku bangagenduukirwa!

⁷ Haliko, ngiisi úbiisiragi umulangaaliro imwa Nahano, yehe, agaaba agashaniirwi.

⁸ Umundu mwene uyo, agaaba nga kiti íkikabyalwa hoofi na'miiji, halinde imizi yakyo iri mu yikira áhali amiji.

Kiri ne'kyanya izuuba liri mu daruula, yikyo kiti
kitangayoboha.

Ibyasi byakyo, biyamiri bidoohiri.

Kiri ne'kyanya invula iri mu ba yahangama,
kitali mu gerania.

Si kiyamiri kiri mu tongeka kwe'bitumbwe.

⁹ «Umutima gwo'mundu, guli mu tebana bwe-
neene, ukuhima ibindi byoshi,
gutanâye kire.*

Ndaaye úwangasobanukirwa ngiisi kwo guli.

¹⁰ «Kundu kwokwo, niehe Nahano, imitima
ya'bandu, ndi mu giloleekez.

Kiri ne'nzaliro zo'mundu, ndi mu zigahiriza,
ninamúhembe ukukulikirana na ngiisi kwo
akakola.

¹¹ Abandu, iri bangagala ku njira yo'kugungana,
bali mu ba nga kanyuni ákali mu laalira
amagi go katakateera.

Ikyanya bali mu ba baki ryagagi misore, ibindu
byabo biri mu yami bamalira.

Na mu kuheza, banaboneke ku bwer-
anyange kwo bali bahwija.»

¹² Ukulyokera ku ndondeko, inyumba ya Rurema
iri mu gingikwa, nga kitumbi kye'kyami.

Iyo nyumba, iri mwo'bulangashane, hanali
handu hiitu heeru.

¹³ E Nahano! We Abahisiraheri babiisiri
kwo'mulangaaliro.

* **17:9** 17.9 Ndondeko 6.5.

Halikago, ngiisi ábagakujajaaka, bagateez-
 ibwa ishoni.
 Ee! Ngiisi ábagakuyihandula kwo,
 boohe, baganyerera ngi'ziina íriyandisirwi
 mu luvu.
 Yabo banakuhambwa, bagaaba bajaziiri Nahano,
 anali ye shyoko íri mu leeta ubulamu.

Amahuuno ga Yeremiya

- ¹⁴ E Nahano! Ungizagye, lyo ngira lwoshi-lwoshi.
 Unanguluule, lyo nguluulwa ngana-ngana.
 Si wehe, we ngweti ngayivuga!
- ¹⁵ Abayuda bagweti bagambonyoleza mbu:
 «Igambo lya Nahano, liryagagi hayi?
 Ngahwe! Lekaga ngana likoleke, nga kwo
 ukagwanwa walideta.»
- ¹⁶ E Nahano! Si we kambiika mbe mungere,
 ndanali mu kutibita.
 Lulya lusiku lwe'kihano, ndaluyifwijiri mbu
 luhike.
 Aahago! Byoshi byo nâli kizi deta, wenyene
 ubiyiji-yiji.
- ¹⁷ Ku yukwo, utandeere ikyoba.
 Si ku kyanya kya'makuba, wehe naaho, we
 ndi mu tibitira.
- ¹⁸ Balya bandu, bagweti baganvindagaza.
 Aaho! Ubateezagye ishoni. Si ndabe nie
 ugaziteeza.
 Boohe, babe bo ugaleeza mwe'kinyukura.
 Si ndabe nie gakilenga mwo!
 Balya bandu, ukizi bahaniiriza, unabazimiize
 lwoshi.

Amategeko hi'gulu lye'Sabaato

19 Nahano anambwira kwo ngendi yimanga kwi'rembo lya'kaaya ke'Yerusaleemu, na nyimangire ku mulyango gwo mwami ali mu lenga mwo, na ngenderere halinde ku gindi yoshi, 20 na ngendi menyeesa abandu kwokuno: «E baami be'Buyuda, muyuvwagwe igambo lya Nahano, kiri na mweshi mwe mutuuziri mu kaaya ke'Yerusaleemu, na mu kihugo kyoshi kye'Buyuda.

21 «Nahano adetaga kwokuno: “Ku lusiku lwe'Sabaato, mutakolwe kwo mwakizi betula imiteekerwa, mutanagiyiringirane mu kaaya ke'Yerusaleemu. 22 Ku yulwo lusiku, hatagire úgahulukana umuteekerwa mu mwage. Hatanagire byoshi-byoshi byo mugalukola kwo. Si yulwo lusiku lwe'Sabaato, mukizi lundaluulira, nga kwo nâli kizi bwira bashokuluza biinyu. 23 Si boohe, batakanyuvwa, batananzimbaha. Bâli riiri mindagabika. Na kundu nâli kizi bahana, batanandwaza.”

24 «Nahano ashubi detaga kwokuno: “Mwehe, mukwaniini mukizi nzimbaha. Iyo miteekerwa, mutakizi gibetula ulusiku lwe'Sabaato, mbu mugiyiringirane mu kaaya. Hatanagire hyo mugalukola kwo. Haliko, lulya lusiku, mukizi lundaluulira.

25 «“Iri mwangakizi nzimbaha, abaami na'baluzi bagakizi yingira mu marembo ga kano kaaya kiinyu, halinde imyaka ne'myakuula! Ku kyekyo kitumbi kye'kyami, hagakizi yima abaami ba mwi'kondo lya Dahudi, banakizi yija, bashoniri ku fwarasi, na mu magaare gaabo, bali kuguma na'batuulaga be'Yerusaleemu,

kiri na'bandi Bayuda booshi. Kwokwo, kano kaaya kagayama katuuziri mwa'bandu, halinde imyaka ne'myakuula. ²⁶ Balya bandu bagakizi yija ukulyoka i Yerusaleemu, na mu tundi twaya twe'Buyuda, no'twa Binyamiini, kiri na mu tugangazi twe'muga, na mu migazi, no'luhande lwe'kisaka. Balya booshi, bagakizi yija mu nyumba ya Nahano, gira bayiji mütangira mwa'matuulo go'kusiriiza lwoshi, na'gandi matuulo. Bagatanga kiri no'mushyano, no'mubadu, na'gandi matuulo go'kutanga kongwa imwage.

²⁷ «“Haliko, hali ikyanya mutangandwaza, munakizi koleesa ulusiku lwe'Sabaato nga zindizindi siku, munakizi lubetula kwe'miteekerwa mu kaaya. Iri mwangagira kwokwo, kano kaaya, ngaduulika imiryango yako kwo'muliro. Yugwo muliro, gunagendi jigiivya kiri ne'nyumba nyiija za'baami. Ndaanaye úgaahasha ukuguzimya.”»

18

Nahano atuma Yeremiya imwo'mubuuvi

¹ Nahano anashubi bwira Yeremiya kwokuno:
² «Ewe! Umanukirage ngiisi ho bali mu bumba inyungu. Mango wahahika, lyo ngakuganuuzi.»

³ Kwokwo, nanamanukira ho. Nanagwana umubuuvi agweti agabumbira ikirugu mu kibumbiro kyage kyo'kuzungulusa. ⁴ Yikyo kirugu, âli kizi kikuma na'maboko, imbumbo yakyo yanabiiha. Lirya ibumba, anashubi likaata buhyahya, gira abumbe mwe'kindi nga kwo aloziizi.

5 Haaho, Nahano anashubi mbwiraga kwokuno: 6 «E Bahisiraheeri, uyu mubuvi, yuku akahindula ibumba, ka naani ndashobwiri ukumuhindula kwokwo? Si muli mu maboko gaani, nga ngiisi kwi'bumba liri mu maboko go'mubuvi! Kwokwo nie Nahano ndesiri.

7 «Hali ikyanya nangadeta hi'gulu lya'bandu balebe, kandi iri bwami bulebe, kwo bashikulwe, banahongolwe, halinde banazimiire. 8 Kundu kwokwo, iri bangatwikira ku mabi gaabo, lyoki ndangaki baminika nga kwo nâli mali gwanwa nashungika.

9 «Hali ne'kyanya nangadeta kwo ngabyala bandu balebe, na mbayubake. 10 Halikago ha nyuma, banalekage ukunzimbaha, banatondeere ukugira amabi. Kwokwo, kundu n'gabalagaania ikindu kiija, ndangaki bagirira kyo.

11 «Aahago! Yabo batuulaga be'Yerusaleemu, kiri na'bandi Bayuda, ubabwire kwo Nahano adetaga kwokuno: “Keera namùteganulira ubuhanya. Ee! Ngoli mùshungikiiri ubuhanya. Ku yukwo, mutwikirage ku mabi giinyu! Muhinduke ku ngesho ziinyu mbi, munatondeere ukukizi gira amiija.”

12 «Kundu kwokwo, yabo Bayuda baganaaka, ti: “Aahabi! Yibywo wadeta, ndaabyo! Si tulyagagi mindagabika! Tuganagenderera naaho ukukizi gira nga ngiisi kwo tuloziizi.”»

Abandu balahira Rurema

13 Nahano atubwiraga kwo tugendi buuza ibinyamahanga kwokuno:

«Ibala lya'Bahisiraheeri bakagira, ka keera mukaliyuvwa?

Si keera bakagira ibitalaalwe ngana-ngana!

14 Ulugungu lwa ku migazi ye'Lebanooni, ka lwâye nyote, lunabe lwamala? Aahabi!

Kiri na'miiji ágali mu hinga mwi'yo migazi, gatangakama.

15 Halikago abandu baani, boohe, keera bakany-ibagira.

Bagweti bagayokera imizimu umubadu.

Injira nyiija yo bâli tuuziri mwo, keera bakagi-janda,

banakola mu vujuuka mu mishodoko.

16 Ikihugo kye'Buyuda, keera bakihindula mushaka.

Na ngiisi úli mu kilenga mwo, ali mu zuuza itwe, mu kusoomerwa.

Mango kyashereezibwa, bagasoomerwa ngana-ngana!

17 Ikyanya abagoma bagayiji bateera,

ngaaleka babashaabule, nga kwo'lukungu luli mu twalwa ne'mbuusi.

Ikyanya bagateerwa, ndagaki tami balola kwo, si ngabahindulira ingoto.»

Abandu bagirira Yeremiya igambi lyo'kumúyita

18 Iri hakatama, abandu baguma banahanuusia, ti: «Tugirage igambi libi hi'gulu lya Yeremiya. Si tuhiiti abagingi, kiri na'bitegeereza bo'kukizi tuhanuula, na'baleevi bo'kutumenyeesa ngiisi byo Rurema adesiri! Aahago! Galya magambo gaage, tutagatwaziizi. Muyije, tugendi múbangira ibinyoma.»

- 19 Kwokwo, nanahuuna: «E Nahano, unyuvwimize.
Uyuvwe ngiisi kwa'bagoma baani bakola mu nyigambira.
- 20 Aahago! Umundu, iri angagira amiija, ka akwaniini ukuhembwa amabi?
Si boohe, bagweti bagambumbira ubuhya, gira babunyitire mwo!
E maashi! Ukengeerage ngiisi kwo nâli kizi yimanga imbere lyawe,
mu kubahuunira, gira mbakize no'buraakari bwawe.
- 21 «Ku yukwo, ulekage abaana baabo bafwe ni'shali.
Nabo boonyene, uleke abagoma baabo babayite ne'ngooti.
Bakaabo bafwirwe na'baana, kiri na bayiba!
Abashaaja bafwe ne'kiija, ne'misore iyitwe ku ngooti mwi'zibo.
- 22 Ikyanya abanyazi bagayiji bateera, bateerere induulu mu nyumba zaabo.
Si bakambumbira ubuhya, mbu lyo bangwasa, banandega ne'mibashu!
- 23 «E Nahano! Uyiji kwo keera bakagira igambi, kwo banyite.
Ku yukwo, utabakoge ibyaha byabo.
Si ubanyanyage haashi, iri unabahaniiriza ku buraakari bwawe.»

19

Umugani gwa'kabindi ákabereka

¹ Nahano anashubi mbwira: «E Yeremiya, ugendage imwo'mubuvi, unagule ya'kabindi. Ha nyuma, ugendi leeta abimangizi ba'bandu, na'bagingi. ² Munalenge ku mulyango gwe'Ngyo, halinde mu ndekeera ya mugala Hinoomu.

«Mango mwahika ho, umenyeese abandu kwokuno: ³ E baami ba'Bayuda! Na niinyu mwe batuulaga booshi be'Yerusaleemu! Yuvwi! Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri, adetaga: Hano handu, ngahashereeza lwoshi-lwoshi. Na ngiisi úgakizi yuvwa umwazi gwaho, agasoomerwa.

⁴ «Si yaba bandu, keera bakanjanda. Banahindula yaha handu, habe ho bagakizi tangira amatuulo imwe'migisi. Ne'yo migisi, kiziga batagiyiji. Kiri na bashokuluza baabo, na'baami be'Buyuda, nabo batagiyiji. Ne'ngingwe, bagweti bagayitira ha'bandu bazira mahube.

⁵ «Keera bakayubakira umuzimu Baali ututanda, gira bakizi gutangira abaana baabo, gabe matuulo go'kusiriiza. Si ibala mwene yiryo, ndakabahanguula kwo bakizi ligira, litanazindi mba mu mutima! ⁶ Kwokwo, mu siku ízigayija, yaho handu, batagaki shubi hadeta “Tofeti”, kandi iri “ndekeera ya mugala Hinoomu”. Si bakola bagakizi hadeta “ndekeera yo'Bwitani”. Kwokwo kwo Nahano adesiri.

⁷ «Haahano, ho ngashereegeza ishungi za'batuulaga be'Yerusaleemu, ne'za'bandu booshi be'Buyuda. Ngahanguula abagoma baabo, bayiji baminika mwi'zibo. Ne'birunda byabo, ngabileka bibe byokulya byo'tunyuni ne'nyamiishwa. ⁸ Kano kaaya, ngakashereeza

lwoshi-lwoshi! Ikyanya abandu bagakizi lenga hoofi lyako, banabone ngiisi kwo kasigala biguuka, bagahuumirwa, banasoomerwe.

⁹ «Abagoma ba kano kaaya, bagaaba baka-sokaniini, gira bayite mwa'bandu. Ibyokulya byamwo, bigaamala. Kwokwo, abatuulaga baamwo bagatondeera ukukizi lya bagala baabo na banyere baabo, kiri na'biira baabo.»

¹⁰ «E Yeremiya, yabo bandu, ikyanya bagaaba bakiri mu kulola, uvungule yako kabindi kaawe.

¹¹ Ukabuli babwira kwo Nahano wo'bushobozi bwoshi adetaga kwokuno: Abandu ba mu kino kihugo, ngabavungula-vungula, na nvungule kiri na'kaaya kaabo. Ee! Ngabavungula, nga kwo'mundu ali mu vungula ikirugu kyo'mubuvi, halinde kitanaki shubi shubaana. Ibirunda, hi'gulu lyo'kubula ahandi ho byangazikwa, bigaziikwa haahano i Tofeeti. ¹² Kwokwo, kwo ngaagira hano handu, kuguma na'batuulaga baaho. Ngahagira nga kano kaaya ke'Tofeeti.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

¹³ «Inyumba ze'Yerusaleemu, kiri no'tujumiro twa'baami be'Buyuda, bigayulubala nga hano i Tofeeti. Mukuba abandu bâli kizi yokera umubadu ku nyumba zaabo, iri banayikumba indonde. Banakizi tanga na'gandi matuulo ge'divaayi imwe'migisi.»

¹⁴ Haaho, Yeremiya analyoka yaho i Tofeeti, ahandu ho Nahano akamúlungika kwo agendi tanga ubuleevi. Anagendi yimanga mu lubuga lwe'nyumba ya Nahano, anabwira abandu booshi ¹⁵ kwo Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri, adetaga

kwokuno: «Nga ngiisi kwo n'gagwanwa namùmenyeesa, kano kaaya ke'Yerusaleemu, ngola ngakashereeza kuguma no'tundi twaya twako. Mukuba, abatuulaga baatwo balyagagi mindagabika. Ikyanya ndi mu deta, batali mu ndwaza.»

20

Pashuuri abiika Yeremiya mu nyumba ye'mbohe

¹ Bulya buleevi, ikyanya Yeremiya akabutangaga, umugingi muguma úwâli riiri mukulu wa'balaliizi be'nyumba ya Nahano, iziina lyage Pashuuri mugala Himeeri, anabuyuvwa. ² Lyeryo, uyo Pashuuri anayami múgwatiisa, anamúhimbula. Anabuli múkonera ha mulyango gwa Binyamiini, ha nyumba ya Nahano.

³ Iri bukakya shesheezi, uyo Pashuuri anabuli múshwekuula. Haaho, Yeremiya anamúbwira: «Nahano keera ahindula iziina lyawe. Utagaki hamagalwa Pashuuri. Si ukola ugakizi hamagalwa Magiri-Mishabibu (kuli kudeta: kuhu-umirwa ngiisi luhande).

⁴ «Nahano akubwiraga kwokuno: “Ukola ugakizi huumirwa, mwe na'biira baawe booshi. Ikyanya mugaaba muli mwi'zibo, yabo biira baawe ba'Bayuda bagaminikwa mu masu gaawe ku ngooti. Na ábagasigala, ngabatanga booshi mu maboko ga mwami we'Babeeri. Uyo mwami, anabatwale imbohe i Babeeri, anagendi basivya ne'ngooti.

5 «“Kano kaaya ke'Yerusaleemu, ibindu byamwo byoshi, ngolaga ngabiheereza abagoma, nge'mimbu, ne'bindu byo'mulimbo, na byoshi ibiri mu bihinda bya'baami be'Buyuda. Byoshi, abagoma bagabitwala i Babeeri.

6 «“Na naawe, e Pashuuri! Ugagwatwa imbohe, kuguma na'bandu ba mu mwawe booshi, munatwalwe i Babeeri. Iyo munda, yo ugagendi fwira, unaziikirwe yo, mwe na'biira baawe, kundu wâli kizi batangira ubuleevi kwo bagagenduukirwa.”»

Yeremiya atakira Rurema

7 E Nahano! Si ukandeba, nanayemeera kwo bibe kwokwo.

Bwo we mbimiri imisi, ndaakwo kundi.
Kwokwo, abandu bakola mu mbonyoleza
ubwakya-ubwayira,
iri bananjekeereza.

8 Ngiisi kyanya ndi mu deta, na nyami yitulikania ku nduulu, mbu:

«Emwe! Kiteero ne'mishaabo!»
Yizo ndumwa za Nahano, ikyanya ndi mu zi-
menyeesa abandu,
bali mu nduka, iri banajambura.

9 Uyo Nahano, hali ikyanya ndi mu deta kwo ngamúyibagira,

na mbe ndakiri mu deta kwi'ziina lyage.
Haaho, igambo lyage liri mu yami nyaka mwo nga muliro.

Kundu nangayigumiiriza mbu niliyish-
wekere kwo, si liri mu huluka naaho!

10 Nyuvwiti ngiisi kwa'bandu bingi bakola mu hwehwetozania, mbu:

«Ngiisi luhande, hakola ikihuumula
naaho! Aahago! Tugendi lega Yeremiya
imwa'bakulu biitu!»

Kiri na'biira baani ba vyuka-ngwejere, bagweti
bagaloleera,

babone ngiisi kwo nangatibukira haashi.

Bali mu nyigambira, ti: «Tugirage tumútebe,
halinde tumúgwase.

Kwokwo, lyo twangamùyihoola!»

¹¹ Kundu kwokwo, Nahano ayimaaziri ha bu-
tambi lyani, ali kikalage kye'ndwani.

Ku yukwo, balya booshi ábakola mu
ndibuza, bagasiitara, banayideedeke
haashi.

Ee ma! Bwo batashobwiri ukumbima, bagalonga
ishoni,

banakizi teteerwa imyakuula, halinde ishoni
zaabo zitâye yibagirwe.

¹² E Nahano wo'bushobozi bwoshi! We mu geza
ábakwaniini.

Uli mu loleekeza ibiyifundereziizi mu
mitima yabo, kiri na mu menge gaabo.

Kwokwo, ngoli yibiisiri imwawe, gira umbu-
lanire.

Yabo bagoma, lekaga mbone ngiisi kwo
ugabayihoola.

¹³ Mukizi yimbira Nahano! Mukizi múhuuza!

Si ye mu kiza ábatashobwiri mu maboko ga
banangora-mabi.

¹⁴ Ulusiku lwo n'gabutwa kwo, ludaakwe!

Hatanagire úgaadeta kwo luli
lwe'migashani.

15 Kiri no'lya úkagendi menyeesa daata, ti:
«Ewe! Wabuta umwana wo'butabana!»

16 Ulya mundu, abaagage ngo'twaya two Nahano
akashereeza, buzira kutukejeerera.

Ku ngiisi mukyo, akizi yuvwa akashiba.

Na ngiisi kalenge-rengere, akizi yuvwa ulu-
jongo lwe'kiteero.

17 Aahago! Ikyanya n'gabutwa, kituma kiki
Nahano atakayami nyita?

Nga Rurema ákinyitire mu nda ya maawe
naaho!

Bwangábiiri bwija inda yage, ibaagage yo shinda
yani.

18 Iyo nda ya maawe, kituma kiki n'gagilyoka
mwo?

Si isiku zaani zooshi, ndi mu libuuka naaho,
iri na njengeerwa!

Kiri na ku mbeka yo'burambe bwani, si ngagen-
derera naaho ukukizi negurwa!

21

Nahano alahiiri ukukiza Abayuda

1-2 Mwami Zedekiya akalungika Pashuuri mu-
gala Malikiya, no'mugingi Sefaniya mugala
Maseya, kwo bagende imwa Yeremiya. Bâli
gweti bagamúganuuza kwokuno: «Mwami
Nebukandeneza we'Babeeri akola mu tuteera.
Aaho! Utuhunirage imwa Nahano, gira ayiji
tutabaala. Hali ikyanya angayiji tukolera ibitan-
gaaza, nga kwo âli kizi gira yaho kare.»

³ Yabo ábakatumwa, Yeremiya anabashuvya kwo bagendi bwira Zedekiya kwo
⁴ Nahano Rurema wa'Bahisiraheeri adetaga kwokuno: «Uyo mwami we'Babeeri, kundu mwangamúlwisagya, haliko, ibilwaniiso biinyu, ndaabyo bigaagira. Si yabo Bababeeri bakoli sokaniini inzitiro za'kaaya ke'Yerusaleemu, banakola bagakayifunda mwo. ⁵ Kiri na nienyene, nie Nahano, keera mwandaakaza bweneene. Kwokwo, naani ngamúlwisa, na ndi wo'bushobozi bweneene. ⁶ Mu yako kaaya kiinyu, ngayita mwa'bandu, kiri ne'bitugwa, ku njira ye'kiija.

⁷ «Nie Nahano nadeta na kwokuno: E mwami Zedekiya! Kundu uli kuguma na'bandi batwali be'Buyuda, na'bandi bandu baawe, halikago ngakubiika mu maboko ga mwami Nebukandeneza we'Babeeri. Yabo booshi, kundu banga-fuushuka mu kirya kiija, ni'zibo, ni'shali, haliko ulya Nebukandeneza, ndaazo ndengeerwa zo agabayuwirwa, mbu abakejeererere. Aahabi! Si agayami bayilala mwo, gira abayite.

⁸ «E Yeremiya, balya bandu booshi, ubabwe kwo nie Nahano nadeta kwokuno: Mu-toolage! Ka muloziizi ukuba ho, kandi iri ukufwa? ⁹ Aaho! Ngiisi úgasigala mu Yerusaleemu, agaafwa nyene, iba kwi'zibo, kandi iri kwi'shali, kandi iri ku kiija. Haliko, ngiisi ábagahuluka mwo, banagendi yibiika mu maboko ga balya Bababeeri ábasokaniini akaaya kiinyu, booki bagafuuka, banabe bakiri bagumaana.» ¹⁰ Nahano ashubi detaga kwokuno: «Yako kaaya, ngakabiika mu maboko ga mwami

we'Babeeri, anakajigiivye. Mukuba keera n'gashungika kwo ngakashereeza, ndanâye ki katabaale.» Kwokwo kwo Nahano adesiri.

Ikikando ku baami be'Buyuda

11-12 «Ugendi bwira imbaga ya mwami we'Buyuda kwokuno: Emwe bandu ba mwi'kondo lya mwami Dahudi! Muyuvwirize ngiisi kwo nadeta, nie Nahano:

Ngiisi shesheezi, mukizi twa imaaja za'bandu ku njira ikwaniini.

Iri umundu angaba anyagwa ibindu byage, mumúfuuse mu maboko ga'banyazi.

Ne'ri mwangalahira, ngaraakara ngana-ngana! Si keera mukayifunda mu bitalaalwe!

Buno, uburaakari bwani bugakizi yaka nga muliro, ndaanaye úgabuhoohya.

13 E bandu be'Yerusaleemu, nie Nahano kwokwo kwo nadeta: Mutuuziri ku marango, ku lwala úluli hi'gulu lye'ndekeera, munali mu yihaya, mbu:

“Ndaaye úwangayiji tuteera, mbu anayihan-dalike mu kaaya kiitu kazitire!”

Kundu muli mu deta kwokwo, nienyene ngakizi mùlwisa.

14 Ngamùhana ngana-ngana, nga ngiisi kwo bimùkwaniini.

Na nduulike ulubako lwinyu mwo'muliro, halinde gunasingoole byoshi ibimùsokaniini.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

22

Ubuleevi imwa mwami we'Buyuda

¹ Nahano anashubi mbwira kwo ngendi bwira mwami we'Buyuda kwokuno: ² «Ewe! We twaziri ku kitumbi kya mwami Dahudi. Gano magambo ga Nahano, we galoziri kuguma na'batwali baawe, kiri na'bagunda ábali mu yingira mu mwawe.

³ «Nahano adetaga kwokuno: “Mukizi gira íbikwaniini, mu kati ko'kuli. Umundu, iri angaba anyagwa ibindu byage, mumúlyose mu maboko ga'banyazi. Mutanakizi vindagaza ibinyamahanga, kandi iri ifuuvi, kandi iri banamufwiri, mutanakizi balyalyania. Mutanakolwe mbu mukizi yita abandu bazira buhube.

⁴ «“Gano magambo gaani, iri mwangakizi gasimbaha, abaami ábagakizi yima ku kitumbi kya mwami Dahudi, bagakizi lenga kwi'rembo lya'kaaya, bashoniri ku fwarasi, na mu magaare, bali kuguma na'batwali baabo, kiri na'bagunda.

⁵ «“Halikago, nie Nahano nadeta kwokuno: iri mutangakizi ndwaza, nabiika indahiro kwi'ziina lyani, kwe'no nyumba yinyu yo'mulimbo, ngagihindula bibe biguuka.”

⁶ «Na ku biloziri akajumiro ka'Bayuda, Nahano adetaga kwokuno:

“Ino nyumba ibuyahiri bweneene ukuhima iki-hugo kye'Giryadi,

kiri no'lubako lwe'migazi ye'Lebanooni.

Kundu kwokwo, ngagihindula libe ishamba, ndaanaye úgashubi gituula mwo.

⁷ Keera nalingikania abandu, kwo bagendi gishereeza.

Ngiisi muguma wabo anakoli hagasiri ibilwaniiso byage.

Iyo nyumba, kundu inguliro zaayo zikalimbiis-
ibwa ne'biti bye'myerezi, bagazishaaza,
banazilashe mu muliro.”

⁸ «Abandu bingi be'mahanga, ikyanya bagakizi lengaga ha butambi lya kano kaaya, bagakizi buuzania, ti: “E balya! Kano kaaya kija, kituma kiki Nahano akakahaniiriza mwene yuku?” ⁹ Abandi, ti: “Íbitumiri Rurema Nahamwabo akakahana kwokwo, mbu abatuulaga baamwo bakahongola ikihango kyo bâli mali nywana bo naye. Banakizi gendi yikumba imizimu, iri banagikolera.”»

Ubuleevi hi'gulu lya Salumu

¹⁰ E Bayuda! Mwami Yosiya keera akafwa. Aaho! Mutaki múlirire mutanakizi múgandaara.

Ho mwangamúlirira, munalirire ulya mwami úkola mu twalwa i mahanga zeene.

Mukuba yehe, atâye ki shubi galukira mu kihugo kyabo, mbu akibone.

¹¹ Mukuba Salumu, mugala mwami Yosiya, ye kayima ahandu ha yishe, abe mwami wa'Bayuda. Yoyo, keera bakamútwalaga imbohe. Nahano adeta kwokuno hi'gulu lyage: «Kino kihugo, atâye ki kifine mwo. ¹² Si imunda agatwalwa imbohe, yo na munda agagendi fwira, atanâye ki bone kino kihugo kandi.»

Ubuleevi hi'gulu lya Yoyakimu

¹³ Nahano anadetaga kwokuno: «E mwami Yoyakimu, yayewe imwawe!

- Si ugweti ugayiyubakira inyumba nyiija ku njira yo'kugungana!
 Ugweti uganayubaka inyumba izishoneriini kwo, mu kulyalyania abandi bandu.
 Unali mu koleesania ku kimaama, buzira mbembo,
- 14 iri unayidesa, ti: “Ngayiyubakira nangungubanga we'nyumba, inabe ihiiti izindi izishoneriini kwo. Nganagibiika kwo'twazo tuhamu, na ngilimbiise ne'biti biija bye'myerezi ku bibambaazi. Ha nyuma, na ngibuge kwi'bara lidukula.”
- 15 Aahago! Yukwo kuyiyubakira inyumba ne'biti bye'myerezi, ka kwo kuyerekiini kwo uli mukulu mu bandi baami?
 Si yisho Yosiya âli kizi lya, iri ananywa ibiri tiita, anâli kizi gira ibikwaniini!
 Kyo kitumiri âli kizi genduukirwa.
- 16 Abakeni na âbatashobwiri, âli kizi batabaala. Kyanatuma agakizi genduukirwa.
 Umundu, iri angagira amiija mwene yukwo, iri anyiji.»
 Kwokwo, kwo Nahano adesiri.
- 17 «Halikago wehe, ugweti ugayihahalira wenyene, mu kukizi gungana.
 Unali mu yita abandu bazira buhube, mbu lyo ugala.
 Si ubutwali bwawe, buli bwa kukandamirana naaho ku kahaati!»
- 18 Nahano anashubi detaga kwokuno hi'gulu lyo'lya Yoyakimu, mugala Yosiya we'Buyuda:
 «Uyo mwami, ku kyanya agaafwa, ndaaye úgamúlrira, ti:

“Yayewe, e mwene witu! Yayewe, e mwali wani!”

Bataganamúlrira, ti: “Yayewe, e nahamwitu, we munalushaagwa! Si ulwawe keera lwahikaga!”

19 Si abandu bagamúziika nga punda.

Ikirunda kyage, bagakibulula haashi mu njira, banagendi kikabulira inyuma lye'Yerusaleemu.»

Ubuleevi hi'gulu lya'kaaya ke'Yerusaleemu

20 «E beene Yuda, muzamuukire ku migazi ye'Lebanooni, iri munaliruuka.

Muyidehereze ku nduulu, halinde ihike i Bashaani.

Munagendi berangira uluhande lwe'migazi ye'Habariimu.

Si abiira biinyu booshi, keera bakaminikwa!

21 Ku kyanya mwâli ki riiri mu butoge, nâli mali gwanwa namùkengula,

haliko mwananjuyva: “Utatusuuze, maashi!”

Kwokwo, kwo mwâli kizi deta, ukulyokera ubwanuke bwinyu.

Ngiisi byo ngweti ngaadeta, mutabisimbahiri.

22 Abimangizi biinyu booshi, imbuusi igabahuusa kwo, inabashaaze.

Kiri na'biira biinyu, bagatwalwa imbohe.

Galya mabi gooshi go mwâli kizi kola, gamamuteeza ishoni.

23 E mwami, inyumba yawe iri nyiija, bwo ikayubakwa ne'myerezi ye'Lebanooni.

Buno, uki jeberiiri ngana-ngana.

Kundu kwokwo, ugakizi himbukira,
iri unabululuka ku mwizingeerwe,
ngo'mukazi úkola úgaabuta.»

Ubuleevi hi'gulu lya mwami Koniya

²⁴ Nahano adetaga kwokuno: «E Koniya, mugala mwami Yoyakimu we'Buyuda! Ngola ngakujanda! Nga kwo nyamiri ho, nahiga kwo kundu wangabiiri na'kamaro imwani nga mbete ya'kamangu ku kuboko kwani kwe'lulyo, haliko, nangaki kuyihogola. ²⁵ Nganakutanga mu maboko ga mwami Nebukandeneza we'Babeeri, kuguma na'basirikaani baage. Mukuba, bo baloziizi ukukuyita, unabayobohiri. ²⁶ Ngakuyimula hano, kuguma na nyoko, munagendi beera i mahanga, inabe yo munda mugafwira. ²⁷ Na kundu mugakizi looza ukugalukira imwinyu, si mutâye galuke!»

²⁸ Nanadeta: «Uyo mwami Koniya ali nga kirugu íkikabereka naaho, kyanakabulirwa! Ndaanaye úki múloziizi.

Aaho! Uyo mwami, kituma kiki bakamúyimula, mbu agende mu kihugo kyo atayiji, kuguma ne'mbaga yage?

²⁹ E kihugo kye'Buyuda! E kihugo kye'Buyuda! E kihugo kye'Buyuda!
Uyuvwirize ngiisi kwo Nahano agweti agakubwira:

³⁰ “Uyo Koniya, muyandike hi'gulu lyage kwo atahiiti ibuta, ataganagenduukirwa. Mukuba mu kihugo kye'Buyuda, ndaaye wa mwi'kondo lyage úwâye yime mwo, mbu atwale ku kitumbi kya Dahudi.”»

23

Abahisiraheeri, Nahano âye shubi bakuumania

¹ Nahano adetaga kwokuno: «Yayewe imwe'birongoozi bya'bandu baani! Kundu balyagagi bangere baabo, haliko, bagweti bagabashereeza, iri banabashaabula.»

² Nahano Rurema wa'Bahisiraheeri ashubi detaga kwokuno: «E bimangizi, yabo bandu baani, mukaleka ukukizi balanga. Si mukabajajaaka, halinde banashaabuka. Bwo mwagiraga ibala mwene yiryo, ngamùhaniiriza.»

³⁻⁴ Nahano ashubi detaga kwokuno: «Yabo bandu baani, kundu n'gabayimula mbu bagendi tuula i mahanga, haliko ngiisi ábaki sigiiri yo, nienyene ngaki bakuumania, na njubi bagalulira mu kihugo kyabo. Kwokwo, banashubi kizi buta, halinde banayushuuke. Ha nyuma, mu bandu baani, na ndoole mwe'bindi birongoozi. Byohe, bigakizi bahahala. Batagaki yoboha, kandi iri kuhuumirwa. Ndaanaye úgaki teereka.

⁵ «Mu siku ízigayija, mu kibusi kya Dahudi, ngameza mwe'shibwe liija. Uyo, ye gayima, anabe mwami mwija, anabe alí mwitegeereza. Yeki, agatwala ikihugo ku njira íkwaniini, na mu kati ko'kuli. Kwokwo kwo nie Nahano nadeta. ⁶ Mu butwali bwage, lye'kihugo kye'Buyuda kigakizibwa, halinde umunyerere gunatoole mwo. Uyo mwami agakizi buuzibwa Nahano ye Lukiza Witu.

⁷⁻⁸ «Mu yizo siku, ikyanya abandu bagakizi biika indahiro, batagakizi ki deta, mbu: “Nga kwo Nahano ayamiri ho, ulya úkalyosa

Abahisiraheeri i Miisiri.” Si bagakizi deta:
 “Nga kwo Nahano ayamiri ho, ulya úkalyosa
 Abahisiraheeri mu bihugo bye'mbembe, na mu
 ngiisi gandi mahanga go bâli shabukiiri mwo.”
 Haaho, lya'Bahisiraheeri bagayiji tuula mu ki-
 hugo kyabo.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

Imyazi ya'baleevi be'kinyoma

⁹ Gano magambo, galyagagi hi'gulu lya'baleevi
 be'kinyoma.

Umutima gwani gushengusiri, na ngola mu
 lenga mwo'musisi.

Ngolaga nga mulalwe, úkoli lalusiri.

Mukuba yabo baleevi be'kinyoma,
 Nahano keera akabakanukira ku njira
 ya'magambo gaage meeru.

¹⁰ Kino kihugo kye'Buyuda, si abandu baki gweti
 bagashulehana mwo!

Banakoli bihuusiri, iri banakoleesa
 ubushobozi bwabo ku njira ítali nga
 yo.

Kyo kitumiri Nahano akoli kidaasiri.

Ikihugo kikoli ginunusiri bweneene,
 ne'ndagiriro zikoli yumagusiri.

¹¹ Nahano adetaga kwokuno: «Balya baleevi,
 kuguma na'bagingi, booshi batandwaziizi.
 Si bagweti bagayifunda mu mabi hooshi kiri
 na mu nyumba yani.

¹² Ku yukwo, bagakizi mamaata mu kihulu.

Na ho bagakizi lenga, bagakizi gwana ho
 gobwe-gobwe naaho.

Kwokwo, bagagendi siitara, banagwe.

Ikyanya ngabahaniiriza, ngabaleetera
ibala.»
Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

13 «Abaleevi ba mu kihugo kye'Samariya,
n'gabona kwo bakoli bihuusiri bweneene.
Ikyanya bâli kizi tanga ubuleevi,
bâli kizi butanga kwi'ziina lyo'muzimu
Baali.

Banahubiisa abandu baani, halinde nabo ba-
nakizi yifunda mu byaha.

14 Kundu kwokwo, abaleevi be'Yerusaleemu, yo
haahe!
Boohe, bagweti bagakizi shuleha, iri ba-
nadeta ikinyoma.

Na kwakundi, bali mu shimya banangora-mabi,
kwo nabo bakizi kiyifunda mwo.

Ndaanaye úli mu kitwikira kwo.

Yabo booshi, bakolaga nga bandu be'Soodoma,
na'be'Gomora.»

15 Yabo baleevi be'Yerusaleemu, Nahano
wo'bushobozi bwoshi, adetaga kwokuno hi'gulu
lyabo:

«Yabo baleevi, bo batumiri abandu baani bakoli
himbusiri mu kino kihugo kyoshi.

Kwokwo, ngabaliisa ibyokulya bilulu, na
mbanywese umubamba.»

16 Nahano wo'bushobozi bwoshi ashubi detaga
kwokuno: «Yabo baleevi be'bibeessa, mutakizi
batwaza. Si bagweti bagaagira mbu bamutebe!
Aahabi! Amabone gaabo, bali mu gayihalangira
boonyene, batanali mu galyosa imwani.

17 «Balya bandu banjombiri, banali
mindagabika. Bali mu kizi gira nga ngiisi kwo

balozizi. Kundu kwokwo, bali mu hendana, ti:
 “Nahano adesiri kwo mugakizi longa umutuula!
 Ndaakyo kiteero mwâye longe!”

18 Aaho! Mu yabo baleevi, si ndaaye
 úkayimanga mu naama yani,
 mbu anyuvwe ngiisi byo ndesiri!
 Ndaanaye úli mu twaza amagambo gaani, mbu
 asobanukirwe.»

19 Lolagi! Nahano agaaba nga kihuhuuta kikayu,
 mu kuyiji mûhana.

Uburaakari bwage, bugamûteera nga mbu-
 usi ya'kasuululu,
 inayihwike ku matwe ga banangora-mabi.

20 Bulya buraakari bwa Nahano, butagahooa,
 átazi gira nga ngiisi kwo akoli shungisiri.

Yiby byoshi, mu siku ízigayija, lyo mwâye
 bisobanukirwe bwija.

21 Nahano anashubi detaga kwokuno: «Yabo
 baleevi, ndali nie kabatuma, ndaanabyo
 n'gababwira.

Kundu kwokwo, bakiri mu tibita-tibita,
 iri banatanga ubuleevi bwo'kuyihalangira
 boonyene.

22 Bwangabiiri bwija, nga bangayimaziri imbere
 lyani, bananyuvwe.

Kwoki lyo bangabwiziri abandu baani ngiisi
 kwo nienyene ndoziizi.

Bangabalyosiizi mu njira zaabo mbi, halinde
 banatwikire ku mikolezi mibi.»

23 Nahano anashubi detaga kwokuno:

«Ka ndi Rurema wa hano hoofi naaho? Si nduuziri na'handi kwakundi!

²⁴ Kwokwo, kundu umundu angagendi yibisha hala, ngaaba ngi múbwini. Kwokwo kwo nie Nahano ndesiri.

Mukuba, nyijwiri hooshi mwi'gulu, kiri na hano mu kihugo.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

²⁵ «Yabo baleevi, keera nayiyuvwirwa kwo bali mu deta kwokuno: “Yuvwagwi, nimúbwire ibirooto byo nalonga imwa Rurema bigingo bushigi!” Kundu bagweti bagaadeta mbu kuli kwi'ziina lyani, si biri bya kinyoma! ²⁶ Aahabi! Ibibeешa mwene yibyо, bagagenderera uku-bideta halinde mangoki? Si ubuleevi bwabo, bulyagagi bwa kuyihalangira naaho! ²⁷ Bali mu koleesa ibibeешa, mu kulooza kwa'bandu baani banyibagire, nga kwo bashokuluza baabo bakanyibagira, banakizi gendi yikumba umuzimu Baali.»

²⁸ Nahano adetaga kwokuno: «Ka ndaalwo lubibi ha kati ke'byula ne'ngano?

Si luli ho! Aahago! Bwo baloziizi ukuyihalangira ibirooto byabo,

leka abaleevi baani bo'kuli, nabo bamenyese abandu amagambo gaani, nga ngiisi kwo gali.»

²⁹ Nahano adetaga kwokuno: «Igambo lyani, ka litalyagagi nga muliro?

Ka litanali nga nyundo ígweti igajajagula inyaala?

³⁰ «Yabo baleevi, ngabahaga. Si bagweti bagazimbana amagambo mbu bwo galyosiri imwani.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

³¹ Nahano ashubi detaga kwokuno: «Yabo baleevi be'bibeesh, bali mu yihalangira amagambo boonyene, mbu: “Kwokwo, kwo Nahano adesiri”. Ku yukwo, ngabahana. ³² Ee! Ngabahana ngana-ngana, bwo bagweti bagatanga ubuleevi bwe'bibeesh. Ne'kyanya bali mu buyigiriza, bali mu habura abandu baani. Ndanali nie kabatuma, mbu babudete. Ku yukwo, ndaabwo butabaazi bwo bangatanga imwa'Bayuda.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

³³ Nahano anambwiraga, ti: «Ngeeka mu bandu, kandi iri mu baleevi, kandi iri mu bagingi, hali úwangakubuuza, ti: “E Yeremiya! Indumwa nyiki yo Nahano akutumaga leero, ibe nga muteekerwa gwo ugatubetuz?” Haaho, ubashuyeye kwokuno: “Nahano adesiri kwokuno: Si mwehe mulyagagi muteekerwa muzito bweneene, munagweti muganduhya! Kwokwo, ngola ngamùnyanyaga haashi.”

³⁴ «Yabo baleevi be'bibeesh, kandi iri bagingi, kandi iri gundi mundu yeshi, hali ikyanya bangakubwira, mbu: “Yaga magambo galyosiri imwa Nahano!” Nanga maashi! Balya bandu, umenye kwo ngabahaniiriza, kuguma ne'mbaga zaabo zooshi.

³⁵ «Mwehe, mukwiriiri mukizi buuzania, ti: “Aahago! Kuti kwo Nahano ashuvya? Na kuti kwo aloziizi ukudeta?” ³⁶ Halikago, lirya igambo “Yaga magambo galyosiri imwa Nahano”, mutakolwe mbu mushubi lideta. Si ngiisi byo muli

mu deta, galyagagi magambo go mwayihalangira mwenyene naaho. Muli mu hindula amagambo ga Rurema witu, úli mugumaana, ye Nahano wo'bushobozi bwoshi.

³⁷ «Yabo baleevi, mukizi babuuzza kwokuno: “Kutagi kwo Nahano akushuvya? Kuti kwo adesiri?” ³⁸ Si mugweti mugaadeta, ti: “Yaga magambo galyosiri imwa Nahano!” Ndanali nie n'gamùtuma, mbu mukizi gadeta. Mutakizi beesha, mbu: “Yaga magambo galyosiri imwa Nahano.”

³⁹ «Kwokwo, kano kaaya ke'Yerusaleemu, kundu n'gakaheereza bashokuluza biinyu, haliko, ngola ngakalahira. Ngamùyimula imbere lyani. ⁴⁰ Abandu bagakizi mùhonyoleza, iri banamùteeza ishoni. Yizo ishoni zigaba zo'kuyama ho, zitaganayibagirwa halinde imyaka ne'myakuula!»

24

Mu mabone, Yeremiya abona ibitiri bibiri bye'mitiini

¹ Nahano akanyereka amabone, ku kyanya mwami Nebukandeneza we'Babeeri âli mali twala mwami Yekoniya we'Buyuda imbohe i Babeeri. Akatwala ne'birongoozi byage, na'batuzi be'byuma, kiri na'bandi banaluganda.

Mu yago mabone, nanabonaga ibitiri bibiri, biri mwe'bitumbwe bye'mitiini, biteresirwi imbere lye'nyumba ya Nahano. ² Mu kitiri kya mbere, mwâli riiri imitiini miija ngana-ngana. Si mu kyabo, mwâli riiri imitiini ikoli boziri, halinde abandu batangaki gilya.

³ Nahano anambuuzza: «E Yeremiya, biki wabona?» Na wa naani, ti: «Mbwini imitiini. Miguma iri miija ngana-ngana. Si iyabo ikoli boziri, itanganaliibwa.»

⁴ Nahano anashubi mbwira: ⁵ «Nahano Rurema wa'Bahisiraheeri adetaga kwokuno: “Iyi mitiini ísimisiizi, guli mugani gwa'Bayuda. Keera n'gabalongika, bagendi ba imbohe mu kihugo kye'Babeeri. ⁶ Yabo bandu, amasu gaani gayamiri gabali kwo. Na ha nyuma, ngabagalulira hano, na mbayubake. Ndaanaye úgashubi bashaabula. Ngaaba mbabyaziri, ndaganashubi bashikula. ⁷ Ngababiika mwe'kyedu kyo'kumenya kwo nie Nahamwabo. Bagan-galukira lwoshi, banabe bandu baani. Naani, na mbe ndi Rurema wabo.

⁸ «“Halikago, ulya mwami Zedekiya we'Buyuda, yehe alyagagi nge'rya mitiini íkoli boziri, inabe itakiri ya kuliibwa. Kwokwo, ngamúhaniiriza, kiri na'batwali baage, bo na'bandu booshi ábasigiiri i Yerusaleemu. Ngaahana kiri na ábakabungira mu kihugo kye'Miisiri. ⁹ Abandu ba'mahanga gooshi, bagakizi bashomba, iri banabanegura. Ngiisi ho ngabashabulira, abandu bagakizi bashekeereza, iri banabahonyoleza no'kubadaaka. ¹⁰ Na naani kwakundi, ngakizi balibuza na'mazibo, ni'shali, ne'kiija. Balya booshi, ngabazimiiza, batanaki yimbwe mu kihugo, kundu náli mali gwanwa nabaheereza kyo, bo na bashokuluza baabo.”»

25

Abagoma ukulyoka imbembe

¹ Nahano akayereka Yeremiya indumwa hi'gulu lya'Bayuda, ku kyanya mwami Yoyakimu mugala Yosiya, âli mali hisa imyaka ina atwaziri. Mu gwogwo mwaka, lyo mwami Nebukandeneza naye akayima mu kihugo kye'Babeeri.

² Kwokwo, nie Yeremiya n'gabwira abatuulaga be'Yerusaleemu, kiri na'bandi Bayuda booshi kwokuno: ³ «Hakoli hisiri imyaka makumi gabiri ni'shatu, Nahano ali mu mbeereza amagambo gaage, mbu nimùmenyeese go. Akatangirira ku kyanya kya mwami Yosiya mugala Hamooni. Yago magambo, kundu ngi genderiiri ukumùmenyeesa go, si mutagatwaziizi.

⁴ «Nahano anakizi mùlungikira na'bandi bakozi baage, abaleevi. Nabo kwakundi, mutali mu batega amatwiri, mutanabatwaziizi. ⁵ Yabo baleevi, bâli kizi mùbwira: “Ngiisi muguma winyu ajandage amahimba gaage mabi. Analeke ukukizi kola ibitali nga byo. Kwokwo, lyo mugalonga ukutuula mu kirya kihugo kyo Nahano akamùheereza mwe na bashokuluza biinyu, kibe kye'mwinyu, halinde imyaka ne'myakuula. ⁶ Mutakizi ndaakaza, mu kuyikumba imigisi. Si iyo migisi, mukagiyibaajira na'maboko giinyu mwenyene. Yaga magambo gaani, iri mwanga-gasimbaha, naani ndagaki mùhana.”

⁷ «Halikago, ikyanya n'gamùbwira kwokwo, mutanandega amatwiri. Si iyo migisi, mwanagenderera ukukizi giyikumba. Kwokwo, nanaraakara, nanamùlekaga kwo muyikululire ubuhanya mwenyene.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

⁸ Nahano wo'bushobozi bwoshi, adetaga kwokuno: «Bwo mutakanzimbaha, ⁹ ngahamagala ibinyamahanga ibiri imbembe, kiri no'mukozi wani Nebukandeneza, mwami we'Babeeri. Yabo booshi, ngabaleeta bayiji teera kino kihugo kye'Buyuda, kuguma na'batuulaga baamwo, kiri na ábatuuziri ha butambi liinyu. Mweshi kuguma, ngamùzimiiza. Ne'bihugo biinyu, binasigale mushaka, halinde imyaka ne'myakuula. Kwokwo, abandu bagashenguka hi'gulu liinyu, banakizi mùnegura.

¹⁰ «Mutagakizi ki gira ibisegengo, mbu mushambaalire amageni. Yulwo lujongo lugaamala, kiri ne'nyimbo zo'kulaaliza. Ndaaye úgashubi lasa ulushyo. Ndaanaye úgaki shubi yasa itara. ¹¹ Yiki kihugo kyoshi, kigahinduka mushaka. Abahisiraheeri, kiri na'batuulani baabo, booshi bagaahisa imyaka makumi galinda, bagweti bagakolera mwami we'Babeeri.

¹² «Iyo myaka makumi galinda, mango yamalaga, lyo ngaahana ulya mwami we'Babeeri bo na'bandu baage. Ikihugo kyage, ngakihindula libe ishamba, halinde imyaka ne'myakuula!» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

¹³ «Inguuke zooshi zo nâli mali gwanwa nadeta hi'gulu lye'Babeeri, ngazikoleesa. Bye-byo, byo Yeremiya âli mali gwanwa atangira ubuleevi mu kino kitaabo, hi'gulu lya'mahanga gooshi. ¹⁴ Kiri na'Bababeeri, ngabahaniiriza ngana-ngana, ukukulikirana na ngiisi kwo bâli kizi libuzania. Kwokwo, bagagendi ba baja mu

gandi mahanga, halinde banakizi kolera abaami baago bakulu.»

Ukuhana ibinyamahanga

¹⁵ Nahano Rurema wa'Bahisiraheeri, anambwira: «Ewe! Uburaakari bwani, bukolaga nga divaayi mu rusoozo. Aahago! Uluyabiire mu kuboko kwani, uginywese ngiisi mulala gwo ngakulungika mwo. ¹⁶ Ngolaga ngabatumira abagoma, gira babalwise. Kwokwo, ikyanya bagaanywa iyo divaayi yo'buraakari bwani, bagayami yibumbulika haashi, nga basire.»

¹⁷ Ikyanya n'gayuvwa kwokwo, nanayabiira yulwo rusoozo lwo Nahano âli fumbiiti, nanalunywesa abandu be'milala yoshi, nga kwo akanaduma. ¹⁸ Iyo divaayi, nanatangirira ku batuulaga be'Yerusalemu, na ku bandu ba mu tundi twaya twe'Buyuda, kiri na'baami na'bandi batwali baamwo. Yutwo twaya twoshi, twanasigala mushaka. Ikyanya abandu bakabona kwokwo, banakanguka ngana, banatondeera ukutunegura, iri banakizi tushekeereza, no'kutudaaka. Kwokwo, kwo binali, halinde zeene.

¹⁹ Ha nyuma, yulwo rusoozo úluyijwiri mwo'buraakari bwa Nahano, nanalunywesa mwami we'Miisiri, na'balemberenzi baage, na'batwali baage, na'bandi bandu baage booshi,

²⁰ kiri ne'binyamahanga íbyâli koli tuuziri yo. Nanalunywesa na'baami booshi ba mu kihugo kye'Huuzi,

- na'bandu ba mu twaya twa'Bafirisiti,
 na'be'Hashikelooni, na'be'Gaza,
 na'be'Hekurooni na ábakasigala mu
 Hashidoodi,
 21 na'Bahedoomu, na'Bamohabu,
 na'Bahamooni,
 22 na'baami booshi be'Tiirro, na'be'Sidooni,
 na'baami be'kihugo íkiri i kajabo ke'Nyaaja
 Mediterane,
 23 na'batuulaga be'Dedaani, na'be'Tema,
 na'be'Buuzi, na'bandu booshi ábali mu
 kunguula imishaku mu mbengere,
 24 na'baami booshi be'Buharaabu,
 na'baami booshi be'milala ítuuziri
 mwi'shamba,
 25 na'baami booshi be'Zimuri, na'be'Helamu,
 na'be'Mediya,
 26 na'baami booshi ábatuuziri imbembe, ziba
 ngongo za hala, kandi iri za hoofi.
 Yulwo rusoozo, nanalunywesa balya bandu
 ba'mahanga gooshi, muguma-muguma.
 Na mu kuheza, mwami we'Babeeri naye, analun-
 ywa kwo.

27 Nahano anambwira: «Ugendi bwira abandu kwo Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri, adetaga kwokuno: “Ngo-laga ngamùlwisa, halinde ninamùzimiize. Ku yukwo, mugire munywe bweneene, halinde munalaluke, munashale. Munakizi gwa haashi, halinde mutanahashe ukuvyuka.”

28 «Yulwo rusoozo, ikyanya ugabaheereza lwo, iri bangalahira kwo batagaluyakiira, batanalun-ywe kwo, unababwire: “Nahano wo'bushobozi

bwoshi, adetaga kwokuno: Mugire ngana, mulunywe kwo! ²⁹ Kirya kihano, keera kyangirira mu kaaya kaani nienyene. Aahago! Ka mwe mugakikenga? Aahabi! Mutagakikenga. Si ngalwisa abandu booshi ba mu kihugo.”» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

³⁰ «Ku yukwo, e Yeremiya! Yibyobyoshi, ugendi bimenyeesa abandu, unababwire kwokuno:

“Nahano mwi'gulu, agalunduma mu kulwisa abandu baage.

Ee! Agayamiza, ngo'mundu úgweti úgakanda imizabibu.

Agateera akaluulu hi'gulu lya booshi ábatuuziri mu kihugo.

³¹ Izu lyage, abandu ba'mahanga gooshi bagaliyuvwa.

Mukuba agakizi twa imaja za'bandu be'milala yoshi.

Agabwiririra abandu booshi ngiisi kwo bahubiri.

Na banangora-mabi booshi, agabayita ku ngooti!”»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

³² Nahano wo'bushobozi bwoshi, anashubi detaga kwokuno: «Inguuke zigakizi libuza abandu mu ngiisi mulala.

Ziganayija nga kihuhuuta ukulyokera he'kihugo kihikiiri.»

³³ Ku kyanya Nahano agaminika abandu, ibirunda byabo bigashaabukira i bulambo,

binalambikwe hooshi mu kihugo nga nagira. Ndaanaye úgabikumania, ndaanaye úgabalirira, mbu abiziike.

³⁴ Mwe bangere! Mubandage akashiba ku kimombo!

E bimangizi ba'bandu! Muyibulage mu munyota-kiiko.

Bwobuno, bakolaga bagamùtongeera ku ngooti.

Mukola mugakizi yideedeka haashi, nga kirugo ki'bumba, ne'bigyo binashaabuke.

³⁵ Ku yulwo lusiku, ibirongoozi bitagalonga ho bigayibisha,

ndaanaho byangatibitira.

³⁶ Nayuvwa ngiisi kwe'birongoozi bigweti bigayamiza.

Bakola mu bululuka, bwo Nahano agweti agashereeza indagiriro zaabo.

³⁷ Yizo ndangiriro, kundu zishuba mwo'mutuula, haliko, Nahano keera azihindula, libe ishamba limaata.

Akoli rakiiri bweneene!

³⁸ Keera akajanda abandu baage, nga kwe'ndare iri mu zira ibundo lyayo.

Hi'gulu lyo'buraakari bwage, kyanatuma agabaleetera izibo lye'ngunguula,

halinde ikihugo kyabo kikoli sigiiri ishamba limaata.

26

Yeremiya ahanwa

¹ Yoyakimu mugala Yosiya, iri akayima mu kihugo kye'Buyuda, Nahano anabwira Yeremiya

kwokuno: ² «Ugendage mu lubuga lwe'nyumba ya Nahano. Mukuba, Abayuda booshi ukulyoka mu twaya twabo, mwo bagayiji nyikumbira. Kwokwo, ugendi yimanga imbere lyabo, unabamenyeese inooka ngiisi byo ngakubwira. Hatanagire byo ugaasiga! ³ Mukuba, kundu nâli mali shungika kwo ngabahana, haliko hali ikyanya banganyuvwa, banajande amabi gaabo. Ne'ri bangagajanda, lyoki ndagaki bahana.

⁴ «Yabo bandu, ubabwire kwo Nahano adetaga kwokuno: “Mukwiriiri mukizi nyuvwa, munakizi kania imajaja zaani, nga kwo nimùheziizi zo. ⁵ Ngiisi magambo go ndi mu mùmenyeesa ku njira ya'bakozi baani abaleevi, mukizi gashishikala kwo. Si amagambo go nâli kizi mùheereza, mukiri mu gashemya-shemya! ⁶ Kwokwo iyo nyumba yani, ngagishereeza, nga kwo n'gashereeza iheema lye'mihumaanano i Shiilo. Iziina lya kano kaaya, abandu ba'mahanga gooshi bagakizi likoleesa naaho mu kudaakana.”»

⁷ Yago magambo, Yeremiya anagendi gadeta mu nyumba ya Nahano. Abagingi banagayuvwa, kiri na'baleevi na'bandi bandu booshi. ⁸ Yago magambo gooshi, unabamenyeesa go, nga kwo Nahano akamúbwira.

Uyo Yeremiya, iri akayusa, balya booshi, kiri na'bagingi na'baleevi, banayami múbirigisha, wa biri! Booshi kuguma, banakizi múlongooza, ti: «Ukwaniini uyitwe! ⁹ Wakuura ku biki, mu kutanga ubuleevi kwi'ziina lya Nahano, mbu ino nyumba ya Nahano igashereezibwa nga lirya

iheema lye'Shiilo! Kiri na kano kaaya, mbu ka-gasigala mushaka, buzira bandu!» Yabo bandu booshi, banasokanana Yeremiya mwomulya mu nyumba ya Nahano.

¹⁰ Abatwali be'Buyuda, mbu bayuvwe kwokwo, banalyoka mu kajumiro, banazamuukira ha nyumba ya Nahano. Banakuumana ha mulyango úgwâli kizi detwa Mulyango Muhyahya. ¹¹ Lyeryo, balya bagingi kuguma na'baleevi banatondeeraga ukudeta: «Uyo nakuhambwa, si agweti agatanga ubuleevi bubi hi'gulu lya kano kaaya! Na mwenyene keera mwabuyiyuwirwa. Aahago! Akwaniini ayitwe!»

¹² Yabo batwali, kuguma na'bandi booshi, Yeremiya anababwira kwokuno: «Yubwo buleevi bwoshi, Nahano yenyene ye kanduma, kwo nimùmenyeese bwo. Yago gooshi go mwayuvwa, Nahano yenyene ye kaganduma. ¹³ Ku yukwo, mujandage ingesho ziinyu mbi, munashubi gira amiija, iri munasimbaha Rurema Nahamwinyu. Iri mwangagira kwokwo, kundu âli mali gwanwa adeta kwo agamùhana, haliko angaki leka.

¹⁴ «Niehe ku luhande lwani, ngolaga mu maboko giinyu. Mungire nga ngiisi kwo mubwini. ¹⁵ Halikago, iri mwanganyita, mumenye bwija kwo mugaaba mwayona umuko gwo'mundu muzira buhube, munayiji kengeera mwayikululira idaaki bweneene. Ngiisi ábatuuziri mu kano kaaya, mugaaba mwababetuza yiki kyaha. Mukuba yaga magambo gooshi go nadeta hi'gulu lya kano

kaaya, Nahano ye kanduma kwo nimùmenyeese go.»

¹⁶ Haaho, yabo batwali kuguma na'bandu booshi, banabwira balya bagingi na'baleevi: «Uyo mundu, ataki kwiriiri ukuyitwa. Mukuba, yiby atubwira, bilyosiri imwa Rurema Nahamwitu.»

¹⁷ Haaho, mu yugwo muhumaanano, abashaaja baguma banayimuka, banabwira abandu booshi: ¹⁸ «Ikyanya mwami Hezekiya âli twaziri Abayuda, hâli riiri umuleevi muguma we'Moresheeti, iziina lyage Mika, anabwira Abayuda booshi, ti:

“Nahano wo'bushobozi bwoshi, adetaga kwokuno:

Kano kaaya ke'Sayuni kagahingwa nga ndalo.

Ee! I Yerusaleemu igahinduka biguuka.

Na ngiisi ho bayubasiri inyumba ya Nahano, hooshi hagaamera ibishungu-shungu.”

¹⁹ «Aahago! Ulya muleevi Mika, mwami Hezekiya, bo na'Bayuda booshi, batanamúyita. Si Hezekiya akayoboha Nahano, anamúhuuna amúkoge. Kwokwo ikihano kyo Nahano âli mali bashungikira, atanaki kikwiza. Kwokwo, uno mundu, iri twangamúhana, tugaaba twayikululira ubuhanya bweneene!»

²⁰ Na yaho, hâli riiri ugundi mundu úwâli kizi tanga ubuleevi kwi'ziina lya Nahano, iziina lyage ye wâli Huriya mugala Shemaya, we'Kiryati-Yariimu. Uyo Huriya, âli kizi tanga ubuleevi, mwene bwobulya bwa Yeremiya, kwa'bandu be'Yerusaleemu, kiri na'be'Buyuda hooshi, bagalonga ubuhanya bweneene.

21 Yubwo buleevi, ikyanya Huriya âli kizi butanga, mwami Yoyakimu akabuyuvwa, kuguma na'basirikaani baage, na'batwali baage. Ne'ri bakalooza ubulyo bwo'kumúyita, Huriya anayoboha, anatibitira i Miisiri. 22 Haliko, uyo mwami Yoyakimu analungika yo Herinatani, mugala Hakiboori, na'bandi bashosi. 23 Ulya Huriya, banagendi múgwata, banamúgalulira imunda Yoyakimu. Uyo mwami anamúyitiisa ku ngooti, banaziika ikirunda kyage buligo, kuguma na'bandi bagunda.

24 Haliko Yeremiya, ku yikyo kyanya, Ahikaamu mugala Safanu âli kizi múlanga. Kyo kitumiri balya bandu batakalonga ubulyo bwo'kumúyita.

27

Yeremiya ayambala ingata

1 Ku kyanya mwami Zedekiya, mugala Yosiya akatondeera ukutwala Abayuda, Nahano anabwiraga Yeremiya kwokuno: 2 «Ewe! Uyabiire imigozi yo'luhu, ne'biti, unayilingaanize ingata nga yo bakizi shwekera ku ngaavu zo'kulimiisa, unagiyishwekere mwi'gosi. 3 Haaho, unatume indumwa imwa mwami we'Hedoomu, na we'Mohabu, na we'Hamooni, na we'Tiirro, na we'Sidooni. Iyo ndumwa, ubalungikire yo ku njira ya'bandu baabo, ábakayija i Yerusaleemu hi'gulu lyo'kubonaana na mwami Zedekiya.

4 «Yabo bandu, unababwire kwo bagendi menyeesa banahamwabo kwokuno: “Nahano wo'Bushobozi Bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri, amùbwiraga kwokuno:

5 Nie kalema ikihugo ku bushobozi bwani. Nanabumba mwa'bandu, kiri na ibiri bigumaana byoshi. Yikyo kihugo, nanganakiheereza ngiisi ye nziimiri.

6 «“Buno, ngakiheereza umukozi wani, mwami Nebukandeneza we'Babeeri. Kiri ne'nyamishwa, agakizi zikoleesa. 7 Uyo Nebukandeneza kuguma no'mugala, no'mwijukulu, bagakizi koleesa abandu ba'mahanga gooshi. Haliko ha nyuma, ikihugo kye'Babeeri, nakyō kigateerwa, kinahimwe. Abaami bahamu be'bihugo bingi-bingi bagayiji mukoleesa.

8 «“Haliko buno, uyo Nebukandeneza, mu bandu ba'mahanga gooshi na mu ngiisi bwami, hali abagalahira kwo batagamukolera, banalahire na kwo batagahogeka amagosi gaabo mu ngata yage. Kwokwo yabo, ngabahaniiriza mu kubaminika ku ngooti, na kwi'shali, na ku kiija. Uyo Nebukandeneza, ngamukoleesa halinde abazimiize lwoshi-lwoshi.” Kwokwo, kwo nie Nahano ndesiri.

9 «Ku yukwo, mutakolwe mbu mukizi yuvwiriza abaleevi be'bibeessa. Yabo baleevi booshi, kundu bagweti bagakoleesa ibirooto, no'bulozu, na'maleere, haliko bali mu gira naaho mbu bamuhende, ti: “Mutaye gwatwe, mbu mugendi ba baja ba mwami we'Babeeri.” 10 Aahabi! Yibyo bagweti bagamubwira, biryagagi binyoma naaho. Ne'ri mwangabiyemeera, niinyu mugatwalwa imbohe, hala ne'kihugo kiinyu. Ngamuyimula, mugendi fwira ku mbinga.

11 «Ngeeka mu yago mahanga, hali abagayemeera, ti: “Ee ma! Ulya mwami

we'Babeeri, tuyemiiri kwo tugakizi músimbaha, tunakizi múkolera.” Yabo, ngabaleka basigale mu kihugo kyabo, banakituule mwo, banakizi kihinga mwo.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

¹² Yago magambo, nanagahikiza mwami Zedekiya, ti: «Uyemeere ukusimbaha mwami we'Babeeri, mwe na'bandu baawe. Mukizi múkolera, halinde lyo mulonga ukulama.

¹³ Ewe! Uyo mwami, si Nahano keera akakyula kwa'bandu ábagalahira ukumúsimbaha, agabaminika mwi'zibo, na kwi'shali, na ku kiija! Aahago! Ka niinyu muloziizi kwo amùminike?

¹⁴ «Yabo baleevi, mutabayuvwirize, kundu bali mu mùlyeryega mbu mutâye kolere mwami we'Babeeri. Yubwo buleevi bwabo, bulyagagi bwe'kinyoma. ¹⁵ Hi'gulu lyabo, adesiri kwokuno: “Kundu ndali nie kabatuma, haliko, yubwo buleevi bwabo, baki gweti bagabutanga kwi'ziina lyani. Ku yukwo, e Bayuda! Ngamùyimula mweshi mu kino kihugo, halinde mugendi zimiirira kuguma, mwe na yabo baleevi biinyu.”» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

¹⁶ Ha nyuma, nie Yeremiya nanabwira abagingi, na'bandi booshi, kwo Nahano adetaga na kwokuno: «Yabo baleevi biinyu bagweti bagamùteba, mbu: “Ibirugu bya'Bababeeri bakalyosa mu nyumba ya Nahano, bakola bagabigalula.” Aahabi! Yubwo buleevi bwo bali mu tanga, buli bwe'kinyoma. Ku yukwo, mutakolwe kwo mwabayemeera.

¹⁷ Hatagirage úgabayemeera. Haliko, uyo mwami we'Babeeri, mukizi múkolera, lyo

mulonga ukuba ho. Aahago! Kituma kiki kano kaaya kangahindulwa biguuka?»

¹⁸ Yeremiya anagenderera ukudeta, ti: «Yabo baleevi, iri bangabiiri bali baleevi nirizina, banabe balungikwa na Nahano wo'bushobozi bwoshi, leka bamúhuune, halinde ibirugu íbiki sigiiri mu nyumba ya Nahano, ne'bya mu kajumiro ka mwami we'Buyuda, ne'bya mu kaaya ke'Yerusaleemu, nabyo bitatwalwe i Babeeri. ¹⁹ Kwokwo, kwo Nahano wo'bushobozi bwoshi adesiri hi'gulu lye'birugu íbikasigala mu kaaya: nge'nguliro, na nangungubanga wo'mutanga úguli mu detwa Nyaaaja, ne'biterekero, ne'bindi birugu. ²⁰ Yibyo byoshi, mwami Nebukandeneza akabisiga i Yerusaleemu ikyanya akatwala Yekoniya mugala mwami Yoyakimu we'Buyuda, kuguma na'banalushaagwa booshi be'Yerusaleemu.

²¹ «Muyuvwirize ngiisi kwo Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri agweti agaadeta hi'gulu lya íbyâli sigiiri mu nyumba ya Nahano, na mu kajumiro ka mwami we'Buyuda, na mu kaaya ke'Yerusaleemu, ti: ²² “Birya byoshi nabyo, bigaki twalwa i Babeeri, binabeere yeyo munda, halinde ku lusiku nienyene ngakyula kwo bigalulwe. Haaho kandi, lyo ngabigalulira i Yerusaleemu.”» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

28

Yeremiya ahaliira no'muleevi Hananiya

¹ Mwami Zedekiya âli koli hisiizi imyaka ina ne'myezi ina atwaziri Abayuda. Haaho,

umuleevi Hananiya mugala Hazuuru we'Gibyoni, anayingira mu nyumba ya Nahano. Lyeryo, anayimanga imbere lya'bagingi, kuguma na'bandi bandu booshi, anambwira kwo ² Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri, adetaga kwokuno: «Irya ngata ya mwami we'Babeeri, ngamùvungulira yo. ³ Kiri na birya birugu byo akalyosa mu nyumba yani, ngabigalulira mwo, imyaka ibiri itazi mala. ⁴ Na kwakundi, ulya Yekoniya mugala mwami Yoyakimu we'Buyuda, naye ngamùlyosa mu buja i Babeeri kuguma na'Bayuda booshi ábakatwalwa. Ne'kyanya ngamùlyosa mu bushobozi bwo'lya mwami we'Babeeri, atagaki mùkandamira.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

⁵ Haaho mu nyumba ya Nahano, umuleevi Yeremiya anashuvya uyo Hananiya imbere lya'bagingi, na'bandi bandu booshi, ti: ⁶ «Ee! Yibyo wadeta, Nahano abikwizagye. Birya birugu íbikalyosibwa mu nyumba ya Rurema, bigalulwe! Kiri na'bandu booshi ábakatwalwa i Babeeri, nabo bagaluke!

⁷ «Kundu kwokwo, uyuvwirize bwija, kuguma na yaba booshi, ngiisi kwo ngola ngamùbwira. ⁸ E Hananiya! Ikyanya twembi tutâli zaazi ba baleevi, hâli riiri abandi baleevi. Nabo kwakundi, bâli kizi tanga ubuleevi, kwe'bihugo birebe kuguma na'baami baabo, bigateerwa ni'zibo, ni'shali, ne'kiija. ⁹ Aaho! Umuleevi, iri angadeta kwo hagaaba umutuula, na yugwo mutuula gunayiji ba ho, iri agaadetwa kwo akatumwa na Nahano.»

¹⁰ Lyeryo, irya ngata yo Yeremiya âli shwe-siri mwi'gosi, umuleevi Hananiya anagiyabiira, anagivuna. ¹¹ Anashubi deta imbere lya'bandu booshi, kwo Nahano adetaga kwokuno: «Kwo na kwokwo, ngamũlyosa mu buja bwa mwami Nebukandeneza we'Babeeri. Ulya mwami, keera akayagagaza abandu be'bihugo byoshi. Haliko, leero naye ngabalyosa mu bushobozi bwage, imyaka ibiri itazi mala.» Ikyanya Hananiya akayusa ukudeta kwokwo, Yeremiya anayami yigendera.

¹² Umuleevi Yeremiya, ikyanya akayusa ukuhaliira na Hananiya, Nahano anashubi mũheereza indumwa kwokuno: ¹³ «Ugendi bwira Hananiya kwo Nahano adetaga kwokuno: “Iyo ngata ye'biti ishubi shwesirwi mwi'gosi lya Yeremiya, kundu wagivuna, haliko igagomboolwa ne'ngata ye'byuma.

¹⁴ «“Nie Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri, nakyula kwokuno: Abandu ba mwi'yi poroveesi, ngabayambika ingata ye'kyuma ku magosi gaabo. Yabo booshi, bagagendi kolera mwami Nebukandeneza we'Babeeri mu buja. Kiri ne'nyamiishwa, zigakizi mũkolera.”»

¹⁵ Haaho, umuleevi Yeremiya anashubi bwira Hananiya, ti: «E Hananiya, undegage amatwiri. Atali Nahano ye kakutuma. Si ukayemeeza Abayuda kwo bakizi langaalira ibinyoma. ¹⁶ Ku yukwo, Nahano adetaga kwokuno: “Yabo bandu, bwo we kabahidika kwo bahune imbere lyani, ngakuzimiiza mu kihugo. Emwe! Umwaka gutagamala útazi fwa.”»

17 Iri hakalengaga imyezi ibiri naaho, ulya muleevi Hananiya anafwa.

29

Yeremiya ayandikira Abayuda amaruba

¹ Ikyanya umuleevi Yeremiya âli riiri i Yerusaleemu, anayandika amaruba, anagalungikira balya booshi bo mwami Nebukandeneza akatwala imbohe i Babeeri. Kuli kudeta abatwala, na'bashaaja, na'baleevi, kiri na'bandi Bayuda booshi ábakatwalwa.

² (Ku yikyo kyanya, mwami Yekoniya âli mali shaazibwa i Yerusaleemu, bo na nyina, na'batwali baage, na'bakulu be'Yerusaleemu, na'batuzi be'byuma, kuguma na banaluganda.)

³ Yago maruba, Zedekiya akagaheereza Herasa mugala Safanu, anagatwala, bo na Gemariya mugala Hirikiya, banagahikiza mwami Nebukandeneza.

Yago maruba gâli desiri kwokuno: ⁴ «Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri adesiri kwokuno imwa'bandu booshi ábatwalwa imbohe: "Nie kamûyimula i Yerusaleemu, nanamûtswala imbohe i Babeeri. Na buno, nadetaga imwinyu kwokuno: ⁵ Mukizi yubaka inyumba, munazituule mwo. Mukizi byala ne'mbuto, halinde mukakizi lya imimbu.

⁶ Mukizi yanga, munabute bayisho na banyoko. Kiri na bagala biinyu, mukizi bayangira. Na banyere biinyu, mukizi bayangiisa, halinde lyo nabo bakakizi buta. Mutagendi keehera mu kihugo kye'Babeeri, si mugendi luguukira mwo. ⁷ Yikyo kihugo, kundu n'gamûtuma

mwo nga mbohe, haliko mukizi fitirwa mu kukikolera mwo, munakizi kihuunira imwa Nahano. Mukuba, yako kaaya, iri kangatuuza, lyo na niinyu mugajeberera.”»

⁸ «Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri adetaga kwokuno: “Yabo baleevi mu kati kiinyu, kiri na'balaguza, mutayemeere kwo bakizi mùteba. Kiri ne'birooto byo bagweti bagamùlotololera, mutakizi bitwaza. ⁹ Aahabi! Yubwo buleevi bwo bagweti bagamùtangira, bali mu deta mbu bulyosiri imwani. Kundu kwokwo, bulyagagi bwe'kinyoma. Ndali nie kabatuma.” Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

¹⁰ «Nahano ashubi detaga kwokuno: “Mugaahisa imyaka makumi galinda mutuuziri mu kihugo kye'Babeeri. Si ha nyuma, ngayiji mùlyosa mwo, ninamùgalulire i Yerusaleemu, nga kwo nâli mali gwanwa namùlagaania. ¹¹ Ee ma! Ngiisi byo nimùshungikiiri, mbiyiji bwija. Yizo shungi zaani, zitali za kumùlibuza, si ziri hi'gulu lyo'kumùgenduusa. Nie gaatuma mugaaba no'mulangaaliro, halinde munagenduukirwe mu siku ízigayija.

¹² «“Mu zirya siku, ikyanya mugakizi ndabaaza, ngakizi mùyuvwa. ¹³ Ee! Mugandooza ku mutima úgushenguusiri, halinde munambone. ¹⁴ Ne'kyanya mugambona, ngamùlyosa mu mbohe. Kundu nie kamùyimula mu kino kihugo, na ndi nie wâli mùshabwiri, haliko ngashubi mùkuumania, na njubi mùgalulira hano.” Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

15 «Hali ikyanya mwangadeta, ti: “Nahano keera akatuheereza abaleevi mu kihugo kye'Babeeri.”

16 «Kundu kwokwo, Nahano ahiiti igambo hi'gulu lya mwami úkayima ku kitumbi kya Dahudi, na'bandi booshi ábakasigala hano i Yerusaleemu, kuli kudeta booshi ábatakatwalwa mu buja.

17 «Nahano wo'bushobozi bwoshi, adetaga kwokuno: “Ngabateera ku ngooti, na kwi'shali, na ku kiija. Na mbagire babe nga mutiini mubolo, úgutangaliibwa. 18 Iyo ngooti, na yiryo ishali, kiri na kirya kiija, ngabikoleesa, mu kubashabulira i mahanga. Ne'yo munda, ibinyamahanga bigakizi badaaka. Bagakizi banegura, iri banabaneena, no'kukizi bahonyoleza, wa honyo!

19 «“Na íbitumiri bigaaba kwokwo, mukuba kundu nâli kizi batumira abakozi baani, abaleevi, si batâli kizi batwaza.” Kiri na buno, kundu mukoli shwesirwi mu mbohe, haliko mutandwaziizi.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

20 «“Ku yukwo, mweshi mukizi nyuvwa, mwe n'galyosa i Yerusaleemu, nanamútwala mu kihugo kye'Babeeri. 21 Nie Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri. Halikago abaleevi biinyu, Ahabu mugala Kolaya, na Zedekiya mugala Maseya, boohe, bali mu tanga ubuleevi bwe'kinyoma kwi'ziina lyani. Ku yukwo, nakyula kwo ngababiika mu maboko ga mwami Nebukandeneza, gira akabayitire imbere liinyu.

22 «Kwokwo, Abayuda booshi ábakatwalwa imbohe i Babeeri, bagakizi daakana kwokuno: 'Nahano akujigiivye, nga kwo mwami we'Babeeri akajigiivya Zedekiya na Ahabu.'
 23 Bigaaba kwokwo, bwo mukahigula mu Bahisiraheeri. Mu kati kiinyu, umushosi agweti agashuleha muka uwabo. Banali mu koleesa iziina lyani, mu kukizi tanga ubuleevi bwe'kinyoma. Banali mu gendi deta kwo nie kabatuma, ndanali nie. Yibyobyoshi, mbiyiji-yiji, na ndi nie kamasi kaabyo." Kwokwo, kwo Nahano adesiri.»

Yeremiya ayandikira Shemaya amaruba

24 Nahano ananduma kwo mbwire Shemaya Umunehelamu 25 kwo Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri, adetaga kwokuno: «Ewe! Ukayihanguula wengwa kwo ulungikire abatuulaga booshi be'Yerusaleemu amaruba. Yago maruba, wanagalungikira umugingi Sefaniya mugala Maseya, kiri na'bandi bagingi booshi. Yago maruba, gâli desiri kwokuno: 26 "E Sefaniya, Nahano keera akakubiika, ube kigombo kyo'mugingi Yehoyada. We kolaga úgayimangira inyumba ya Nahano. Mu baleevi, ngiisi ye ugakizi bona kwo ali musire, ukwaniini ukumúkona amaboko na'magulu ne'mirinda.

27 «"Na buno, ulya muleevi Yeremiya we'Hanatooti agweti agayigira nga muleevi. Aahago! Naye, kituma kiki mutamúkanukira?
 28 Si yoyo keera akatulungikira amaruba ino munda i Babeeri, mbu: Iyo munda, mugaki

gituula ngana isiku nyingi. Ku yukwo, mukizi yubaka inyumba, munazituule mwo. Mukizi hinga indalo no'kubyala imbuto, halinde mukakizi lya imimbu.”»

²⁹ Haliko galya maruba, umugingi Sefaniya anagasomera umuleevi Yeremiya. ³⁰ Haaho uyo Yeremiya, Nahano anamúbwira kwokuno: ³¹ «Balya booshi ábatwazirwi mu buja i Babeeri, ubalungikire iyi ndumwa: “Nahano adetaga kwokuno hi'gulu lya Shemaya Umunehelamu: Uyo Shemaya, kundu akamútangira ubuleevi, halikago ndali nie kamútuma. Si akamùyemeeza ikinyoma. ³² Ku yukwo, ngamúhaniiriza, bo na'bandu be'mbaga yage. Mu kati kaabo, ndaaye úgasigala ho. Ndaanaye úgaabona amiija go ngakolera abandu baani. Uyo Shemaya, si ye katuma abandu bagaahuna imbere lyani!” Kwokwo, kwo Nahano adesiri.»

30

Nahano áye ki galulire abandu baage imwabo

¹⁻² Nahano Rurema wa'Bahisiraheeri, anashubi bwira Yeremiya kwokuno: «Ewe! Byo ngolaga ngakubwira, ubiyandike mu kitaabo. ³ Mukuba, abandu baani Abahisiraheeri, mu siku ízigayija, ngabalyosa mu mbohe, bali kuguma na'Bayuda booshi. Na njubi baheereza ikihugo kyo nâli mali gwanwa naheereza bashokuluza baabo. Baabo, bo bagashubi kihyana.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

⁴ Yabo Bahisiraheeri, kiri na'Bayuda, Nahano ashubi detaga hi'gulu lyabo kwokuno:

5 «Keera tukayuvwa ngiisi kwo mugweti muga-
banda akashiba, ku kyoba.

Mukoli humiirwi. No'mutuula, ndaagwo!

6 Ku yukwo, mutee yibuuzagya bwija, ti:

“Ko'mushosi angabuta?”

Aaho! Kutagi ngiisi mushosi akola mu yigwata
ha kibuno,

iri anahinya ngo'mukazi úgweti úgaabuta
ku bulyanirwe?

Na kituma kiki amalanga gaabo gakoli zizibiiri?

7 Yulwo lusiku, lukola lugaaba lwe'nguke.

Beene Yakobo bagagooka ngana-ngana!

Yayewe! Ulusiku mwene yulwo, lutâye shubi ba
ho.

Kundu kwokwo, ubuzinda, bâye kizibwe.»

8 Nahano wo'bushobozi bwoshi, ashubi detaga
kwokuno:

«Yulwo lusiku mango lwahika, lye'rya ngata yo
bashubi hogesirwi mu magosi, ngagivun-
gula, kiri ne'rya mirinda.

9 Bwo nie Rurema Nahamwabo, bakola bagakizi
ngolera,

banakizi kolera no'mwami ye ngayimika,
ulya wa mwi'kondo lya mwami Dahudi.

10 «E beene Yakobo, muli bakozi baani! Ku
yukwo, mutayobohe.

E Bahisiraheeri! Mutavunike indege.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

«Ngamùlyosagya mu buja i mahanga.

Kiri na'baana biinyu, bagalyoka yo.

Beene Yakobo bagashubi tuula ku butoge, mu kati ko'mutuula.

Ndaanaye mugoma úgashubi bateera iky-oba.

11 Ee ma! Tuyamiinwi, nganakizi mùkiza.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

«Si binyamahanga bye'yo munda n'gamùshabulira, byohe ngabizimiiza lwoshi.

Haliko mwehe, ndagamùzimiiza lwoshi.

Kundu kwokwo, ndagamùlekeerera.

Si ngamùhana naaho nga kwo bimùkwiriiri.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

12 Nahano adetaga kwokuno: «Inguma ziinyu zikayiri bweneene, halinde zitangabukwa mbu zikire.

13 Ndaanaye úgamùbulanira, ndaanagwo muti gwo'kumùbuka mwo inguma ziinyu.

Ku yukwo, ndaagwo mulangaaliro muhiiti kwo mugaakira.

14 Mu booshi ábashubi mùtabiiri, ndaaye úki mùtwaziizi.

Si booshi bakoli mùyibagiiri.

Amabi giinyu, gakoli leeziri ulugero bweneene.

Ne'byaha biinyu, bikoli luguusiri.

Kwokwo, ngola mu mùharuura nga bagoma baani,

keera nanamùhaniiriza, buzira kumùyuvwira indengeerwa.

15 Aahago! Yizo nguma, kundu mugweti mugalira-lira hi'gulu lyazo, haliko ndaagwo muti úgwangazibuka.

Na íbitumiri n'gamùhana kwokwo, bwe'byaha
biinyu bikoli luguusiri.

Mukoli ba banabyaha ba bweneene.

16 Kundu kwokwo, ngiisi ábali mu mùjanganula,
nabo ngabajanganula.

Abagoma biinyu booshi, nabo kandi bagat-
walwa imbohe mu mahanga.

Na ngiisi ábakamùshahula ibindu, nabo
bagayiji bishahulwa.

Na ngiisi ábakamùteera, nabo bagayiji
teerwa.

17 E bandu be'Sayuni, keera mukajandwa,
ndaaye úmùtwaziizi.

Kundu kwokwo, ngola ngaakiza inguma ziinyu,
halinde munashubi ba bagumaana.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

18 Nahano adetaga kwokuno:

«Ngakejeerera abandu baani, na mbagalulire
mu kihugo kyabo,

halinde bashubi tuula mwo.

Utwaya twabo, kundu twâli mali siba, bagashubi
tusibuula.

Kiri na'kaaya ke'Yerusaleemu, bagashubi
kayubaka mwe'nyumba zo'mulimbo, nga
kwo kâli tuula.

19 Ngiisi ábagatuula mwo, bagashubi yimba iny-
imbo zo'bwivuge, iri banabanda akabuuli.

Ngaaluzabaaba, halinde
banaluguuke ngana-ngana!

Ngabagingika bweneene, ndaanaye úgashubi
banegura.

20 Abaana baabo bagakizi genduukirwa, nga kwo
bâli tuula.

Nganashubi basikamya imbere lyani.
Haliko, ngiisi ábâli kizi gira mbu babakomeere,
boohe ngabahaniiriza.

²¹ Muguma wabo, ye gakizi barongoora.

Uyo mutwali, agalyoka mu kati kaabo.

Ikyanya ngakizi múhanguula kwo anyegeere,
anayami gira kwokwo.

Mukuba, buzira kuhanguulwa, ndaaye
úwangagira mbu anyegeere.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

²² «Kwokwo, mugashubi ba bandu baani,
naani na mbe nie Rurema winyu.»

²³ Lolagi! Nahano agweti agahaniiriza abandu
ku buraakari bwage,
bunakoli kayusiri nga kihuhuuta.

Buli mu yihwika ku banangora-mabi.

²⁴ Bulya buraakari bwage, butaganahooa, átazi
yusa ukugira byoshi byo keera ashungika.
Yibyo byoshi, mwâye bisobanukirwe mu siku
ízigayija.

31

Abahisiraheeri bagalukira imwabo

¹ Nahano adetaga kwokuno: «Ku yikyo
kyanya, ngaaba nie Rurema we'milala yoshi
ya'Bahisiraheeri. Nabo, banabe bo bandu
baani.»

² Nahano adetaga kwokuno:

«Yabo Bahisiraheeri, ngiisi ábakafuuka ulufu
mwi'shamba,
ngababonera ulukogo, na mbaluhuule.

³ Yaho kishangi, nie Nahano n'gabahulukira kwo,
nanababwira:

“Nyamiri nimùkuuziri halinde imyaka
ne'myakuula!

Kyo kitumiri ngi genderiiri
ukumùkejeerera.

⁴ E Bahisiraheeri! Ngashubi mùyubakulula,
halinde munabe kaaya ákalimbiri.

Mugashubi yabiira zirya ngoma ziinyu,
munagendi shambaalira kuguma na'bandi,
iri munatamba.

⁵ Mugashubi kizi byala imizabibu mu migazi
ye'Samariya.

Ee! Abalimi bagagibyala, banakizi gilya ku
bushambaale.

⁶ Mu yizo siku, abalaliizi bagakizi yimanga mu
migazi ya Hifurahimu, banatange ikitam-
bira, ti:

E balya! Mugire tuzamuukire ku mugazi Sayuni,
gira tugendi yikumba Rurema
Nahamwitu.”»

⁷ Nahano adetaga kwokuno: «Mushambaale,
munakizi yimba hi'gulu lya'Bahisiraheeri.
Munakizi babandira akabuuli, bwo bakoli
himiri ibinyamahanga byoshi.

Mukizi balumbiisa, iri munabahuuza kwokuno:
“E Nahano! Ukizagye abandu baawe, balya
ábasigiiri mu Bahisiraheeri!”

⁸ Lolagi! Ngabalyosa mu kihugo kye'mbembe,
na mbakuumanie ho batuuziri ku mbeka
ze'kihugo.

Mu kati kaabo, baguma balyagagi mbumi
ne'birema.

Abakazi baguma, bakola ne'nda, na'bandi
bakola bu buta.
Yabo booshi, kwo bakoli luguusiri bweneene,
bagagaluka.

⁹ Ikyanya bagagaluka, bagayija bakola mu lira,
iri banandabaaza.
Ngabaleeza mu njira igolosiri, hoofi no'tudota,
bataganakizi siitara.
Ee ma! Yabo Bahisiraheeri, nyamiri ndi yishe,
Hifurahimu ye fula yani.»

¹⁰ Mwe binyamahanga! Yuvwagwi ngiisi kwo
Nahano atubwira.
Iyo ndumwa yage, mukizi gimenyeesa mu
batuuziri hala, ha butambi lye'nyaaja.
Mukizi babwira: «Kundu Nahano akashabulira
Abahisiraheeri mu mahanga,
halikago buno, akola agashubi bakuumania.
Agakizi bakuya-kuya, nga kwo'mungere ali mu
kuya-kuya ibibuzi byage.»

¹¹ Yabo Bahisiraheeri, abagoma baabo bakiri
ne'misi mingi ukubahima.
Kundu kwokwo, Nahano agabakiza mu
maboko gaabo.

¹² Bagataaha bagweti bagayimba ku kisegengo
ku mugazi Sayuni.

«Ngabaheereza ingano, ne'divaayi, na'mavuta,
ne'bibuzi, kiri ne'ngaavu.

Yibyobyoshi, ikyanya ngabaheereza byo, im-
itima igashenguuka ne'bimwemwe.
Bagaaba nga ndalo yo bali mu nywisa,
batanâye ki libuzibwe.

13 Ku yikyo kyanya, abanyere bagakizi tamba ku busiime, kiri ne'misore na'bashaaja.

Kundu bakiri mu jengeerwa, haliko ngaki bashambaaza.

Ngakizi baholeeza, halinde umwizingeerwe gwabo gunahinduke bushambaale.

14 Yabo bandu baani, ngabayigusa ku biija byani. Kiri na'bagingi, ngakizi baheereza inyama íziri tiita.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

Rurema akejeerera Abahisiraheeri

15 Nahano adetaga kwokuno:

«Mu kaaya ke'Rama, abandu bakola mu bululuka ku kimombo,

munali mu yuvwikana uluhanga bweneene!

Ee! Laheeri ye gweti úgalirira abaana baage.

Atanalozizi kwo hagire úgamúholeeza,

bwo batakiri ho.*

16 Nie Nahano, nadetaga kwokuno:

“Uhulikage ma! Uhotole imigenge.

Si ngaki kuhemba ku ngiisi byo wâli kizi kola.

Abaana biinyu, kundu bakiri mu maboko ga'bagoma biinyu,

bâye ki gafuushuke mwo.

17 Ee ma! Mu siku ízigayija, yabo baana bâye galukire mu kihugo kyabo,

banabe bakola no'mulangaaliro.”»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

18 «Nyuvwiti ngiisi kwa'Bahifurahimu bakola mu yidodomba, mbu:

* 31:15 31.15 Mataayo 2.18.

“E Nahano! Twâli riiri nga nyana ítazi hetwa ukubetula ingata.

Watuhaniiiriza bweneene, halinde twanagiyiga.

Aaho! Utugalulage, halinde tushubi ba bandu baawe.

Si wenyene naaho, we Rurema Nahamwitu!

¹⁹ E Nahano! Twâli mali habuka, twanayijamburiisa, iri tunayiteeza ishoni.

Ee! Ku kyanya twâli ki riiri baanuke, tukavujuuka mu bitali nga byo.

Halikago ha nyuma, twanatumburukwa, twanayemeera kwo tuli banabyaha.

Na buno, tukulaga mu gerania, iri tunakugalukira.”»

²⁰ Nahano adetaga kwokuno: «Hifurahimu ye fula yani, ninamúkuuziri bweneene.

Na kundu ngiri mu múkambira, haliko na njubi kizi múyidula.

Umutima gwani, gumúshengukiiri nganangana,

na ndoziizi ukumúkejeerera.

²¹ «E Bahisiraheeri, irya njira yo mukalenga mwo, mu kulyosibwa mu kihugo kiinyu,

mugishakule bwija, munagibiike mwo'tulangikizo,

gira tukakizi yerekana injira yo mugagaluka mwo.

Yutwo twaya twoshi two mukashaaga mwo, mushubi tugalukira mwo.

²² E bahuni, mugagenderera ukuhabuka, halinde mangoki?

Si mu kihugo, Nahamwitu agakoleesa igambo liyahya.
E ma! Abahisiraheeri bakolaga bagashubi hoobera Rurema wabo.»

Abayuda, Nahano âye shubi bagashaanira

²³ Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri adetaga kwokuno: «Yabo Bayuda, ikyanya ngabagalula mu kihugo kyabo, na mu twaya twamwo, lya'bandu bagashubi kizi deta kwokuno:

“Nahano akizi gashaanira umugazi Sayuni!

Ee! Haaho, ho atuuziri.”

²⁴ «Abayuda bagakizi tuulanwa mu kihugo kyabo, na mu twaya twamwo. Ee! Abalimi bagatuulanwa bwija kuguma na'bangere.

²⁵ Ngiisi ábakoli luhiri, ngakizi bahembulula. Na ábakoli vunisiri indege, ngashubi basikamya.

²⁶ Byo bigaatumu umundu agaaba ali mu deta kwokuno: “Iri nashaaga mwi'ro, nabona kwo njubi luhuusiri bwija bweneene!”»

²⁷ Nahano adetaga kwokuno: «Ikihugo kye'Hisiraheeri ne'kya'Bayuda, mu siku ízigayija, ngashubi biyijuzwa mwa'bandu, kiri na mwe'bitugwa.

²⁸ «Yaho keera, nienyene n'gabashikula, nan-abahongola, halinde nanabasivya lwoshi. Halikago buno, ngola ngabakuya-kuya, ninashubi bashinga, no'kubayubakulula.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

²⁹ «Mu yizo siku, ndaaye úgaki shubi twa yugu mugani:

“Ababusi bakalya imizabibu mibishi,

na'baana baabo banagwatwa ne'njijira.†”

³⁰ «Yibyo bitumbwe bibishi, ngiisi úwabila, ye ganayuvwa injijira. Umundu, iri angagira ibyaha, yenyene ye ganayitwa hi'gulu lyabyo.

³¹ «Mu siku ízigayija, ngashubi nywana ikihango kihyahya na'Bahisiraheeri, kiri na'Bayuda. ³² Kitaganaki ba nga kirya kyo n'gatangi nywana na bashokuluza baabo, ku kyanya n'gabarongoora no'kuboko kwani, mu kubalyosa i Miisiri. Mukuba kundu nâli bakuuziri, nga kwo'mushosi ali mu kunda mukaage, halikago kirya kihango, bakakihongola.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

³³ Nahano ashubi detaga kwokuno: «Ku yikyo kyanya, ikihango kyo nganywana na'Bahisiraheeri, kyo kyekino: Imaaja zaani, ngola ngaziyandika mu munge gaabo, na mu mitima yabo. Ngaaba Rurema wabo. Nabo, banabe bandu baani. ³⁴ Ku yizo siku, ndaaye úwâye ki be ni'goorwa mbu ayigirize abaabo, kandi iri abatuulani baage, kwo bayige ibya Nahano. Si booshi bagaaba bakoli nyiji, ukulyokera ku batoohiri mwo, halinde ku bakulu. Naani, ngabakoga ibyaha byabo, ndanâye ki bikengeere.‡»

³⁵ Rurema, iziina lyage ye Nahano wo'bushobozi bwoshi! Ye mu yasa izuuba ku bukiiri. Ye nali mu yasa umwezi ne'ndonde bushigi. Ali mu kizi yehuula imidunda, inakizi yipukula ku ngombe ye'nyaaja. ³⁶ Yoyo ye wanadeta kwokuno: «Ngiisi byo njungisiri,

† **31:29** 31.29 Hezekyeri 18.2-3. ‡ **31:34** 31.31-34 Baheburaniya 8.8-12; 10.16-17.

ndaakyo kyanya byâye ki hinduke. Kwo na kwokwo na'Bahisiraheeri, ndaakyo kyanya ngabajandirira, mbu bataki be bandu baani.»

³⁷ Nahano adetaga kwokuno: «Igulu litangagerwa. Kiri ni'daho, ndaaye úwangamenya byoshi íbilibishamiri mwo. Kwokwo na'Bahisiraheeri, kundu bakahuba, si bitangaziga kwo mbajande.»

³⁸ Nahano adetaga kwokuno: «Mu siku ízigayija, bagashubi nyubakululira akaaya ke'Yerusaleemu. Bagatangirira ku lwingo lwe'Hananeeri, halinde ku lwivi úluli ha kakuma. ³⁹ Ikyanya bagakagera, bagatee golola umugozi uluhande lwe'mbembe halinde ku mugazi Garebu, banagusoose, halinde i Goha.

⁴⁰ «Irya ndekeera yoshi, bagagindaluulira, kuli kudeta halya hooshi ho bali mu kabulira ibirunda no'munyota-kiiko. Bagandaluulira ne'ndalo zooshi, halinde mu musima gwe'Kidorooni, kiri na'kakuma ákali hoofi ni'rembo lyo'mulyango gwe'Fwarasi, úguloziri isheere. Yaho hooshi, ndaaye úgaki shubi hagwata, kandi iri ahahongola kiri ne'hiniini!»

32

Yeremiya agula indalo

¹ Nahano anabwira Yeremiya agandi magambo, ku kyanya mwami Zedekiya áli mali hisa imyaka ikumi, atwaziri mu Buyuda. Na mwami Nebukandeneza naye, áli mali hisa imyaka ikumi na munaana, atwaziri mu Babeeri. ² Ku yikyo kyanya, abasirikaani ba

mwami we'Babeeri banayiji sokanana akaaya ke'Yerusaleemu. No'muleevi Yeremiya anaba aki shwekiirwi mu kajumiro, mu bululi bwa'balaazi ba mwami we'Buyuda.

³ Na íbikatuma mwami Zedekiya agaalasha Yeremiya mu nyumba ye'mbohe, bwo Yeremiya akatanga ubuleevi bwa Nahano kwokuno: «Kano kaaya ke'Yerusaleemu, ngakaheereza mwami we'Babeeri. Ne'kyanya agakagwata, ⁴ agagwata kiri na mwami Zedekiya. Uyo Zedekiya, ikyanya bagaaba keera bamúgwata, bagamútwala imbohe, halinde imbere lya mwami Nebukandeneza, banaganuule kanwa ku kandi. ⁵ Ne'kyanya agaaba akolaga iyo munda, agabeera yo, halinde ukuhisa ku kyanya nienyene ngamúhana. Yabo Bababeeri, mugaagira mbu mubalwise, si mutagabahasha!» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

⁶ Ku yikyo kyanya Yeremiya anadeta: «Nahano anambwira kwokuno: ⁷ “Lolaga! Mwene winyu wa Hanameri, mugala yisho wawe wa Salumu agayiji kubwira: E Yeremiya! Si ulyagagi mwene witu! Ne'rya ndalo yani íri i Hanatooti, we hangwirwi ukugiguluula. Aaho! Ugigululage.”

⁸ «Ha nyuma, nga kwo Nahano akagwanwa ambwira, uyo Hanameri ananyijira mu nyumba ye'mbohe, anambwira: “Irya ndalo yani íri i Hanatooti mu kihugo kya Binyamiini, we hangwirwi ukugiguluula. Aaho! Ugigululage!”

«Ikyanya akadeta kwokwo, nanayami sobanukirwa kwo galya magambo go Nahano ashuba mu mbwira, go gaago. ⁹ Kwokwo,

iyoye ndalo ya mwene witu, nanagigula ku bingorongoro bye'harija ikumi na birinda. ¹⁰ Twanayandikirana amaruba imbere lyo'tumasi, go'kuyerekana kwo nagigula, nanagabiika kwe'nungu. Yibyo bingorongoro, twanabuli bigera.

¹¹⁻¹² «Nanayabiira amaruba gabiri, go'kuyerekana kwo nagula indalo, nanagaheereza Baruki, mugala Neriya, mwijukulu Mahiseya. (Maguma, nâli gabiisiri kwe'nungu, nga kwe'maaja zidesiri. Agandi, nanagaleka kwokwo mayigule.) Yago maruba, ikyanya n'gamúheereza go, uyo Hanameri âli riiri ho, bo no'tumasi. Yutwo tumasi, kuguma na'bandi Bayuda âbâli bwatiiri mu lubuga, bâli bwinagi ngiisi kwa'maruba gakayandikwa.

¹³ «Yabo booshi, ikyanya bâli ki gweti bagayuvwa, nanayami bwira Hanameri imbere lyabo: ¹⁴ “Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri, adetaga kwokuno: Yago maruba kwo gali gombi, ugayabiire, unagasingule mu kabindi, lyo gatuula ho. ¹⁵ Mukuba, Nahano wo'bushobozi, Rurema wa'Bahisiraheeri, adetaga na kwokuno: Mu kino kihugo, abandu bâye ki shubi gula mwe'nyumba, kiri ne'ndalo ze'mizabibu, kuguma ne'zindi ndalo.”

¹⁶ «Galya maruba, ikyanya nâli mali gasikiiriza Baruki mugala Neriya, nanahuuna Nahano kwokuno: ¹⁷ “E Nahano Rurema! Ikyanya ukalema igulu ne'kihugo, kwâli riiri ku bushobozi bwawe bwe'kitangaaza. Ndaanabyo ibikuyabiiri. ¹⁸ Uli mu ba ukuuziri abandu

bweneene, halinde ku bibusi bihumbi. Si ikyanya bali mu ba bakuhubiiri, uli mu haniiriza kiri na'baana baabo. Ee! Uli Rurema mukulu, unali kikalage. Ni'ziina lyawe, we Nahano wo'bushobozi bwoshi!

¹⁹ «“Uli mu shungika ku bwitegeereze, iri unakizi gira ibya kahebuuza. Ubwini-bwini ngiisi kwa'bandu bali mu gira. Unali mu bahemba, ukukulikirana ne'mikolezi yabo. ²⁰ Irya munda i Miisiri, wâli kizi gira ibitangaaza bya kahebuuza. Kiri na buno, uki genderiiri ukubigira mu Bahisiraheeri, kiri na mu mahanga. Kyo kitumiri ukoli menyekiini mu mahanga gooshi. ²¹ Balya bandu baawe, ukabalyosa i Miisiri ku bushobozi bweneene, ku njira ye'kitangaaza. Haliko, balya Bamiisiri boohe, ukabahuumira ngana-ngana!

²² «“Balya bashokuluza biitu, ukabaheereza kino kihugo, ikiyeziri mwa'mata no'buuki, nga kwo ukabalagaania. ²³ Banayiji kiyabiira, banakituula mwo. Kundu kwokwo, batâli kizi kusimbaha, mbu bakulikirize imaaja zaawe, batanakizi gira nga kwo ukababwira. Kyana-tuma ugabaleetera inguuke.

²⁴ «“Lolaga! Abababeeri keera bayiji sokanana inzitiro za'kaaya, banaziyubaka kwe'nyingo, gira bashonere kwo, banakagwate. Yoho wee! Kano kaaya, kagateerwa kwi'zibo, na kwi'shali, kiri na ku kiija. Ubuzinda, kanahaabwe Abababeeri, nga kwokulya ukagwanwa watanga ubuleevi.

²⁵ «“E Nahano Rurema! Ukambwira kwe'rya ndalo, ngigule mu harija, imbere lyo'tumasi! Kundu kwokwo, buno kano kaaya kakolaga kagagwatwa na'Bababeeri.”»

²⁶ Haaho, Nahano anabwira Yeremiya: ²⁷ «Ndi Nahano Rurema we'biremwa byoshi. Ee! Imwani, ndaabyo íbitaziziri.

²⁸ «Kano kaaya, ngola ngakabiika mu maboko ga mwami Nebukandeneza we'Babeeri, kuguma na'basirikaani baage. Ikyanya bagakagwata, ²⁹ bagayami kayingira mwo, banabuli kaduulika mwo'muliro. Bagajigiivya na zirya nyumba zo bâli kizi yokera mwo'muzimu Baali umubadu, iri batanga amatuulo ge'divaayi imwe'mizimu. Yibyo byoshi, byâli kizi nyaagaza bweneene. ³⁰ Balya Bahisiraheeri, kiri na'Bayuda, ukulyokera ho bâli ki riiri baanuke, bâli kizi bihuuka imbere lyani, iri bananyaagaza. Kwokwo, kwo nie Nahano ndesiri.

³¹ «Kalya kaaya ke'Yerusaleemu, ngakazimiiza lwoshi-lwoshi! Ukulyokera ho kakayubakirwa halinde buno, kayamiri kali mu ndaakaza. ³² Ee! Abahisiraheeri na'Bayuda, bâli kizi gira íbitali nga byo. Mu kati kaabo, hali abatuulaga be'Yerusaleemu, na'bandi Bayuda, baba bagunda, kandi iri baami, kiri na'batwali, na'bagingi, na'baleevi. Yabo booshi bakan-daakaza bweneene, ³³ keera banambindulira ingoto. Na kundu n'gabayigiriza ubugira kingi, batananyuvwa. Yago migirizo gaani, batanagatwaza.

³⁴ «Imigisi yabo, kundu yâli kizi yagazania, banakizi giibiika mu nyumba yani, halinde yanayulubala. ³⁵ Banayubakira umuzimu Baali akatanda mu ndekeera ya mugala Hinoomu. Hanaba ho bagakizi yokera bagala baabo, na banyere baabo, gabe matuulo go'kusiriigiza

umuzimu Moleki. Ibala mwene yiryo, ndakabanguula kwo bakizi ligira. Kiri no'kulishungika, ndaalwo lusiku lwo n'galishungika, mbu nyulubaze Abayuda.

³⁶ «Ukola mu mbwira kwa'kaaya ke'Yerusaleemu kagahaabwa mwami we'Babeeri, ku njira yi'zibo, na kwi'shali, na ku kiija.

«Haliko, nie Nahano Rurema wa'Bahisiraheeri nadetaga kwokuno: ³⁷ Nâli rakariiri Abahisiraheeri bweneene, nanabashabulira mu mahanga. Kundu kwokwo, ngola ngabagalula, halinde bashubi tuula mu kano kaaya, banakizi longa mwo'mutuula. ³⁸ Abahisiraheeri na'Bayuda bo багааба bandu baani, naani na mbe Rurema wabo.*

³⁹ «Yabo bandu baani, ngababiika mwe'mitono miguma, ne'shungi nguma, halinde booshi banalonge ukukizi nyikumba imyaka ne'myakuula! Kwokwo, lyo bagakizi genduukirwa, kiri na'bandu booshi be'bibusi byabo. ⁴⁰ Tuganywana ikihango kye'myaka ne'myakuula. Ndanâye ki shubi baheereza ingoto, si ngakizi bagenduusa. Kwokwo lye'mitima yabo ikizi njenguukira, batanaki shubi njanda. ⁴¹ Yukwo kugenduukirwa kwabo, kugakizi njambaaza. Ku kasiisa mu kino kihugo, ngashubi babyala mwo, halinde banagenduukirwe.»

⁴² Nahano adetaga kwokuno: «Yabo bandu, keera n'gatee bayogogoza. Kundu kwokwo,

* **32:38** 32.38 Balaawi 26.12; Hezekyeri 37.27; 2 Bakorindo 6.16.

ngaki bagashaanira, nga kwo n'gabalagaania.

⁴³ «E Bahisiraheeri, si mugweti muganaaka mbwe'kihugo kikola mushaka, na kwo kilola kizira bandu, na kizira bitugwa, na mbwa'Bababeeri keera bakigwata! Kundu kwokwo, mu siku ízigayija, abandu bagakizi shubi tanga iharija mu kugula mwa'matongo.

⁴⁴ Banakizi shubi yandikirana amaruba ge'ngulo, banagabiike kwe'nungu, kiri na'kamangu. Bagakizi tumira no'tumasi, ukulyoka i mahanga, na mu kihugo kya Binyamiini, na mu Yerusaleemu, na mu twaya twe'Buyuda, na mu bihugo bya mu migazi, na mu twaya twe'Shefela, no'twa mwi'shamba lye'Negebu. Mukuba abandu be'yo munda booshi, ngaki shubi bagenduusa. Kwokwo, kwo Nahano adesiri.»

33

Nahano áye shubi gashaanira abandu baage

¹ Ku yikyo kyanya, Yeremiya áli ki shwesirwi mu luzitiro lwa'balaliizi be'bwami. Haaho, Nahano anashubi múbwira kwokuno: ² «Niehe, iziina lyani nie Nahano. Nie kalema ikihugo. Ee! Nie kakibumba, nanakisikamya. Kwokwo, namúbwiraga: ³ “Mukizi ndabaaza! Naani, ngakizi mùyitaba. Na ngizi múbwira amagambo ga'kahebua, kundu gashuba mabishe.”

⁴ «Nie Nahano Rurema wa'Bahisiraheeri. Ziryá nyumba ze'Yerusaleemu, keera mukazi-hongola kiri no'tujumiro twe'Buyuda, mbu lyo mulonge ukuyihaliza na'Bababeeri. ⁵ Kundu kwokwo, bitagaaziga! Iyo munda, inyumba

ízisigiiri yo, zigayijula mwe'birunda bya'bandu. Mukuba ngabayitiisa ku buraakari bwani. Yaka kaaya, bwa'bandu baako babihuusiri bwenene, ngatee kajandirira.

⁶ «Kundu kwokwo, kalya kaaya, nâye ki kakize. Abatuulaga baamwo, ngabalunga inguma zaabo. Kwokwo, banashubi genduukirwa, banakizi tuula mu mutuula. ⁷ Ee! Balya Bayuda na'Bahisiraheeri, kundu bâli twazirwi imbohe, ngashubi bagalula. Na njubi basikamya, halinde banabe nga kwo bâli tuula kare. ⁸ Ibyaha byabo byoshi, ngabiyeruusa. Na kundu bâli kizi mbubira, haliko ngaki bakoga.

⁹ «Ku yikyo kyanya, iziina lya Yerusaleemu ligakizi njambaaza. Nganagingikwa hi'gulu lyako, mu kati ko'bulangashane. Abandu ba mu kano kaaya, bagalumbuuka mu mahanga gooshi. Amiija go ngabagirira, ikyanya ibinyamahanga bigakizi gayuvwa, bigakizi juguma, iri bina-soomerwa. Mukuba, bagaabona ngiisi kwo ngabagenduusa, mu kati ko'mutuula.»

¹⁰ Nahano adetaga kwokuno: «Mugweti mugaadeta kwe'kihugo kye'Buyuda kikola mushaka. Ee! Nayemeera! Abandu bataki tuuziri mwo. Kiri ne'bitugwa, ndaakibyoy!»

Kundu kwokwo, Nahano adetaga kwokuno: «Buno, injira ze'Yerusaleemu, kiri ne'za mu tundi twaya twe'Buyuda, zikiri shee! Abandu keera banyerera, kiri ne'bitugwa. Kundu kwokwo, mugaki yuvwa mwo'lunganga. ¹¹ Abandu bagakizi ba na'malega, iri banayimba ku kisegengo. Ee! Bagakizi huuza Nahano, mu

kumúyimbira inyimbo zo'bwivuge. Bagakizi yimba kwokuno:

“Mukizi tangira Nahano kongwa, bwo ali mwija! Urukundo lwage, luyamiri ho, halinde imyaka ne'myakuula!”

«Kino kihugo, ngashubi kigenduusa, nga kwo kyâli tuula yaho kare.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri!

¹² Nahano wo'bushobozi bwoshi agweti agaadeta na kwokuno: «Kino kihugo, kikiryagagi mushaka, buzira bandu, kandi iri bitugwa. Kundu kwokwo, abangere bâye kibe na'handu haabo ho bagakizi ragirira ibitugwa. ¹³ Yabo bangere, bagakizi gendi tanduula ibitugwa byabo mu twaya twa mu migazi, na mu twa mu ndekeera, na mu twa mwi'shamba lye'Negebu, na mu kihugo kya Binyamiini, na mu twaya útuyegeriiri i Yerusaleemu, na mu twe'Buyuda.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

¹⁴ Nahano ashubi detaga kwokuno: «Mu siku ízigayija, yiby nalagaaniana Abahisiraheeri na'Bayuda, ngabikola. ¹⁵ Mu yizo siku, mu kibusi kya Dahudi, ngayimika mwo'mundu, libe ishíbwe liija. Uyo mundu, agatwala ikihugo ku njira íkwaniini, na mu kati ko'kuli. ¹⁶ Ku yikyo kyanya, abandu be'Yerusaleemu bagakizibwa, kuguma na'bandi Bayuda, banakizi tuula ku butoge. Yako kaaya, bagakayinika iziina “Nahano ye mu tukiza.”»

¹⁷ Nahano adetaga kwokuno: «Mwi'kondo lya Dahudi, mutâye bule umundu wo'kubwatala ku kitumbi kyo'bwami bwa'Bahisiraheeri. ¹⁸ Na mwi'kondo lya Laawi, mwo mugakizi komooka

abangingi. Bagakizi yimanga imbere lyani, iri banakizi ndangira amatuulo go'kusiriiza, kiri na'gandi matuulo.»

¹⁹ Nahano anashubi bwira Yeremiya ²⁰ kwo adetage kwokuno: «Keera n'ganywana ikihango no'bukiiri, no'bushigi, kwo bikizi yija ku kyanya kyabyo. Yikyo kihango, kitanâye hongolwe.

²¹ «Na kwakundi, keera n'ganywana ikihango no'mukozi wani Dahudi. Nakyo, kitâye hongolwe. Mukuba, tukalagaana kwo mwi'kondo lyage, mugakizi lyoka umundu wo'kuyima ku kitumbi kyage. Nanashubi nywana ikihango na'bagingi ba mwi'kondo lya Laawi. Nakyo, kitanâye hongolwe. ²² Yabo bandu ba mu kibusi kyo'mukozi wani Dahudi, na yabo beene Laawi, ngabaluza nga ndonde kwi'gulu, na ngo'mushenyu kwi'buga, halinde banabe kanda-haruurwa.»

²³ Nahano anashubi bwiraga Yeremiya kwokuno: ²⁴ «E Yeremiya, ka wayuvwa ngiisi kwa'bandu bakola mu deta? Si badesiri kwo Nahano keera akajanda Abahisiraheeri, kiri na'Bayuda! Banagweti bagabanegura, mbu batakiri mulala.

²⁵ «Kundu kwokwo, Nahano adetaga kwokuno: “Keera n'ganywana ikihango no'bukiiri no'bushigi! Keera n'gategeka imaaja ízigakizi twala igulu ne'kihugo. ²⁶ Kwo na kwokwo, ngakizi simbaha ikihango kyo n'ganywana na Dahudi, kuguma na'bandu ba mwi'kondo lya Yakobo. Keera n'gabalagaania kwo mwi'kondo lya Dahudi, mwo mugakizi lyoka umundu wo'kutwala abandu ba mu kibusi kya

Hiburahimu, na Hisake, na Yakobo. Ku yukwo, ngabakejeerera, na njubi bagalulira mu kihugo kyabo, ho bâli tuuziri kare.”»

34

Yeremiya atumwa imunda Zedekiya

¹ Mwami Nebukandeneza we'Babeeri na'basirikaani baage booshi, kuguma na'ba mu gandi mahanga ga mu butwali bwage, bakagendi teera akaaya ke'Yerusaleemu, no'tundi twaya twe'Buyuda.

Ku kyekyo kyanya, Nahano anabwira Yeremiya, ² kwo agendi bwira mwami Zedekiya we'Buyuda kwokuno: «Kano kaaya, Nahano, Rurema wa'Bahisiraheeri adetaga kwo akola agakabiika mu maboko ga mwami we'Babeeri, anakaduulike mwo'muliro. ³ Kiri na naawe, utagafuushuka mu maboko gaage. Si agakugwata mbira, anakutwale imwage. Ee! Ulya mwami we'Babeeri, mugabonaana masu ku gandi, munaganuule kanwa ku kandi. Ha nyuma, unabuli twalwa imbohe i Babeeri.

⁴ «Ku yukwo, e mwami Zedekiya! Uyuvwagwe ngiisi kwo Nahano akulagaania. Mukuba utagayitwa mwi'zibo. ⁵ Si wâye fwe mu kati ko'mutuula. Ne'kyanya ugaziikwa, bagakugingika, mu kukutwanira ikombe, nga kwo bâli kizi girira abahisi baami ábakatanga imbere lyawe. Ku yikyo kyanya, bagakulirira, ti: “Ala twe! Uwitu mwami ashaajaga!” Kwokwo, kwo Nahano adesiri.»

⁶ Yago magambo gooshi, Yeremiya anagendi gaganuulira mwami Zedekiya yaho i

Yerusaleemu. ⁷ Ku kyekyo kyanya, abasirikaani ba mwami we'Babeeri bâli gweti bagateera akaaya ke'Yerusaleemu. Na mu kihugo kye'Buyuda, mwâli koli sigiiri utwaya tubiri naaho útuki zitiirwi, akaaya ke'Lakishi, na'ke'Hazeeka.

Abayuda bahubira ulubaaja lwa'baja

⁸ Yeremiya, Nahano anashubi múheereza igindi ndumwa, ku kyanya mwami Zedekiya âli mali lagaana na'bandu booshi be'Yerusaleemu, kwo bashwekuulage abaja baabo. ⁹ Ee! Akakyula kwa'bandu booshi bashwekuule abaja baabo ba'Baheburaniya, baba bashosi kandi iri bakazi. Ndaanaye Muheburaniya, úwâli hangwirwi kwo ashweke uwabo, abe muja wage. ¹⁰ Kwokwo, abatwali booshi banayemereza-
nia kwa'baja bahanguulwe bataahe, hatana-
gire úgaki shubi ba muja, kandi iri muja-kazi. Kwokwo, kwa'baja booshi, bakashwekuulwa.

¹¹ Haliko, iri hakatama, balya basheebuja banashubi hinduka, banashubi gwata balya baja na'baja-kazi, banabagalulira mu buja.

¹²⁻¹³ Kwokwo, Nahano anashubi bwira Yeremiya kwokuno: «Ewe! Ikyanya n'galyosa bashokuluza biinyu mu buja i Miisiri, nie Nahano n'ganywana ikihango twe nabo, ¹⁴ nanababwira: Ngiisi muja winyu úli Muheburaniya, iri angahisa imyaka ndatu agweti agamùkolera, mukwaniini ukumúshwekuula. Kundu kwokwo, bashokuluza biinyu batanandwaza.

¹⁵ «Haliko, mu yizi siku ízikalenga, mwanatwikira ku mabi giinyu, mwanagira íbikwaniini, nga kwo n'gamùbwira. Mwanashwekuula abaja biinyu, mwananywana ikihango imbere lyani, mu nyumba yani.

¹⁶ «Halikago zeene, keera kandi mwashubi balanduka! Balya baja na'baja-kazi, kundu mwâli mali bahanguula kwo bataahe, mwashubi bahidika kwo bagalukire mu buja. Kwokwo, kwo mukayulubaza iziina lyani.

¹⁷ «Ku yukwo, Nahano adetaga kwokuno: Bwo mutanzimbahiri, mutanashwekuula beene winyu, kwokwo naani ngamùleka mugendi minikwa mwi'zibo, na ku kiija, na kwi'shali. Ikyanya ngamùgira kwokwo, abandu ba'mahanga gooshi bagahuumirwa. ¹⁸⁻¹⁹ Abatwali be'Buyuda na'be'Yerusaleemu, na'bakulu booshi, na'bagingi, na'bandi bandu booshi ábatali baja, twâli mali nywana ikihango. Bakabundula mwo kubiri inyana yo'kutwa yikyo kihango, banalenga ha kati ka yiby bitolo bibiri. Haliko, buno keera bahongola yikyo kihango bakagira imbere lyani, mu kutaki kizi kola nga kwo tukalagaana. Kwokwo, booshe, ngabagira nga kwo bakagirira irya nyana. ²⁰ Ngamùbiika mu maboko ga'bagoma, banamùzimiize. Ibirunda biinyu, utunyuni tugabilya, kiri ne'nyamiishwa.

²¹ «Kiri na mwami Zedekiya we'Buyuda, na'batwali baage booshi, ngababiika mu maboko ga'bagoma baabo, abasirikaani ba mwami we'Babeeri. Yabo bagoma, kundu bâli mali bashaaga mwo, ²² halikago ngabahamagala kwo

bashubi galuka. Kwokwo, bagateera kano kaaya, banakagwate, banakajigiivye lwoshi-lwoshi. Kiri no'tundi twaya twe'Buyuda, natwo ngatushereeza, tunabe mushaka.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

35

Nahano atuma Yeremiya ageze Abarekabu

¹ Ikyanya mwami Yoyakimu mugala Yosiya âli twaziri i Buyuda, Nahano anabwira Yeremiya kwokuno: ² «Ugendi laalika ikondo lya'Barekabu, kwo bayije mu nyumba ya Nahano, unabazimaane idivaayi, banywe.»

³ Kwokwo, nanagendi yabiira Yazaniya, mugala Yeremiya Umurekabu, mwijukulu Habaziniya, bo na'bandi beene wabo, na bagala baage, kiri na'bandi Barekabu booshi.

⁴ Nanabaleeta ha nyumba ya Nahano, halinde mu bululi bwa'bigirizibwa bo'muleevi Hanani, mugala Higidaliya. Yubwo bululi bwâli riiri hoofi no'bwabo bwa'bimangizi. Bwanâli riiri hi'gulu lyo'bululi bwo'mulaliizi wo'lwivi, iziina lyage Maseya mugala Salumu. ⁵ Nanabaleetera ibirugu ibiyijwiri idivaayi, nanabaheereza ne'nzoozo, nanababwira: «Idivaayi ino, munywe!»

⁶ Haliko, bananjuyva: «Nanga! Idivaayi, twehe tutali mu ginywa. Mukuba, shokuluza witu Yonadaabu, mugala Rekabu akatukomeereza kwokuno: “Mwe na'baana biinyu, mutakolwe kwo mwakizi nywa idivaayi.

⁷ Mutanakizi yubaka inyumba, mutanakizi na lima indalo, mutanakizi byala imizabibu.

Si mukizi tuula mu maheema. Kwokwo lyo mulonga ukulama bwija mu kihugo, kundu muki tuuziri mwo nga binyamahanga.”

⁸ «Yago magambo ga shokuluza witu Yonadaabu, tugasimbahiri lwoshi. Tutali mu nywa idivaayi. Kiri na bakiitu, na'baana biitu, batali mu ginywa. ⁹ Ndaanayo nyumba yo tuli mu yubaka, mbu tugituule mwo. Tutanali mu lima indalo, iba ya mizabibu, kandi iri ya zindi mbuto. ¹⁰ Kwokwo, kwo tuli mu ba tusimbahiri ngiisi kwo Yonadaabu akatubwira, mu kutuula mu maheema.

¹¹ «Halikago, ikyanya mwami Nebukandeneza we'Babeeri akayiji teera ikihugo kitu, twanahungira i Yerusaleemu, gira tuyiyeke Abababeeri na'Baharaamu. Kiri na bunu, tuki tuuziri yeyo.»

¹²⁻¹³ Haaho, Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri, anashubi bwira Yeremiya kwo ábatuuziri i Yerusaleemu, kuguma na'bandi Bayuda, agendi babwira kwokuno: «Nahano adeta kwokuno: Kituma kikagi mutandwaziizi, mutananzimbahiri? ¹⁴ Yabo Barekabi, si batali mu nywa idivaayi, halinde zeene, bwo'yo Yonadaabu akabalahiza yo.

«Haliko niehe, kundu nyamiri ndi mu mûganuuzza ubwakya-ubwayira, si mutali mu ndwaza. ¹⁵ Ndi mu kizi mûtumira abakozi baani, abaleevi, ti: “Mutwikire ku mabi giinyu, munakizi gira íbikwaniini. Mutwikire no'kuyikumba imizimu, halinde mulonge ukutuula mu kihugo kyo nâli mali gwanwa namûheereza, mwe na bashokuluza biinyu.”

Kundu kwokwo, mutagweti mugandwaza, mutanzimbahiri. ¹⁶ Kundu mutanzimbahiri, si Abarekabu boohe, zirya maaja zo bakahaabwa na shokuluza wabo Yonadaabu, baki zikaniziizi.

¹⁷ «Ku yukwo, nie Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri nadetaga kwokuno: “Mwe tuuziri i Yerusaleemu, kiri na'Bayuda booshi, ngamùhaniiriza, nga kwo nâli mali gwanwa namùbwira. Mukuba, kundu n'gamùkengula, mwanalahira ukunyuvwa. Na namùhamagala, mutananyitaba!”»

¹⁸ Ha nyuma, yabo Barekabu, Yeremiya anababwira kwo Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri, adetaga kwokuno: «Mwe Barekabu, mukiri mu simbaha imaaja za shokuluza winyu Yonadaabu. Munakiri mu kulikiriza amigirizo gaage, iri munagira nga ngiisi kwo akamùbwira. ¹⁹ Ku yukwo, mu yiryo ikondo lya Yonadaabu mugala Rekabu, mutâye bule umundu wo'kungolera.»

36

Baruki ayandika amagambo ga Yeremia mu kitaabo

¹ Ikyanya mwami Yoyakimu, mugala Yosiya akahisa imyaka ina atwaziri mu Buyuda, Nahano anabwiraga Yeremiya kwokuno:

² «Uyabiirage ikitaabo, unakiyandike mwo ngiisi byo n'gakubwira hi'gulu lya'Bahisiraheeri, na'Bayuda, na'bandu be'bindi bihugo kwakundi. Utondeerere ku kyanya Yosiya âli twaziri, halinde zeene. ³ Ikyanya Abayuda bagayuvwa ngiisi kwo ndoziizi ukubahaniiriza, hali ikyanya

bangatwikira ku byaha byabo. Haaho, na ndonge ukubakoga.»

⁴ Kwokwo, Yeremiya anahamagala Baruki, mugala Neriya, anamúganuulira byoshi byo Nahano akamúbwira. Biry a byoshi, Baruki anabiyandika mu kitaabo.

⁵ Ha nyuma, Yeremiya anabwiraga Baruki: «Niehe njwesirwi, ndanahangwirwi kwo ngende ha nyumba ya Nahano. ⁶ Aahago! Ku lusiku lwo'kuyishalisa kwo, we gayingira mwo. Ugendi yimanga imbere lya'Buyuda, unabasomere ngiisi byo Nahano akanduma. Ugendi somera booshi ábalyosiri mu twaya twe'Buyuda. ⁷ Mukuba, ibyaha byabo bikoli yagaziizi Nahano bweneene, keera anababiikira ikikando kwo agabahanii-riza. Halikago, ikyanya bagayuvwa yago mag-ambo, hali ikyanya bagatwikira ku mabi gaabo, banahuune Rurema kwo abakoge.»

⁸ Yibyo byoshi byo'muleevi Yeremiya akabwira Baruki, Baruki anabigira. Anatwala kirya kitaabo ha nyumba ya Nahano, anasomera abandu ngiisi íbyâli yandisirwi mwo.

⁹ Yukwo kubasomera, kwâli riiri ku kyanya mwami Yoyakimu we'Buyuda âli koli hisizi imyaka itaanu atwaziri. Mu mwezi gwo'mwenda, abandu booshi be'Yerusaleemu, kiri na ábâli lyosiri mu twaya twe'Buyuda, banayishalisa imbere lya Nahano. ¹⁰ Kwokwo galya magambo go Yeremiya akadeta, Baruki anagendi gasoma imbere lya'bandu booshi, nga kwo gakayandikwa mu kitaabo. Ku yikyo kyanya bâli kumaniri mu kisiika kyo'mwandisi Gemariya, mugala Safanu. Yikyo kisiika, kyâli

riiri mu lubuga úlwâli riiri ilugulu, ha Mulyango Muhyahya gwe'nyumba ya Nahano.

Abakulu basomerwa ikitaabo ikikayandikwa na Baruki

¹¹ Yago magambo ga Nahano, ku kyanya bâli kizi gasoma, Mikaaya anakizi gayuvwiriza. Uyo Mikaaya âli riiri mugala Gemariya, mwijukulu Safanu. ¹² Lyeryo, uyo Mikaaya anamanukira i bwami, anayingira mu kisiika kyo'mwandisi, anagwana abatwali booshi bakumaniri mwo. Mwâli riiri no'mwandisi Herishama, na Delaya mugala Shemaya, na Herinatani mugala Haki-boori, na Gemariya mugala Safanu, na Zedekiya mugala Hananiya, kuguma na'bandi batwali booshi. ¹³ Yabo bakulu, Mikaaya anatondeera ukubaganuulira ngiisi byo akayuvwa, ku kyanya Baruki âli kizi basomera ikitaabo.

¹⁴ Balya batwali, banatuma Yehudi imunda Baruki. (Uyo Yehudi, yishe ye wâli Netaniya, na shokulu wage ye wâli Sheremiya, na shokuluza wage ye wâli Kuusi.) Kwokwo banamútuma kwo abwire Baruki kwokuno: «Kirya kitaabo kyo wasomera abandu, ukileetage.» Kwokwo, Baruki anakiyabiira, anabatwalira kyo.

¹⁵ Ikyanya akahika, banamúbwira: «Ngahwe! Bwatalaga hano, utusomere ágali mu kitaabo.» Kwokwo, anashubi basomera go. ¹⁶ Yago magambo, mbu yabo bakulu bagayuvwe, banayoboha bweneene, banatondeera ukulolana kwo, banabwira Baruki: «Gano magambo, tukwaniini tugendi gaganuulira mwami.» ¹⁷ Banatee buuza Baruki, ti: «Ewe! Gano magambo, utubwire

ngiisi kwo ukagayakiira. Ka ukagayandika ku kyanya Yeremiya âli gweti agagadeta?»

¹⁸ Baruki ti: «Ee! Ikyanya âli kizi gadeta, naani nanakizi koleesa akalaamu mu kugayandika mu kitaabo.»

¹⁹ Yabo batwali, ti: «Mwe na Yeremiya, mutee gendi yibisha! Hatanagire abandu ábagaamenya ho muli.»

Mwami ayokya ikitaabo kya Yeremiya

²⁰ Kwokwo, balya batwali banasiga yikyo kitaabo mu kisiika kyo'mwandisi Herishama, banagendi ganuulira mwami byoshi. ²¹ Haaho, mwami anatuma Yehudi kwo agendi kiyabiira mu kirya kisiika. Ikyanya akakileeta, anakisomera mwami, kiri na'batwali booshi bo bâli ririinwi. ²² Gwâli kola mwezi gwo'mwenda. Kwokwo, mwami âli bwatiri mu nyumba yage ye'kyanya kye'mbondoo, agweti agakaluuka umuliro úgwâli mu yaka mu mbabula.

²³ Ulya Yehudi, iri âli kizi mala ukusoma nga bimaanye bishatu, kandi iri bina, mwami anayami bibera-bera ni'keeta, anabilashe mu muliro. Anagenderera ukugira kwokwo, halinde kirya kitaabo kyoshi kyanahiira. ²⁴ Na kundu mwami na'batwali baage bakayuvwa ngiisi byo bakasoma, si batakayoboha, batanadaatula ibyambalwa byabo ku mwizingeerwe. ²⁵ Herinatani, na Delaya, na Gemariya, kundu bakamúyinginga kwo atakiyokye, haliko atanabatwaza.

26 Haaho mwami anayami tumaga mugala wage wa Yerameeri, na Seraya mugala Haziryeri, na Sheremiya mugala Habudeeri, mbu bagendi gwata umwandisi Baruki bo no'muleevi Yeremiya. Kundu kwokwo, Nahano âli mali babisha.

Yeremiya ashubi yandika agandi maruba

27 Kirya kitaabo kyo Yeremiya akayandiki-isa na Baruki, kwokwo kwo mwami Yoyakimu akakiyokya. Haliko ha nyuma, Nahano anashubi bwira Yeremiya kwokuno: 28 «Mwami Yoyakimu we'Buyuda keera ayokya kirya kitaabo kya mbere. Aaho! Ushubi yabiira ikindi, unakiyandike mwo gaagalya-gaagalya magambo. 29 Na kwakundi, uyo Yoyakimu, umúbwire kwo Nahano adetaga kwokuno: “Keera wayokya kirya kitaabo, mbu bwo Yeremiya akakiyandika mwo kwo mwami we'Babeeri agateera kino kihugo, anaminike mwa'bandu, kiri ne'bitugwa. Ee! Kirya kitaabo, ukakiyabiira, wanakilasha mu muliro.

30 «“Ku yukwo, Nahano adetaga kwokuno: Mwi'kondo lya mwami Yoyakimu, mutâye ki lyoke umundu, mbu anayime ku kitumbi kya Dahudi. Kiri ne'kirunda kyage, kigakabulirwa bwalaafwe. Mu bukiiri, izuuba ligakitwira kwo. Na mu bushigi, kigaaba kwa'kajambi. 31 Bwo beene Yoyakimu bâli kizi yifundaga mu mabi, kyo kitumiri ngamúhana, kuguma na'ba mu kibusi kyage, kiri na'bakozi baage. Kiri na'batuulaga be'Yerusaleemu, ngabayogogoza

kuguma na'bandi Bayuda booshi. Ee! Ngabahaniiiriza, nga kwo nâli mali gwanwa nabakengula. Mukuba batâli ndwaziizi.”»

³² Haaho, Yeremiya anayabiira ikindi kitaabo, anakiheereza umwandisi wage Baruki. Ikyanya Yeremiya âli kizi deta, Baruki anashubi yandika mwa'magambo gooshi, nga kwo byâli yandisirwi mu kitaazi, kirya mwami Yoyakimu akayokya. Anayushuula na mwa'gandi magambo mingi.

37

Zedekiya agendi hanuusa Yeremiya

¹ Ulya Zedekiya, mugala Yosiya, mwami Nebukandeneza we'Babeeri anamúyimika kwo abe mwami we'Buyuda, ahandu ha Koniya mugala Yoyakimu. ² Halikago uyo Zedekiya, ngiisi byo Nahano âli kizi tuma umuleevi Yeremiya, atâli kizi bitwaza. Kiri na'batwali baage, na'Bayuda booshi, nabo batanabitwaza.

³ Uyo mwami Zedekiya, analungika Yehukali mugala Sheremiya, no'mugingi Sefaniya mugala Maseya, imunda umuleevi Yeremiya, ti: «Maashi we kongwa we! Utuhuunire tweshi imwa Rurema Nahamwitu».

⁴ Ku yikyo kyanya, Yeremiya atâli zaazi bi-ikwa mu nyumba ye'mbohe. Si âli ki hangwirwi ukuzaatira abandu nga ngiisi kwo alozi-izi. ⁵ Abasirikaani be'Babeeri banaba bakoli sokaniini akaaya ke'Yerusaleemu. Iri bakayuvwa umwazi kwa'basirikaani be'Miisiri bayija, banalyoka i Yerusaleemu, banagendi yisunga hala.

6-7 Haaho, uyo Yeremiya, Nahano Rurema wa'Bahisiraheeri anashubi múbwira kwokuno: «Ugendi bwira mwami Zedekiya kwa'basirikaani ba mwami we'Miisiri bakola mu njira yo'kuyiji mùtabaala. Kundu kwokwo, baganayami galukira imwabo. 8 Ha nyuma, kano kaaya, Abababeeri bagashubi yiji kateera, banakagwate, banakajigiivye.

9 «Nahano adetaga kwokuno: “E bandu be'Yerusaleemu! Mutatebeke mu kudeta kwa'Bababeeri keera balyoka lwoshi. Nanga, maashi! Ku kasiisa bagaki galuka. 10 Kundu mwangahima akatundu ka'basirikaani baage, anasigalane abasirikaani bagerwa naaho ábakomeresiri, haliko yabo bagerwa bangahuluka mu maheema gaabo, banayiji jigiivya i Yerusaleemu.”»

Yeremiya alashwa mu nyumba ye'mbohe

11 Kwokwo, yabo Bababeeri banalyokaga i Yerusaleemu, mbu bayiyeke abasirikaani ba mwami we'Miisiri. 12 Haaho, Yeremiya naye anagira mbu alyoke yo, gira agende mu kihugo kya Binyamiini. Mukuba, iyo munda yo âli kwaniini ukuhaabwa ubwage buhyane. 13 Haliko, mbu ahike ngana kwi'rembo lye'mwa Binyamiini, umulaliizi muguma, iziina lyage Hirya anayami múgwata, biri! (Uyo Hirya âli mugala Sheremiya, mwijukulu Hananiya). Kwokwo, Hirya anabwira Yeremiya: «Ugweti ugatibita, gira ugendi yibiika ku Bababeeri!»

14 Yeremiya, ti: «Nanga maashi! Wambeeshera! Ndalyosiri hano, mbu ngendi yibiika ku Bababeeri.»

Kundu Yeremiya akadetaga kwokwo, ulya Hirya atanamúyemeera, anamúbirigisha, anamútwala imunda abimangizi baage.

¹⁵ Yeremiya, balya bimangizi banamúlangamira bweneene, banamúhimbula-himbula, banabuli múlasha mu nyumba ye'mbohe, imwo'mwandisi Yonataani. Mukuba iyo nyumba, bâli mali gihindula ibe nyumba ye'mbohe. ¹⁶ Na mwi'yo nyumba, Yeremiya anamala mwe'siku nyingi ashwesirwi.

¹⁷ Iri hakaba lusiku luguma, mwami Zedekiya anahisa Yeremiya mu mwage. Ne'ri akaba akola mwo, anamúbuuza ku bumbishwa: «Ewe! Ka hali igambo lyo Nahano adetaga hi'gulu lyani?»

Yeremiya, ti: «E mwami, liri ho. Ugabiikwa mu maboko ga'Bababeeri.» ¹⁸ Haaho, Yeremiya anamúbuuza: «E waliha, keera mukambiika mu nyumba ye'mbohe. Aaho! Biki byo n'gakuhubira, mwe na'bakozi baawe, kiri na yaba bandu? ¹⁹ Na'baleevi baawe, hayagi bali? Si bali mu kizi lahira, mbu mwami we'Babeeri atangakuteera, mbu atanganateera kino kihugo! ²⁰ E mwami! Nakuyinginga unyuvwirize. Unyemeerere ku byo ngakuhuna. Utaki shubi ngalulira mulya mu nyumba ye'mbohe yo'mwandisi Yonataani. Si nangayiji kengeera nafwira mwo!»

²¹ Kwokwo, mwami Zedekiya anakyulaga kwo Yeremiya abiikwe mu kisiika kya'balaliizi. Na ngiisi lusiku, akizi leeterwa umukate ukulyoka imwa'badeesi baamwo, halinde ku lusiku imikate igaamala lwoshi mu kaaya.

Kwokwo, Yeremiya anatuula mwomwo mu kisiika kya'balaliizi.

38

Yeremiya alashwa mu kirimbi-rimbi

¹ Yeremiya âli kizi tanga ikitambira mu bandu. Umwazi gwanahikira Shefatiya mugala Matani, na Gedaliya mugala Pashuuri, na Yukaali mugala Sheremiya, kiri na Pushuuri mugala Malikiya. Mukuba Yeremiya âli kizi deta ² kwo Nahano adetaga kwokuno: «Kano kaaya, ngiisi úgakasigala mwo, agaafwa, kuba kwi'zibo, kandi iri kwi'shali, kandi iri ku kiija. Haliko, ngiisi úgayilubula mu maboko ga'Bababeeri, yeki, agaaba ayikiza. Ee ma! Agaaba ho.»

³ Yeremiya anashubi yushuula, ti: «Nahano adeta na kwokuno: Ku kasiisa, kano kaaya kaga-haabwa abasirikaani be'Babeeri, banakagwate.»

⁴ Yabo bakulu, mbu bayuvwe kwokwo, banashavura, banagendi bwira mwami: «Uyo mundu atalozizi kwo tukizi genduukirwa. Si aloziizi naaho kwo tushereezibwe. Yibyo agweti agaadeta, biri mu vuna abasirikaani indege, kiri ne'misigala ya'bandu. Akwiriiri ayitwe.»

⁵ Mwami Zedekiya anabashuvya: «Kundu nie mwami, ndahiiti ubulyo bwo'kumùhangirira. Aahago! Mumúgire nga ngiisi kwo muloziizi.»

⁶ Kwokwo, yabo batwali banayabiira Yeremiya, banamúlasha hala mu kirimbi-rimbi kyo'muluzi Malikiya. Yikyo kirimbi-rimbi, kyâli riiri mu luzitiro lwa'balaliizi, kitanâli riiri mwa'miiji. Si mwâli riiri umusaayo naaho. Ikyanya

bakamútibulira mwo, banakoleesa umugozi, halinde anayikira haashi, ananyika mu gulya musaayo.

⁷ Yaho i bwami, hâli riiri umukulu muguma we'Hendyopiya, iziina lyage ye Hebeedi-Meleki. Uyo mushosi anayuvwa ngiisi kwo balasha Yeremiya mu kirimbi-rimbi. Na ku yikyo kyanya, mwami âli kizi twa imaaja ha mulyango gwa Binyamiini.

⁸ Uyo Hebeedi-Meleki anagendi hwehuka mwami, ti: ⁹ «E nahamwitu, balya bandu bagira ibikoleere. Keera balasha umuleevi Yeremiya mu kirimbi-rimbi. Na mu kano kaaya, ndaabyo byokulya ibikiri mwo. Angakengeera afwira mwo ni'shali.»

¹⁰ Mwami, ti: «Mugirage mugendi múzuula mwo, átazi fwa. Mu bano bandu, utoole mwa'makumi gashatu, munagendanwe.»

¹¹ Lyeryo, Hebeedi-Meleki anagenda na yabo bandu mu kihinda kye'bwami, anayabiira mwe'bishajiira bye'mirondo, binakoli shangusiri. Anakoleesa umugozi mu kubishumbiriza Yeremiya mu kirimbi-rimbi. ¹² Anamúbwira: «Yiyo bishajiira, ubibiikage mu maaha, unabileeze kwo'mugozi.»

Yukwo akabwira Yeremiya, Yeremiya anakugira. ¹³ Kwokwo, banamúkululira ku gulya mugozzi, banamúlyosa mu kirimbi-rimbi, banamútwala mu kisiika kya'balaliizi, mbu akizi beera mwo.

Zedekiya ashubi tumira Yeremiya

¹⁴ Lusiku luguma, mwami Zedekiya anatumira Yeremiya, anakyula kwo bamúyingize halinde ku lwivi lwa kashatu lwe'nyumba ya Nahano.

Mwami anamúbwira, ti: «E Yeremiya, hali byo ndoziizi ukukubuuza. Kwokwo, unjuvye ku bweranyange, buzira kumbisha igambo.» ¹⁵ Na wa Yeremiya, ti: «E waliha, iri nangakubwira ukuli, uganyita. Na kundu nangakuhanuula, utagandwaza.»

¹⁶ Mwami anabiikira Yeremiya indahiro ku bumbishwa, ti: «Aahabi! Nga kwo Nahano ayamiri ho, anali ye tuhiiri ubugumaana, ndagakuyita. Ndâye kutange mu bagoma, mbu bakuyite.»

¹⁷ Yeremiya, ti: «Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri adetaga kwokuno: “Iri wangayitanga wenyene mu maboko ga'batwali ba mwami we'Babeeri, lyo ugaaba wayikiza, unakize kiri ne'mbaga yawe. Kiri na kano kaaya ke'Yerusaleemu, batagaki kasingoola. ¹⁸ Si iri wangalahira ukuyitanga, lyo kano kaaya kagagwatwa, banakaduulike mwo'muliro. E mwami! Kiri na wenyene, utagabayifuushula mwo.”»

¹⁹ Mwami Zedekiya anabwira Yeremiya: «Hali Abayuda keera ábakayitanga imwa Bababeeri. Kwokwo, ngoli yobohiri kwo bangagendi mbiika mu maboko gaabo, banakizi ndibuza.»

²⁰ Yeremiya, ti: «Nanga! Abababeeri batagakubiika mu maboko ga'Bayuda. Byo Nahano akubwira, ubisimbahe naaho. Kwokwo lyo ugagenduukirwa, unabe ho. ²¹ Si iri wangalahira ukuyitanga imwabo, Nahano keera akanyereka

ngiisi kwo bigaaba. ²² Abakazi booshi bo usigirini mu kajumiro, bagatwalwa imunda abakulu ba'basirikaani be'Babeeri. Yabo bakazi, banakizi kuhonyoleza, ti:

“Honyo! Abiira baawe, kundu bali ba vyukangwejere, si keera bakuteba.

Ikyanya ukayika mu bidaka, banakulekera mwomwo.”

²³ «Ee ma! Bakaawe, kiri na'baana baawe, bagatwalwa imunda abasirikaani be'Babeeri, banabe bandu baabo. Kiri na wenyene, utagabayifuushula mwo. Si mwami we'Babeeri agakutwala imbohe. Na'kaaya ke'Yerusaleemu, agakaduulika mwo'muliro.»

²⁴ Zedekiya, ti: «Ewe! Gano magambo, hatagire umundu ye ugagabwira. Buzira kwokwo, ugayitwa. ²⁵ Na yabo batwali, iri bangamenya kwo nakuganuza, bagayiji kubuuza, ti: “Ngiisi magambo go mwaganuula na mwami, utubwire go. Hatanagire go ugatubisha. Kwokwo, lyo tutagakuyita.” ²⁶ Iri bangakubuuza kwokwo, ukababwire, ti: “Njuba mu yinginga mwami kwo ataki shubi ngalulira mu nyumba ye'mbohe, imwa Yonataani. Mukuba, nangayiji kengeera nafwira mwo.”»

²⁷ Iri hakatama, yabo batwali banayiji buuza Yeremiya. Naye anabashuvya nga kwo mwami âli mali gwanwa amúbwira. Kwokwo, bwo batakalonga ukumenya ngiisi kwo bakaganuula, banamúleka. ²⁸ Yeremiya anabeera mwomwo mu bululi bwa'balaliizi, halinde ukuhisa ku kyanya akaaya ke'Yerusaleemu kakagwatwa.

39

Abababeeri bagwata akaaya ke'Yerusaleemu

¹ Uyo Zedekiya, iri akahisa imyaka mwenda atwaziri, mwami Nebukandeneza we'Babeeri anahika mu kaaya ke'Yerusaleemu mu mwezi gwi'kumi, ali na'basirikaani baage booshi. Banakasokanana, gira bakateere.

² Iri hakaba mu lusiku lwo'mwenda lwo'mwezi gwa kana, mu mwaka gwage gwi'kumi na muguma, banahongola uluhande luguma lwo'luzitiro lwa'kaaya.

³ (Lyeryo, abatwali ba mwami we'Babeeri banayami yigogombeka mwo, halinde ku lwivi lwa ha kati. Hâli riiri Nerigaali-Sharezeeri, na Shamigaari-Nebo, na Shareshekimu, na'katoni ka mwami Nerigaali-Sharezeeri, kiri na'bandi batwali.)

⁴ Mwami Zedekiya, mbu abonage kwokwo, anapuumuka. Abasirikaani baage nabo, banagira mbu batibite. Iri hakaba bukola bushigi, banahulukaana ku lwivi úluli ha kati ke'ndalo ya mwami, banasebereza halinde mu ndekeera yo'lwiji Yorodaani. ⁵ Kundu kwokwo, abasirikaani be'Babeeri banabalandiriza, banagwatira mwami Zedekiya mu ndekeera ye'Yeriko. Iri bakamúgwata, banamútwala áhali mwami Nebukandeneza, i Ribila, mu kihugo kye'Hamaati. Haaho ho mwami Nebukandeneza akatwira Zedekiya ulubaaja. ⁶ Haaho ha Ribila, mwami we'Babeeri anatee yita bagala

Zedekiya imbere lya yishe, kiri na'bandi batwali be'Buyuda. ⁷ Ulya Zedekiya yehe, banamújomola amasu, babuli múshweka utubangira, banamútwala i Babeeri.

⁸ Iyo munda i Yerusaleemu, balya Bababeeri banasingoola ya'kajumiro, kiri ne'zindi nyumba zooshi. Banahongola-hongola ne'nzitiro za'kaaya.

⁹ Iri hakatama, Nebuzaradani, umukulu wa'basirikaani be'Babeeri, anayabiira abandu ábâli sigiiri mu kaaya, kiri na ábâli yitaaziri boonyene imwa mwami we'Babeeri, anabatwala imbohe. ¹⁰ Haliko, mu kihugo kye'Buyuda, mwanasigala banakahuku, gira bakizi lima indalo ze'mizabibu, ne'zindi ndalo.

Yeremiya ashwekuulwa

¹¹ Uyo mukulu wa'basirikaani, Nebuzaradani, mwami Nebukandeneza anamúbwira kwokuno: ¹² «Ewe! Ku biloziri Yeremiya, umúkuye-kuye bwija. Utakolwe kwo wamúlibuza. Si ngi-isi byo agakizi kuhuuna, unamúheereze byo.» ¹³ Kwokwo uyo Nebuzaradani anatuma Nebushazibaani, na Nerigaali-Sharezeeeri, na'bandi batwali booshi ba mwami we'Babeeri. ¹⁴ Banagenda mu bulya bululi, banashwekuuza Yeremiya, banamúsikiiriza Gedaliya, mugala Ahikaamu, mwijukulu Safanu, gira amúherekeze imwage. Kwokwo, Yeremiya anashubi tuula kuguma na'bandu be'mwabo.

Hebeedi-Meleki aguluulwa

¹⁵ Ikyanya Yeremiya âli ki shwesirwi mu luzitiro lwa'balaliizi, Nahano anamúbwira

kwokuno: ¹⁶ «E Yeremiya, ugagendi bwira Umuhendyopiya Hebeedi-Meleki kwo Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri adetaga kwokuno: "Lolaga! Nga kwo n'gamùbwira, ndagaki genduusa kano kaaya. Si ngakashereeza ngana. Ne'kyanya ngakashereeza, ugayibonera wenyene. ¹⁷ E Hebeedi-Meleki! Ku lwolwo lusiku, ngakukiza. Yabo bandu, kundu bakuteeziri ikyoba, haliko ndagakubiika mu maboko gaabo. ¹⁸ Ku kasiisa, ngakukiza. Bwo ukambiika kwo'bwemeere, utagayitwa mwi'zibo.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

40

Gedaliya ashwekuula Yeremiya

¹ Uyo Nebuzaradani, umukulu wa'basirikaani ba mwami, anagwana Yeremiya i Rama, ashwesirwi iminyororo kuguma na'bandi bandu be'Yerusaleemu na'be'Buyuda, kwo batwalwe imbohe i Babeeri. Kwokwo, anamúshwekuuza. Ha nyuma, Yeremiya analonga igambo imwa Nahano.

² Iri Nebuzaradani akabona Yeremiya, anamúbwira: «Ewe! Si Rurema Nahamwinyu âli mali gwanwa amùkengula, kwo kino kihugo kigasherezibwa! ³ Aaho! Buno, keera agiraga nga kwo akagwanwa adeta. Na íbitumiri kigasherezibwa, bwo mwe Bayuda mweshi mwâli kizi yifunda mu byaha imbere lyage, mutanâli kizi músimbaha.

4 «Kundu kwokwo, buno ino minyororo, ngakushwekuula yo, unagende ngiisi ho ulozi-izi. Iri wangasiima kwo tugendanwe i Babeeri, bwija naaho! Iyo munda, ngakizi kukuya-kuya. Ne'ri utangasiima kwo tugendanwe, uhangwirwi ukusigala hano. Kino kihugo kyoshi, kiryagagi imbere lyawe. Aaho! Ngisi ho uloziizi ukugenda, ho na haaho.

5 «Iri wangasigala, ugalukirage Gedaliya mugala Ahikaamu, mwijukulu Safanu. Mukuba mwami Nebukandeneza keera akamútoola, anamúyimika kwo abe mutwali wa'Bayuda booshi ábakasigala mu kihugo kyabo. Ku yukwo, wangamúgwana, gira mutuulanwe na'bandi ábasigiiri. Ngisi ho uloziizi ukugenda, ho na haaho.»

Haaho, uyo mukulu anaheereza Yeremiya indanda, kuguma no'lutengu, abuli múseezera. ⁶ Kwokwo, Yeremiya anashokola injira, halinde i Misipa, imunda Gedaliya mugala Ahikaamu. Banatuulanwa yo, kuguma na'bandi bandu ábâli sigiiri mu kihugo.

⁷ Mu kishuka, hâli ki riiri abasirikaani baguma ba'Bayuda, kuguma na'bakulu baabo. Banayuvwa kwo mwami we'Babeeri keera akatoola Gedaliya, kwo abe mutwali wa banakahuku ábâli sigiiri i Buyuda, kuli kudeta abashosi, na'bakazi, na'baana, balya ábatakatalwa i Babeeri.

⁸ Kwokwo, yabo basirikaani banagendera Gedaliya iyo munda i Misipa. Mu kati kaabo, hâli riiri Hishimaheeri mugala Netaniya, na

Yohanani, na Yonataani bagala Kareya, na Seraya mugala Tahumeti, na bagala Hefaayi umutuulaga we'Netofa, na Yezaniya mugala Makaati, kuguma na'bandu baabo.

⁹ Uyo Gedaliya anabiika indahiro imbere lyabo booshi, ti: «Yaba Bababeeri, mutakizi bayoboha! Si mubeere mwomuno mu kihugo, munakizi kolera mwami wabo. Kwokwo, lyo mugakizi genduukirwa. ¹⁰ Nienyene, ngabeera i Misipa. Ne'kyanya Abababeeri bagakizi yija, nie gakizi mūdetera. Si mujeberere mu twaya twinyu. Mukizi yimbula imizabibu, ne'bindi bitumbwe bye'kikamo, kiri na'mavuta, munakizi bisingula mu bihinda.»

¹¹ Abandi Bayuda, imunda bâli shabukiiri i mahanga, banayuvwa kwo mwami we'Babeeri akasiga Abayuda baguma mu kihugo kyabo. Banayuvwa na kwo akayimika Gedaliya abe mutwali wabo. Hali ábâli riiri mu Bamohabu, na mu Bahamooni, na mu Bahedoomu, na mu gandi mahanga. ¹² Yabo booshi, iri bakayuvwa kwokwo, banashooloka imunda bâli shabukiiri, banayiji gwana Gedaliya iyo munda i Misipa, mu kihugo kye'Buyuda. Banakizi yimbula imizabibu mingi bweneene, ne'bindi bitumbwe bye'kikamo íbiri tiita, iri banabisingula mu bihinda.

¹³ Iri hakaba lusiku luguma, Yohanani mugala Kareya, analyokaga mu kishuka, ali kuguma na'bandi bakulu ba'basirikaani banahikira i Misipa, áhali Gedaliya. ¹⁴ Banamúbuuza: «Ewe! Ka utayiji kwo'mwami Balisi wa'Bahamooni alungika Hishimaheeri, mugala Netaniya, mbu

ayiji kuyita?» Gedaliya, mbu ayuvwe kwokwo, atanayemeera.

¹⁵ Ha nyuma, Yohanani anaganuuzwa Gedaliya ku bumbishwa i Misipa, ti: «Ewe! Umbangu-ule ngendi yita Hishimaheeri, mugala Netaniya. Ndaaye mundu úgaamenya. Iri twangamúleka, yehe agayiji kuyita. Iri angagira kwokwo, Iya'Bayuda booshi bo mukoli tuliinwi bagashubi shaabuka. Na ábagasigala banaminikwe.»

¹⁶ Haliko, Gedaliya anashuvya: «Utakolwe! Ngiisi byo udesiri hi'gulu Iya Hishimaheeri, ug-weti ugamúbangaaniza ngana.»

41

Gedaliya ayitwa (2 Baami 25.25-26)

¹ Iri hakaba mu mwezi gwa kalinda, uyo Hishimaheeri mugala Netaniya, mwijukulu Herishama, anagendaga i Misipa. Áli riiri wa mwi'kondo Iye'kyami, análi muguma wa mu bi-mangizi ba mwami. Kwokwo, uyo Hishimaheeri anahikaga imunda Gedaliya, ali na'bandu baage ikumi.

Iri bakaba bakiri mu zimaanwa, ² ulya Hishimaheeri na yabo baabo ikumi banayimuka, banayami yomeka Gedaliya ingooti. Kwokwo, kwo akayitwa, anali ye mwami Abababeeri bâli tooziri, kwo abe mutwali we'kihugo. ³ Ulya Hishimaheeri anayitaga na'Bayuda booshi ábâli ririinwi na Gedaliya i Misipa. Anayita kiri na'basirikaani be'Babeeri ábâli riiri ho.

⁴ Iri bukakya shesheezi, ku kyanya umwazi gwa kirya kiteero gukaba gutazi menyekana,

⁵ abandu makumi galimunaana bakayija i Misipa bagweti ingano no'mubadu gira babitange ituulo mu nyumba ya Nahano. Baguma baabo bâli lyosiri i Shekemu, na'bandi i Shiilo, na'bandi i Samariya. Yabo booshi, bâli yikurungwiri inyanwa, no'kuyibejanga-bejanga. Banâli yambiiti ubusanganira mu kuyerekana umwizingeerwe.

⁶ Uyo Hishimaheeri, mbu ababonage, anahuluka mu kaaya, anagendi basanganira, iri analira. Anababwira: «E waliha, muyiji lola îbikakoleka ku Gedaliya, mugala Ahikaamu.»

⁷ Ehee! Mbu bayingirage mu kaaya, ulya Hishimaheeri, kuguma na yabo baabo ikumi, banabayubukira, banabayita. Ne'birunda byabo, banabitibulira mu kirimbi-rimbi.

⁸ Mu yabo bandu, ikumi likabwira Hishimaheeri: «E nahamwitu, utatuyite, we kongwa! Si tuhiiti ingano nyingi, no'bulo, na'mavuta, kiri no'buuki. Yibyo byoshi, tuki bibishiri mu kishuka.» Kwokwo, Hishimaheeri anabaleka, atanabayitira kuguma na'baabo.

⁹ Yikyo kirimbi-rimbi, mwami Hasa ye wâli kihumbisiizi. Na mwomwo, mwa'Bayuda bâli kizi yibisha, ku kyanya bâli kizi lwisa mwami Baasha we'Hisiraheeri. Kundu kwokwo, uyo Hishimaheeri, anayiji kiyijuzza mwe'birunda, halinde kyanayijulira.

¹⁰ Iyo munda i Misipa, hâli ki sigiiri abandi bandu bo Nebuzaradani âli mali sikiiriza Gedaliya. Yabo booshi, Hishimaheeri anabatwala imbohe, kiri na'baluzi-nyere, anabalengana mu Bahamooni.

¹¹ Haliko, yibyo bitalaalwe byoshi byo Hishimaheeri akagira, umwazi hi'gulu lyabyo gwanahikira Yohanani mugala Kareya, kuguma na'bakulu booshi ba'basirikaani. ¹² Kwokwo, banakuumania abasirikaani baabo, gira bagendi lwisa Hishimaheeri, banamúduukira ha kirigo kihamu kye'Gibyoni.

¹³ Balya bandu bo Hishimaheeri âli mali twala imbohe, iri bakalangiiza Yohanani, ali na balya bakulu ba'basirikaani, banashambaala nganangana! ¹⁴ Yabo booshi banafuushuka, banatondeera ukutabaala Yohanani. ¹⁵ Kundu kwokwo, uyo Hishimaheeri anafuushuka mu maboko ga Yohanani, ali na'bandu munaana, banatibitira mu Bahamooni.

¹⁶ Kwokwo, balya bandu booshi bo Hishimaheeri âli gwasiri i Misipa ku kyanya akayita Gedaliya, Yohanani na'bakulu ba'basirikaani banabafuusa. Mwâli riiri abasirikaani, na'bakazi, na'batungule be'bwami. Kwo bâli booshi, anabagalula ukulyoka i Gibyoni. ¹⁷ Banagwanwa i Geruti-Kimuhamu, hoofi ne'Betereheemu, mu kuyibiika ibiringiini, kwo batibitire mu kihugo kye'Miisiri. ¹⁸ Mukuba bâli koli yobohiri Abababeeri, bwo Hishimaheeri mugala Netaniya âli mali yita Gedaliya. No'yo Gedaliya, mwami we'Babeeri ye kamútoola kwo ye gaaba mutwali we'kihugo.

42

Abayuda bayinginga Yeremiya kwo abahuunire

¹⁻² Balya bandu booshi, banagendera Yeremiya. Hâli riiri Yohanani mugala Kareya, na

Hazariya mugala Hoshaya, bo na abandi bakulu booshi ba'basirikaani, kiri na'bandi bandu booshi, abakulu na'bato. Banamúbwira: «We kongwa we! Ututegage amatwiri! Ubwini kwo twâli riiri kandaharuurwa. Si buno, tukoli sigiiri bagerwa naaho. Ku yukwo, twakuyinginga bweneene, ugendi tuhuunira imwa Rurema Nahamwinyu, ³ gira akizi turongoora mu njira yo aloziizi, anakizi tutegeka.»

⁴ Yeremiya anabashuvya: «Ee! Yibyo mwadeta, keera nabiyuvwa. Ngiisi byo mwanyinginga, ngamùhuunira byo imwa Rurema Nahamwinyu. Ne'kyanya aganjuvya, ngamùbwira byoshi, buzira kumùbisha kiri ni'gambo liguma.»

⁵ Na wa nabo, ti: «Ee! Ku kasiisa, ngiisi byo Rurema Nahamwinyu agatubwira, tugabigira. Yiri igambo lyo twayemerezania kwo, yenyene abe ye kamasi kaalyo, bwo ayamiri ali mwemeera. ⁶ Iri byangaba biri biija, kandi iri bibi, tugabisimbaha. Wehe, twakulungika naaho imwage. Mukuba, ikyanya tugabisimbaha, tugakizi genduukirwa.»

⁷ Iri hakalengaga nga siku ikumi, Nahano anashuvya Yeremiya. ⁸ Kyanatuma Yeremiya agahamagala Yohanani, mugala Kareya, na'bakulu ba'basirikaani, kiri na'bandi booshi, abakulu na'bato, anababwira: ⁹ «Mukanduma kwo ngendi mùhuunira imwa Nahano Rurema wa'Bahisiraheeri.

«Na buno, Nahano adetaga kwokuno: ¹⁰ “Iri mwanagenderera ukutuula mu kino kihugo, ngamùsikamya, ndanâye ki mùminike. Ho

nangamùshereeza, ngamùmeza. Na kundu n'gatee mùyogogoza, haliko buno ngola mu yishuhiza. ¹¹ Ku yukwo, mutaki yobohe mwami we'Babeeri. Si tuyamiinwi. Ngakizi mùkiza, mu kumùlyosa mu maboko gaage. Kwokwo, kwo nie Nahano ndesiri.

¹² «“Ngakizi mùkejeerera, mu kukizi biika ulya mwami mwe'ndengeerwa, halinde anamùleke musigale mu kihugo kiinyu.”» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

¹³ Yeremiya anashubiza, ti: «Kino kihugo, tutaki loziizi kwo tukituule mwo, haaho mugaaba mwahuna imbere lyani, Rurema Nahamwinyu.

¹⁴ «Ee! Hali ikyanya mwangadeta, mbu: “Twehe, tugagendi tuula mu kihugo kye'Miisiri. Mukuba iyo munda, ndaabyo bibuga byo'kukizi tukanga hi'gulu li'zibo. Kiri ni'shali, ndaalyo!”

¹⁵ «E maashi misigala ya'Bayuda! Yuvwagwi ngiisi byo Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri, adeta: “Iri mwan-gahiga kwo mugendi tuula iyo munda i Miisiri, ¹⁶ ngamùminikira yo ku ngooti, kiri na kwi'shali. Byebyo byombi, byo munakoli yobohiri. ¹⁷ Ngiisi úgahungira yo, agaafwa nyene, iba ku ngooti, kandi iri kwi'shali, kandi iri ku kiija. Ngamùleetera inguuke, ndaanaye úgagifuuka mwo.”»

¹⁸ Yeremiya anashubi deta kwokuno: «Nahano wo'bushobozi, Rurema wa'Bahisiraheeri anadeta na kwokuno: “Keera n'garakarira abandu booshi be'Yerusaleemu. Kiri na niinyu, iri mwan-gagenda i Miisiri, ngamùrakarira. Abandu bagakizi mùdaaka,

iri banamùhuumira. Banakizi mùtuka, no'kumùshekeereza, ti honyo! Na kino kihugo kye'mwinyu, mutâye shubi kifina mwo.”»

¹⁹ Balya bandu, Yeremiya anashubi bakomeereza: «E maashi misigala ya'Bayuda! Nahano keera akamùlahiza lwoshi, kwo mutagende i Miisiri. Zeene, keera namùkengulaga. ²⁰ Ikyanya mukambuuna kwo ngendi hanuusa Rurema Nahamwinyu, lyo mukayikululira gobwe-gobwe. Si mukambwira kwo ngiisi kwo agaadeta, kwo mugasimbaha. ²¹ Aahago! Zeene byo anduma kwo nimùbwire, mutaki bisimbahiri. ²² Ku yukwo, mumenyage bwija kwo mu kirya kihugo kye'Miisiri, mugaherera mwo ni'zibo, ni'shali, ne'kiija.»

43

Yeremiya atwalwa i Miisiri

¹ Balya bandu booshi, Yeremiya anayusagya ukubaganuulira ngiisi kwo Nahano Rurema akamùtuma. ² Lyeryo, Hazariya mugala Hoshaya, na Yohanani mugala Kareya, kiri na'bandi booshi, banamùlangamira, ti: «Hafe! Nahano Rurema atakutuma, kwo utulahize tuta-gende i Miisiri. Yago magambo gaawe, kiryagagi kinyoma kihalanga! ³ Aahabi! Baruki mugala Neriya akubulisiri, gira utuyitiise mu Bababeeri, kandi iri tutwalwe imbohe imwabo.»

⁴ Kwokwo yabo Bayuda, kundu Nahano ak-abashungikira kwo babeere mu kihugo kyabo, batanamùsimbaha. ⁵ Balya booshi ábâli lyosiri imunda bâli habukiiri i mahanga, Yohanani na'bakulu ba'basirikaani, banabatwala i Miisiri.

⁶ Na mu yabo bandu, mwâli riiri abashosi, na'bakazi, na'baana, kiri na'baluzi-nyere. Banatwala kiri no'muleevi Yeremiya, na Baruki mugala Neriya. Balya booshi, Nebuzaradani âli mali basikiiriza Gedaliya.

⁷ Balya booshi, ikyanya bakabungira mu kihugo kye'Miisiri, banagendi tuula mu kaaya ke'Tapaneshi. Kwokwo, kundu Nahano akababwira kwo batagende yo, bakamûtenguha.

⁸ Iri bakaba bakola mu kaaya ke'Tapaneshi, Nahano anabwiraga Yeremiya kwokuno: ⁹ «Mu kano kaaya, utoole mwa'mabuye mahamu nga ganga, unagendi gaziika ha kisimba-lyango kye'bwami, unagafulire ho ni'bumba, imbere lya'Bayuda.

¹⁰ «Yabo Bayuda, unababwire kwo Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri, adetaga kwokuno: “Ngalungika umukozi wani Nebukandeneza we'Babeeri. Uyo mwami, ngamúgangaaza ku kitumbi kye'kyami. Na gano mabuye go naziika hano, gali mu butwali bwage. Haaho ho'butwali bugahikira.

¹¹ «“Mango ayija, agashereeza ikihugo kye'Miisiri. Ngiisi ábashungikiirwi kwo bagaafwa ne'kiija, kiganabayita nyene! Na ngiisi ábashungikiirwi ukutwalwa imbohe, bagatwalwa yo. Na ngiisi ábashungikiirwi kwo bayitwe ku ngooti, kwokwo kwo baganayitwa.

¹² «“Imbeero ze'Miisiri zooshi, mwami Nebukandeneza agazisingoola. Ne'migisi yazo, agagitwala i Babeeri. Ubugale bwabo, agabukumbulula, nga kwo'mungere ali mu londoola inda ku mulondo. Ne'kyanya agataaha,

agagenda bwija, buzira kuhahazibwa. ¹³ Iyo munda i Heryopoli, mu kihugo kye'Miisiri, agaasiga ahongola ye'nguliro ze'migisi yabo, no'kuduulika imbeero zaabo kwo'muliro.”»

44

Rurema aganuula hi'gulu lya ábali i Miisiri

¹ Hâli riiri Abayuda ábâli tuuziri mu kihugo kye'Miisiri, mu kaaya ke'Migidoli, na mu ke'Tapaneshi, na mu ke'Mefisi, na'bandi uluhande lwe'Paturo. Ku yikyo kyanya, Nahano anatuma Yeremiya kwo agendi babwira, kwo ² Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri adetaga kwokuno: «Mwenyene mukayibonera ngiisi kwo n'gashereeza abandu be'Yerusaleemu, na'ba mu tundi twaya twoshi twe'Buyuda. Na buno, yutwo twaya, tukola mushaka. Ndaanaye mundu útutuuziri mwo, halinde zeene.

³ «Na íbitumiri n'gabashereeza, bwo bâli koli bihuusiri, banakizi ndaakaza, mu kuyokera imigisi umubadu, iri banagiyikumba. Iyo migisi, boonyene batâli giyiji. Kiri na bashokuluza baabo, kiri na mwehe mwenyene, kwo na kwokwo. ⁴ Nâli kizi mùtumira abakozi baani abaleevi, ti: “Ngiisi byo muli mu kola, binyagazi-izi. Ku yukwo, mubitwikirage kwo!”

⁵ «Haliko, mutâli kizi nyuvwa, mutanâli kizi ndwaza. Yibyo bikoleere, mwanashiikiza kwo mutangabijanda. Mwanakaviiriza ukukizi hoza imizimu. ⁶ Kwokwo, nanamùrakarira bweneene, halinde nanasingoola utwaya

twe'Buyuda, kiri ne'njira ze'Yerusaleemu. Na buno, yaho hooshi bikola biguuka, na mushaka.

⁷ «Ku yukwo, nie Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri nadetaga kwokuno: “Si keera mwayikululira gobwe-gobwe! Aahago! Ka muloziizi kwa'Bayuda booshi bahere? Ka munalozizi kwo hataki sigale kiri na wo'muti, aba mushosi, kandi iri mukazi, kandi iri mwana muto? ⁸ Si mugweti mugandaakaza, mu kuyokera imigisi umubadu! Aahago! Mwe muhungiiri mu Bamiisiri, kutagi mukola mu hoza imigisi yabo? Si mugaahera lwoshi-lwoshi, halinde ibinyamahanga byoshi binakizi mundaaka, iri binamuhonyoleza!

⁹ «“Ka keera mwayibagira ngiisi kwo bashokuluza biinyu bâli kizi bihuuka, kuguma na'baami biinyu, kiri na bakaabo. Yibyo bikoleere, byâli kizi kolerwa i Yerusaleemu, kiri na mu Buyuda hooshi. ¹⁰ Kiri na zeene, mu Bayuda ndaaye úgweti úgayibiika haashi. Batali mu nzimbaha, batanali mu kulikira amigirizo gaani. Si imaaja zo nâli heziizi bashokuluza baabo batazitwazi-izi!”

¹¹ «Kwokwo, nie Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri, nadetaga kwokuno: “Keera nashiikiza kwo ngamùshereeza. Ngiisi úyimbwa Muyuda yeshi, ngamúminika. ¹² Iyo misigala ya'Bayuda ábakoli hungiiri i Miisiri, ngabazimiigiza yo, baba bato, kandi iri bakulu. Booshi bagaherera yo, kuba kwi'zibo, kandi iri kwi'shali. Ikyanya ibinyamahanga bigayuvwa ngiisi íbyabakoleka

kwo, bigasoomerwa, binakizi badaaka, iri binabahonyoleza.

¹³ «“Ngiisi ábakahungira i Miisiri, ngabahaniiiriza, nga kwo n'gahana be'Yerusaleemu, kuba kwi'zibo, kandi iri kwi'shali, kandi iri ku kiija. ¹⁴ Mu misigala ya'Bayuda ábakagendi tuula i Miisiri, ndaaye úgafuushuka. Si booshi, ngabahaniiiriza. Na kundu bangalooza ukushubi galukira imwabo, ndaaye úgaahasha, bátali bandu bagerwa naaho.”»

¹⁵ Na yaho, mu balya Bayuda ábâli tuuziri i Paturo mu kihugo kye'Miisiri, abingi bâli koli kumaniri kuguma. Mu kati kaabo, mwâli riiri abakazi bingi ábâli kizi yokera imizimu umubadu. Na bayiba bâli yiji-yiji kwo bagweti bagagihoza.

Kwo bali booshi, banayiji bwira Yeremiya: ¹⁶ «Ahabi! Yaga magambo, kundu galyosiri imwa Nahano, halikago tutaloziiizi ukugatwaza. ¹⁷ Twehe, ngiisi kwo twâli desiri, kwo tunganagira naaho! Tugakizi hoza Hashitarooti, umugoli wa kwi'gulu. Tuganakizi múyokera umubadu, iri tunamútangira amatuulo ge'divaayi, nga kwo twâli tuula tugira ukulyokera kare, mu kaaya ke'Yerusaleemu, kiri na mu Buyuda hooshi. Ee! Yahoo kare, kiri na'baami biitu, na'batwali biitu, kwokwo, kwo bâli kizi gira. Mu yizo siku, twâli yeziizi ibyokulya, twanâli kizi genduukirwa. Ndaanabwo buhanya bwo tukalonga.

¹⁸ «Halikago, ukulyokera ho tukalekera ukuhoza umugoli wa kwi'gulu, lyo tukagoorwa bweneene! Twanakizi yitwa mwi'zibo, kiri na kwi'shali.»

19 Abakazi nabo, banayushuula, ti: «Uyo mugoli wa kwi'gulu, ikyanya twâli kizi múhoza, bayibatwe bâli yiji-yiji, banâli kizi tuhanguula. Twâli kizi múyokera umubadu, iri tunamútangira amatuulo ge'divaayi. Ne'kyanya tuli mu kaata imikate, tuli mu gibiika kwe'kishushanio kyage.»

20 Balya bandu booshi, abashosi na'bakazi, Yeremiya anababwira kwokuno: 21 «Yoho wee! Mweshi mwâli kizi yokera imizimu umubadu, kuguma na bashokuluza biinyu, na'baami biinyu, na'batwali biinyu, kiri na'bagunda booshi. Mwanâli kizi giholeza mu njira ze'Yerusaleemu, kiri na mu tundi twaya twe'Buyuda. Aahago! Ka mutoniri kwo Nahano atâli yiji, kandi iri âli yibagiiri?

22 «Aahabi! Biryâ bikoleere byo mwâli kizi gira, byâli kizi yagaza Nahano bweneene! Kyo kitumiri atakamùyigenderera, anahindula iki-hugo kiinyu kube mushaka. Kwokwo, abandu bakola mu kizi kidaaka, halinde zeene. 23 Na íbitumiri mukalonga yubwo buhanya, bwo mwâli kizi yokera imigisi umubadu. Mutanat-waza Nahano, mutanasimbaha amigirizo gaage, kandi iri imaaaja zaage. Mutanakizi simbaha ikihango kyo mukanywana mwe naye.»

24-25 Yeremiya anashubi yushuula, ti: «E Bayuda mweshi, mwe mukoli tuuziri mu kihugo kye'Miisiri! Muyuvwagwe ngiisi kwo Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri amùbwira: “Mwe na bakiinyu, keera mukashiikiza kwo mugakizi yokera umugoli wa kwi'gulu umubadu, iri munamútangira

amatuulo ge'divaayi. Aahago! Kalya kalaga ko mukabiika, mukizi kasimbaha.

²⁶ «“Halikago, mweshi mwe mutuuziri i Miisiri, muyuvwagwe ngiisi kwo namùbwira: Keera nayibiikira indahiro kwi'ziina lyani lya kahebu-uza, kwa'Buyuda ábatuuziri i Miisiri batâye ki shubi biika indahiro kwi'ziina lyani, mu kulagaa-nia. Batanâye ki dete, mbu: ‘Nga kwo Nahano Rurema ayamiri ho!’ ²⁷ Mukuba, iri nangak-izi mùlangiiza, kutakiri hi'gulu lyo'kumùgirira amiija. Si kulyagagi hi'gulu lyo'kumùgirira amabi. Mweshi mwe mukoli tuuziri i Miisiri, ngamùminika ku ngooti, na kwi'shali. Ndaanaye kiri no'muguma úgasigala.

²⁸ «“Hali bagerwa naaho ábagafuushuka, ba-nagalukire mu kihugo kye'Buyuda. Haaho, lyo bagasobanukirwa ngiisi úgweti úgaadeta am-agambo go'kuli, iri angaba ali niehe, kandi iri boohé.

²⁹⁻³⁰ «“Ngamùhaniiriza mu kyekino kihugo kye'Miisiri, nga kwo n'gamùkengula. Na íbiyerekiini kwo biri kwokwo, abagoma ba mwami Hofura we'Miisiri baloziizi ukumùyita. Kwokwo, ngamùbiika mu maboko gaabo. Biri nga kwokulya n'gabiika mwami Zedekiya we'Buyuda mu maboko ga mwami Nebukandeneza we'Babeeri.”» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

45

Rurema atuma Yeremiya imwa Baruki

¹ Ku kyanya mwami Yoyakimu mugala Yosiya, akahisa imyaka ina atwaziri mu Buyuda, lyo

Yeremiya akabwira Baruki mugala Neriya kwo ayandike gano magambo mu kitaabo, ti:

2-3 «E Baruki, Nahano Rurema wa'Bahisiraheeri ayuvwa ngiisi kwo ukadeta kwokuno: “Yayewe imwani! Si Nahano akola mu shubi nyushuulira amalibu! Keera nagongeeera, na ngoli luhiri, ndaanaho nangaluhuukira.”

4 «Ku yukwo, Nahano adeta kwo mbwire Baruki kwokuno: “Hooshi mu kino kihugo kye'Buyuda, kundu n'gakiyubaka, haliko ngashubi kihongola. Ngiisi byo n'gabyala yo, ngashubi bibyaluula.

5 «“E Baruki! Buno ukiri mu yifwija kwo nangakugenduusa. Aahabi! Si ngola ngahaniiriza abandu booshi ba mu kino kihugo! Kundu kwokwo, ngiisi ho wenyene ugagenda, ngaaleka ufuushuke.”» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

46

Indumwa hi'gulu lye'Miisiri

1 Nahano anashubi bwira Yeremiya hi'gulu lye'binyamahanga.

2 Ku kyanya mwami Yoyakimu mugala Yosiya âli koli hisiizi imyaka ina atwaziri mu Buyuda, lyo mwami Nebukandeneza we'Babeeri akagenda i Karikemishi, hoofi no'lwiji Hefuraati, gira agendi teera Neko, mwami we'Miisiri, anamúhima. Ku yikyo kyanya, Nahano anadeta hi'gulu lya'Bamiisiri kwokuno:

3 «Mulingikanie isiribo ziinyu, ziba niini kandi iri mbamu, gira mugende mwi'zibo.

4 Mwe muli mu gendera ku fwarasi,
muziyaje kwe'byajo, munazishonere kwo.
Muyambalage ingofeera ze'byuma, munayibiike
ibiringiini.

Munatyaze na'matumu giinyu, munayam-
bale ibihazo biinyu bye'byuma.

5 «Aahago! Biki byo mbwini? Si abasirikaani
be'Miisiri bakoli humiirwi!
Keera bahimwa, banakolaga mu tibita.
Kiri ne'bikalage byabo, bikola mu puumuka,
buzira kukebaanuka.

Iri bali mu gira mbu balangiize ngiisi luhande,
banateerwe ne'kyoba.

6 Kundu bangatibita mulindi, banabe bali
bikalage bye'ndwani,
haliko batagafuushuka.

Bali mu bambaajira, banayami gwa haashi iyo
munda imbembe, ha lwiji Hefuraati.

7 «Banyandi baliira ábali mu heema ngo'lwiji
Niire?

Si bagweti bagasavya hooshi mu kihugo!

8 Abasirikaani be'Miisiri, bakoli kwiziri hooshi
mu kihugo, banagweti bagayihaya mbu:

“Ngakwira mu kihugo kyoshi nga mwijulire
gwa'miiji.

Ngayami shereeza utwaya twoshi, kiri na
ábatutuuziri mwo.

9 Aahago! Mwe muli mu gendera ku fwarasi, na
mu magaare gi'zibo!

Mugendi teera abagoma.

Si mwe ndwani ze'Miisiri!

- Na niinyu mwe biira baabo ukulyoka i
Hendyopiya ne'Puuti!
Ngahwe! Si mulyagagi bikalage mu kukoleesa
isiribo!
Kiri na'Baluudi, muli bikalage mu kufwora
imiheto.”
- 10 Kundu kwokwo, luno lusiku lulyagagi
lwe'mwa Nahano Rurema wo'bushobozi
bwoshi!
Yabo booshi, mu siku ízigayija, agabayi-
hoola.
- Agahaniiriza abagoma baage, halinde
anabaminike ku ngooti.
Abagoma baabo, bagabajiga, halinde
abasirikaani bingi banayitwe.
- Abandu ábatuuziri uluhande lwe'mbembe, hoofi
no'lwiji Hefuraati,
bagaaba ngi'tuulo íryatangwa imwa Na-
hano wo'bushobozi bwoshi.
- 11 E Bamiisiri, kundu mwangazamuukira i
Giryadi,
mbu mugendi leeta yo'muti gwo'kulunga
mwe'nguma, ndaagwo úgwangamùkiza.
Mugasigala naaho balwazi.
- 12 Ibinyamahanga, keera bikayuvwa ngiisi kwo
mukayagagala bweneene ne'shoni!
Si indwani ziinyu, zikayipukulana kwo,
zanayami yibumbulika haashi.»

13 Mwami Nebukandeneza we'Babeeri,
ikyanya akashungika ukuteera Abamiisiri,
Nahano anabwira Yeremiya kwokuno:

14 «Ugenderage balya Bamiisiri ábali i Migidoli,

na ábali i Mefiisi, na ábali i Tapaneshi,
unababwire kwokuno:

“Ábamùsokaniini bakola mu mùteera!

Aahago! Muyibiike ibiringiini, gira mugendi
lwa.”

15 E Bamiisiri, kituma kiki ibikalage biinyu biri
mu yibumbulika haashi?

Íbitumiri bali mu gwa haashi, bwo nie gwet
ngabahirika.

16 Bali mu kizi hirimana kwo, boonyene ku
boonyene.

Banashubi bwirana: “Muvyuke, maashi! Tu-
galukire imwitu, mu beene witu.

Yabo bagoma, tubaleke, gira batakengeere
batuyita.”

17 Bagayinika mwami we'Miisiri yiri iziina:
Ihongo lya busha!

Mukuba keera akateera ubulyo
bwo'kugenduukirwa!

18 «Nie Nahano wo'bushobozi bwoshi, nie na
Mwami, nabiika indahiro:

Nga kwo nyamiri ho, umugoma akola agayiji
mùteera.

Alyagagi mula ngo'mugazi Taboori,

anali nga kwo'mugazi Karimeeri guli ku
nyaaja.

19 «E Bamiisiri, mumenye kwo mukola mugat-
walwa imbohe.

Kwokwo, mushwekage ibindu biinyu.

Akaaya ke'Mefiisi kakola kagashereezibwa.

Ikihugo kyabo kinasigale biguuka.

- 20 «Ikihugo kye'Miisiri, kiryagagi nga nyana íshishiri.
Kundu kwokwo, ikibugu ukulyoka imbembe,
kigayiji kiteera.
- 21 Abasirikaani be'Miisiri, bali ba kuhembwa naaho,
banakoli shishiri nga nyana.
Balya booshi, bagakebaanuka, banayami tibita.
Bakola bagahanirizibwa,
halinde banahanyagale lwoshi.
- 22 Abagoma bakola mu yegeera, bafumbiiti isheenyó nga'batemi be'biti.
Lyeryo, Abamiisiri bagalooza ukuny-ombooka, nga mujoka.
- 23 Yabo bagoma baabo, bagaaba kandaharuurwa nga nzige.
Kundu Abamiisiri balyagagi bingi, si baganyanyagwa haashi nga lubako luhamu úlutangatulwa.»
Kwokwo, kwo Nahano adesiri.
- 24 «Balya Bamiisiri, ikyanya bagabiikwa mu maboko ga'bandu be'mbembe,
lyo bagateezibwa ishoni.»
- 25 Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri adetaga kwokuno: «Ngola ngaahana Hamooni, umugisi gwa mu kaaya ke'Tebeesi. Ngaahana Abamiisiri ne'migisi yabo, kiri na'baami baabo. Na ngiisi ábagaaba bayibiisiri ku'yo mwami, nabo ngabahana. 26 Balya Bamiisiri, ngababiika mu maboko ga'bagoma baabo, mwami Nebukandeneza we'Babeeri, na'basirikaani baage, gira bayitwe.

«Kundu kwokwo, mu siku ízigayija, Abamiisiri bagashubi tuula bwija mu kihugo kyabo, nga kwo bâli tuula.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

Abahisiraheeri, Nahano agabaguluula

²⁷ «E bakozi baani, mwe beene Hisiraheeri! Mutayobohage, mutanavunike indege.

Kundu mukatwalwa hala mu mbohe, kiri na'baana biinyu,

haliko ngaki mùkiza, ninamùlyose yo.

Ikyanya mwâye galuke, lyo mugajeberera.

Ndaanaye úgashubi kizi mùkakaza.

²⁸ E beene Yakobo! Si muli bakozi baani!

Tunayamiinwi. Aaho! Mutakizi yoboha!

Kundu n'gamùshaabula mu bihugo bingi-bingi, haliko, ngaki bishereeza lwoshi-lwoshi.

Si mwehe, ndagamùminika lwoshi.

Ukumùhana, ngamùhana. Ndanganaleka ukumùhana.

Haliko, kugaaba naaho ku lugero úlumùkwiriiri.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

47

Indumwa imwa'Bafirisiti

¹ Ikyanya mwami we'Miisiri atâli zaazi teera akaaya ke'Gaza, Nahano anabwira Yeremiya hi'gulu lya'Bafirisiti kwokuno:

² «Abagoma bakola mu kuumana uluhande lwe'mbembe.

Bali ngo'lwiji úlukoli heemiri.

Bagaaba ngo'lwiji úlugweti lugasavya nganangana!

Bagalenga mu ngiisi kaaya, banakumbulule
ibiri mu kihugo byoshi.

Abandu bagakizi yidehereza mu nduulu,
ikihugo kyoshi kinayijule ikimombo.

³ Ifwarasi zigakizi girigimba.

Na'magaare gi'zibo, ganalase amapine.

Ababusi багаабула убүлүо бво'kutabaala
abaana baabo,
banayami tibita, buzira kushubi balola.

⁴ Ikyanya kyo'kuminika kwa'Bafirisiti, keera
kyahika.

Abandu be'Tiirro na'be'Sidooni, kundu bali mu
bashiga,

si nabo booshi bagaminikirwa kuguma.

Ee! Yabo Bafirisiti booshi, Nahano agabaminika
ngana,

kiri na ábasigiiri mu kalira ke'Kereete.

⁵ Balya bandu be'Gaza bagateezibwa ishoni,
banakizi begwa imishaku hi'gulu
lyo'mwizingeerwe.

Kiri na'be'Hashikelooni, batagaki hulusa izu.

Mwe musigiiri mu ndekeera! Mugayama
mujengiirwi halinde mangoki?

⁶ Mukola mu banda induulu, ti:

“E Nahano! Ingooti yawe igakizi tuteera
halinde mangoki!

Ugirage ugigalulire mu kyubati kyawe, unatu-
uze, maashi!”

⁷ Iyo ngooti, kutagi kwo yangatuuza,
na Nahano aki gihangwiri kwo ikole?

Akiri mu gibwira kwo igendi teera akaaya
ke'Hashikelooni,
na'bandi booshi ábatuuziri ku nyaaja.»

48

Nahano atumira Abamohabu indumwa

¹ Ino ndumwa, iryagagi hi'gulu lye'kihugo kye'Mohabu. Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri, agitangaga kwokuno: «Ali yayewe, imwa'bandu ba'kaaya ke'Nebo!

Si bagashereezibwa lwoshi-lwoshi!

Kiri na'bandu be'Kiryatayimu, nabo akaaya kaabo kagagwatwa, banateezibwe ishoni.

Kiri ne'nzitiro zaako, abagoma bagazihongola.

² Yabo Bamohabu, abandu batagaki bahuuza.

Mukuba Abaheshibooni bakola mu bagirira igambi, ti:

“E balya! Tugire tugendi baminika, gira batakizi ki yimbwa mu milala.”

E bandu ba mu kaaya ke'Madimeni! Na niinyu, bagamũguujika ingooti mu migongo, mutanaye ki shubi deta.

³ Yuvwagwi! Abahoronayimu bakola mu shereezibwa, banakola mu bululuka ku kimombo, iri banayamuluka.

⁴ Yabo Bamohabu, bakola bagaminikwa.

Amalira gaabo gagayuvwikana halinde mu kaaya ke'Sowari.

⁵ Balya Bamohabu, akaaya kaabo keera kayihongoleka haashi.

Kyanatuma bagazamuukira i Luhiti, mu njira yo'kugenda i Horonayimu, iri banabululuka ku kimombo.

⁶ E balya! Mutibitage, gira muyikize. Mugendi yibisha mwi'shamba.

7 E Bamohabu, si mwâli kizi biika umulangaaliro
ku bugale bwinyu,
na ku bukalage bwinyu!

Buno, abagoma bakola bagamûgwata imbira,
banamûtware imbohe, kuguma no'mugisi
gwinyu Kemooshi,
kiri na'bagingi baagwo, na'bakozi baagwo.

8 Utwaya twinyu twoshi tugaminikwa, ndaanako
ákagafuuka.

Indekeera zigashereezibwa, kiri
no'tugangazi kwakundi.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri!

9 Ku kasiisa, yikyo kihugo kye'Mohabu, kigash-
ereezibwa ngana-ngana!

Ku yukwo, munakihumbire ishinda, kinasigale
ishamba limaata,
ndaanaye mundu úgaki kituula mwo.

10 Umundu, iri atangakoleesa ingooti yage
mu kuminika Abamohabu, akwaniini
adaakwe!

Ee! Byo Nahano adesiri, ngiisi
úgabiyolohera akwiriiri adaakwe.

11 «Yabo Bamohabu, ukulyokera keera, bâli je-
beriiri.

Balyagagi nga divaayi íri mu ndango imyaka
mingi, buzira kutwangwa.

Ndaakyo kyanya bakatwalwa imbohe.

Kwokwo, bakiri mu ba no'muhongolo mwija,
banakiri mu simiisa.

12 Kundu kwokwo, Nahano adetaga:

“Mu siku ízigayija, ngamûlungikira abagoma,
bayiji müyonera kwe'divaayi yinyu
mwenyene.

Ha nyuma, banasige bavungula-vungula indango.

13 Abahisiraheeri bâli kizi tabaaza umuzimu gwa mu kaaya ke'Beteeri.

Ne'kyanya gutakabatabaala, banagwatwa ne'shoni.

Kwo na kwokwo, Abamohabu nabo bagateez-ibwa ishoni, hi'gulu lyo'muzimu gwabo Kemooshi.”

14 «E bandu be'Mohabu, kuti kwo mwangakizi yihaya, mbu:

“Tulyagagi bikalage bye'ndwani!

Ne'kyanya tulyagagi mwi'zibo, tuli mu zibii-riza.”

15 Ehee! Si abagoma biinyu bakola bagayiji mûshereeza!

Utwaya twinyu, tugahongolwa, kiri ne'misore yinyu inayitwe.»

Kwokwo, kwo Mwami adesiri. Ni'ziina lyage, ye Nahano wo'bushobozi bwoshi!

16 «E Bamohabu, ulwinyu lukola lugaahika.

Ee ma! Mukolaga mugaminikwa.

17 E batuulani ba'Bamohabu!

Na niinyu mwe mubayijiriiri! Mubalirire, ma!

Mukizi deta, ti: “Kino kihugo, kundu kishubi lumbuusiri,

haliko abagoma keera bakiyogogoza.

Ubulangashane bwakyo, no'bushobozi bwakyo, ndaakibyoy!”

- 18 «Na niinyu, mwe batuulaga be'Dibooni! Mukizi yibiika haashi, munayibodeke mu luvu. Si ngiisi ábagaminika Abamohabu, na niinyu, bagayiji mûteera! Inzitiro ziinyu, bagaasiga bazishereeza.
- 19 Na niinyu, mwe batuulaga be'Haroweri! Mukizi yisunga ha butambi lye'njira, iri munaloleera. Yabo bandu ábagweti bagatibita ukulyoka i Mohabu, mugendi babuuzi: “E balya! Bikagi íbyaba?”
- 20 Nabo, ti: “Si ikihugo kye'Mohabu keera kyashereezibwa! Abandu baamwo, bakoli teziibwi ishoni.” E Bamohabu, mulirage ku kimombo. Mugendi yimangira ha lwiji lwinyu Harinooni, iri munamenyeesania kwo keera mwasherebera lwoshi-lwoshi!
- 21 Abatuulaga ba mu ndekeera ya ha lugulu, keera bahanirizibwa, kiri na'kaaya ke'Holooni, na'ke'Yahasa, na'ke'Mefaati,
- 22 na'ke'Dibooni, na'ke'Nebo, na'ke'Beeti-Dibilatayimu,
- 23 na'ke'Kiryatayimu, na'ke'Beeti-Gamuli, na'ke'Beeti-Mehoni,
- 24 na'ke'Keryoti, na'ke'Bosira. Abandu booshi be'Mohabu keera bakahanirizibwa, ngiisi ábatuuziri mu twaya twa hala, na ábatuuziri hoofi-hoofi.
- 25 Yabo Bamohabu, imisi yabo ikoli maziri. Ee! Ukuboko kwabo, keera kwavunika.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

²⁶ «Balya Bamohabu, bâli kizi yigereera Nahano.
Kwokwo, mukizi bahaniiriza, halinde ban-
abambaajire nga balalwe.

Bagayibulaga haashi, banayivuruguuze mu
bishazi byabo,
halinde abandu banakizi bahonyoleza, ti
honyo!

²⁷ E Bamohabu, si mwâli kizi honyoleza Abahisir-
aheeri!

Mwanakizi baharuura nga bakagwatwa mu
biso bya'banyazi, mwanabazuugiza am-
atwe.

²⁸ «Mwe batuulaga be'Mohabu! Mushaagage mu
twaya,
munagendi tuula mu nyaala.

Ee! Mugendi tuula nga mahumba, bwo go gali
mu yubaka ingisha mu nyaala.

²⁹ «Twâli yuvwiti kwa'Bamohabu bâli kizi yikan-
gaata bweneene.

Ee ma! Ubwikangaate bwabo bwâli leeziri
ulugero.

Bâli kizi yiheemya bweneene mu mitima yabo,
mbu bo bali na'kamaro.

³⁰ Nahano ashubi detaga kwokuno: “Ubwikan-
gaate bwabo, mbuyiji-yiji.

Kundu kwokwo, ndaako kamaro buhiiti.

Kundu bagweti bagayihuuza,
ndaabyo bashobwiri ukukola.”

³¹ «Kwokwo, ngola mu geraniza Abamohabu
booshi.

Ngolaga bu lira hi'gulu lya ábali mu kaaya
ke'Kiiri-Heresi.

³² E bandu be'Shibima! Mwâli riiri nga mizabibu
íjabusiri Inyaaja yo'Muunyu, halinde i
Yazeeri.

Kundu kwokwo, irya mizabibu, umushereeza
agamùnyaga yo,
kiri ne'bindi bitumbwe.

Kwokwo, ngamùlirira bweneene,
ukuhima kwo njuba mu lirira balya bandu
be'Yazeeri.

³³ Mwe Bamohabu, mwâli ne'ndalo ze'nagiira.
Kundu kwokwo, ibikandiro biinyu bitakiri
mu lyosa idivaayi.

Mutanakiri no'bushambaale, kandi iri malega.
Ndaanaye úkiri mu kizi kanda imizabibu, iri
anabanda akabuuli.

Kundu mukola mu yamiza, kutakiri ku
bushambaale.

³⁴ «Yabo Bamohabu, bakola mu bululuka
mu twaya twabo, ukulyokera i Heshibooni,
halinde i Heryari ne'Yahasa, no'kulyoka i Sowari
halinde i Horonayimu, ne'Hegulaati-Sherishiya.
Emwe! Kiri na'miiji ge'Nimurimu, keera
gakama. ³⁵ Yabo Bamohabu, bwo bali mu yokera
imizimu umubadu ku marango, ngabazimiiza.»
Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

³⁶ «Umutima gwani, gukola mu lirira Abamo-
habu, kiri na beene Kiiri-Heresi. Gushushi-
ini na gwo'mundu úkola mu lasa umuteera-
teera ku kigandaaro. Mukuba ibindu byoshi
byo bâli koli singwiri, keera babishahulwa.
³⁷ Yabo bandu, mu kuyerekana kwo bajengiirwi,
keera bakakunguulwa umushaku ku matwe, kiri

ne'nyanwa. Keera banashaakirwa ku maboko, banakoli kenyiiri amasuuzu.

³⁸ «Balya Bamohabu, keera nabavungula, nga kirugu kizira kamaro. Kwokwo, mu ngiisi nyumba, na mu ngiisi njira yabo, abandu bakola mu liruuka ku kimombo.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

³⁹ «Yabo Bamohabu, keera bavunika. Bakola mu bululuka. Mulolage ngiisi kwo bagweti bagateezibwa ishoni. Abandu bakola mu bahonyoleza, keera banateteerwa ngana!»

⁴⁰ Nahano adetaga kwokuno: «Lolagi!

Abagoma ba'Bamohabu bakola bagayija nga nyunda úli mu yihwika mu kihugo kyabo.

⁴¹ Utwaya twamwo tugagwatwa, kiri no'twaya tuzitire.

Ku yikyó kyanya, ibikalage bye'ndwani bigahuumirwa, ngo'mukazi úgweti úgaabuta.

⁴² Bwo bâli kizi yidundulika imbere lya Nahano, bagashereezibwa, halinde batanaki be mulala.

⁴³ E Bamohabu, buno, ikihuumula kikoli mùlindiriiri, kuguma ne'bishimo bila, ne'mibashu.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

⁴⁴ «Ikyanya abandu bagakizi puumuka hi'gulu lye'kyoba,

bagakizi yami yihongoleka mu buhya.

Ne'kyanya bagalooza ukubushaaga mwo, bagakizi yami bashwa no'mubashu.

Keera nashungika ngiisi kwo ngahaniiriza Abamohabu.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

- 45 «Abandu keera bakabatibita,
banagendi looza umutuula i Heshibooni.
Kundu kwokwo, yaho i Heshibooni, umuliro
gwanahulukira mu kaaya, mu kajumiro ka
Sihooni,
gwanasingoola ikihugo kyoshi kye'Mohabu,
kiri na balya banabwikangaate booshi.
- 46 E Bamohabu, yayewe imwinyu!
Bwo mwâli kizi yikumba umuzimu Ke-
mooshi, keera mukashereezibwa.
Bagala biinyu na banyere biinyu, keera bakag-
watwa,
banatwalwa imbohe.
- 47 «Kundu kwokwo, yabo Bamohabu, mu siku
ízigayija, ngashubi bagenduusa.»
Kwokwo, kwo Nahano adesiri.
Ubuleevi hi'gulu lya'Bamohabu, kwokwo kwo
bumaziri.

49

Nahano atumira Abahamooni indumwa

- 1 Nahano adetaga hi'gulu lya'Bahamooni
kwokuno:
«Abahisiraheeri, bakolaga hayi?
Ka ndaaye úsigiiri, mbu ahyane ikihugo
kyabo?
Aahago! Kituma kiki bakaleka Abahamooni
bayabiire ikihugo kye'Giryadi?
Yabo Bahamooni, bagweti bagayikumba
umuzimu Mirikomu,
bo banakoli tuuziri mu twaya twa'Bagaadi!»
- 2 Nahano anashubi detaga kwokuno:

«Mu siku ízigayija, kiri na'Bahamooni ba
mu kaaya ke'Raba bagayuvwa akaluulu
ki'zibo.

Ikyanya ligaamala, hagasigala ibiguuka naaho.

Kiri no'twaya twe'butambi, tugasingoolwa
ku muliro.

Yabo bandu, kundu bakayimula Abahisiraheeri
mu kihugo kyabo,
halikago leero Abahisiraheeri bo bagabay-
imula.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

³ «E bandu be'Heshibooni, mutondeere
ukuliruuka.

Si akaaya ke'Hayi keera kashereezibwa!

E bandu be'Raba! Niinyu mubululukage!

Muyambale amasuuzu mu kuyerekana
umwizingeerwe.

Mutibitage iyo munda ne'yo munda mu luzitiro
lwinyu.

Si umuzimu gwinyu Mirikomumu, gugatwalwa im-
bohe,
kiri na'bagingi, na'bandi bakulu baagwo.

⁴ Mugweti mugayiyuvwa hi'gulu lye'ndekeera
ziinyu, mbu zikoli yeziri bweneene.

Kundu kwokwo, mulyagagi nga baana
ábatatwaziizi Rurema,
iri munalangaalira kwe'bindu biinyu
bigamùkiza.

Munadete, ti: “Nyandagi úgayiji gira mbu an-
deere?”

⁵ Kwokwo, ngamùteera ikyoba imbande zooshi.
Abatuulani biinyu bagakizi mu mùyimula mu
kihugo kiinyu,
ndaanaye úgashubi mùkuumania.»

Kwokwo, kwo Nahano Rurema wo'bushobozi bwoshi adesiri.

⁶ «Haliko, mu siku ízigayija, yabo Bahamooni, ngashubi bagenduusa.»
Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

Nahano atumira Abahedoomu indumwa

⁷ Nahano wo'bushobozi bwoshi, adetaga hi'gulu lya'Bahedoomu kwokuno:

«Mu kaaya ke'Temaani, ka ndaaye mwitegeereza úli mwo?

Abitegeereza baamwo, ka batakiri mu hanu-
ulana?

Ko'bwitegeereze bwabo bukamala lwoshi-
lwoshi?

⁸ E kibusi kya Hesahu, mwe na'batuulaga be'Dedaani! Mutibitage, mugendi yibisha mu nyaala.

Kikolaga kyanya kyo'kumùhaniiriza.

⁹ Abimbuzi be'mizabibu, ikyanya bali mu yiji yimbula,

bali mu siga imisigala ku mulandira.

Kiri na'bazimba, ikyanya bali mu yiji zimba bushigi,

bali mu yabiira naaho ngiisi íbyangabatabaala.

¹⁰ Haliko abandu be'kibusi kya Hesahu boohe, ngabanyaga ibindu byoshi-byoshi.

Kiri na ngiisi ho bali mu yibisha, ngababishuula, gira batalonge ukuyibisha imwani.

Yabo Bahedoomu, abandu baabo booshi bagaminikwa.

Ndaanaye kiri no'muguma úgasigala.

11 Mundekere ifuuvi ízimùtuuziri mwo,
naani, ngakizi zikuya-kuya.

Kiri na banamufwiri biinyu, mbe nie bagakizi
langaalira.»

12 Nahano adetaga kwokuno: «Abandu
baguma, bâli kizi hanwa, kundu ndaabwo
buhube bahiiti. Aahago! Mwe Bahedoomu,
ka itali yo haahe, kwo niinyu mugaahanwa?
Ukuhanwa, mugaahanwa ngana!»

13 Nahano adetaga kwokuno: «Ngweti
ngabiika indahiro kwi'ziina lyani, kwa'kaaya
ke'Bosira kagahongoka, kanasigale kilundo
kya'mabuye. Ikyanya abandu bagaabona ngiisi
kwo kashereezibwa, bagasoomwerwa, bana-
tondeere ukukahonyoleza, iri banakadaaka.
Kiri no'tundi twaya twe'butambi, natwo
tugashereezibwa, tunasigale biguuka, halinde
imyaka ne'myakuula!»

14 E Bahedoomu! Nahano akambwira kwo keera
akalungika indumwa yage mu mahanga,
kwo igendi bwira abandu kwokuno:
«Mukuumanie abasirikaani biinyu, gira mu-
gendi teera Abahedoomu.»

15 «E Bahedoomu, ngamùniihya kwo, mube
bagerwa ukuhima abandu be'bihugo
byoshi.

Yabo bandi, banakizi mùnegura.

16 We bwatiiri mu nyaala za mu migazi,
we na twaziri amarango!

Kundu wangayubaka inyumba hi'gulu bwe-
neene, nga ngisha yo'tushuuta,
ngaki kumanula ho.

Keera mukayingiza abandu be'bindi bihugo
mwe'kinyukura.

Kundu kwokwo, ubwikangaate keera
bwakuteba.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

¹⁷ Nahano anadetaga kwokuno: «Ikihugo
kye'Hedoomu kigashereezibwa lwoshi.

Ikyanya abandu bagakizi lenga hoofi lyakyo,
banabone ngiisi kwo kyasigala biguuka,
bagahuumirwa, banasoomerwe.

¹⁸ Nga kwe'Soodoma ne'Gomora no'twaya
twe'butambi bikashereezibwa,
kwo na kwokwo i Hedoomu nayo igash-
ereezibwa.

Ndaanaye mundu úgaki tuula yo kandi.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri!

¹⁹ «Nga kwe'ndare iri mu vuvunyuka mu
kishungu-shungu hoofi no'lwiji Yorodaani,
inayilale mu bibuzi i bungere, kwo naani
ngayami yimula Abahedoomu mu kihugo
kyabo.

Ha nyuma, na ndoole ugundi mutwali, ni-
namúyimike mwo.

Aaho! Nyandi úshobwiri ukunyigereera?

Na nyandi úwangambuulania?

Na nyandi mutwali úwangagira mbu tuha-
gane?»

²⁰ Yuvwagwi ngiisi kwo Nahano akoli shungisiri
ukugira hi'gulu lya'Bahedoomu,
na'batuulaga be'Temaani.

Ku kasiisa, kiri na'baana baabo bato, bagay-
imulwa, banabululirwe hala.

Emwe! Utwaya twabo, ngiisi mundu agakizi
tuhumirirwa.

- 21 Ikyanya bagaagwa, ikihugo kigajugumbana.
Ikyanya bagayidehereza mu nduulu, igayu-
vwikana halinde ku Nyaaaja Ndukula.
- 22 Lolagi! Abagoma ba'bandu be'Bosira bakola
bagayija
nga nyunda úli mu yami yihwika mu kaaya
kaabo.
- Yulwo lusiku, abasirikaani be'Hedoomu бага-
teerwa ne'kyoba,
nga mukazi úkola mu yuvwa umukero.

*Nahano atumira abandu be'Damasiki in-
dumwa*

- 23 Nahano adetaga hi'gulu lye'Damasiki
kwokuno:
«Abandu be'Hamaati na'be'Haripaadi, bakayu-
vwa umwazi mubi,
banakoli tetiirwi.
Bakoli shengusiri hi'gulu lye'kyoba,
banakoli hanamiri imitima, nga nyaaja íri
mu birinduka.
- 24 Abandu be'Damasiki, keera bateerwa
ne'kyoba,
ne'ndege zikoli teziri bweneene.
Bakoli yuvwiti ubulyaniirwe, ngo'mukazi úkola
úgaabuta.
Banakoli loziizi ukutibita.
- 25 Balya bandu, bâli kizi shambaala ngiisi
kyanya!
Kundu kwokwo, buno akaaya kaabo kakola
kagajandwa.
- 26 Imisore yabo, igaagwa mu njira, inayitwe.

Yulwo lusiku, abasirikaani baamwo booshi bagayitwa.»

Kwokwo, kwo Nahano wo'bushobozi bwoshi adesiri.

27 «Inzitiro ze'Damasiki, ngaziduulika kwo'muliro, halinde inyumba nyiija za mwami Beni-Hadaadi zinasingooke.»

Nahano atumira abandu be'Kedaari na'be'Hazoori indumwa

28 Mwami Nebukandeneza we'Babeeri akahima beene Kedaari. Kiri ne'bihugo bye'Hazoori âli bitwaziri. Yibyo bihugo, Nahano adetaga hi'gulu lyabyo kwokuno:

«Yabo bandu be'Kedaari, batuuziri uluhande lwe'sheere.

Aaho! Mugendi bateera, munabazimiize.

29 Mugendi gwata amaheema gaabo, na byoshi ibigali mwo.

Mukizi gwata ne'bitugwa byabo, kiri ne'ngamiya.

Mugendi bateerera induulu, ti: “Tukola mwe'kihumula ngiisi luhande!”»

30 Nahano adetaga kwokuno: «E batuulaga be'Hazoori,

nie Nahano namùkengula kwo mutibitire hala, mugendi yibisha.

Mukuba, mwami we'Babeeri Nebukandeneza keera akagira igambi libi hi'gulu liinyu, anakola agamùzimiiza.

31 «Yabo bandu baki jeberiiri mu kati ko'mutuula.

Aaho! Yimukagi, tugendi bashereeza.

Yabo bandu, batuuziri haabo-haabo.

Akaaya kaabo, katahiiti inyiivi, kandi iri migaliro.

³² Aahago! Mugendi shahula ingamiya zaabo, kiri na ngiisi bindi bitugwa byo bagweti.

Balya bandu, ábali mu kunguula imishaku yabo, ngabashabulira hooshi mu kihugo.

Ngiisi ho bagakizi genda, ngabaleetera ubuhanya.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

³³ «Akaaya ke'Hazoori kagasigala ishamba li-maata.

Ndaaye umundu úwâye ki katuule mwo, si ligaaba igomberano lye'mirunga.»

Nahano atumira abandu be'Helamu indumwa

³⁴ Ikyanya Zedekiya akayima abe mwami we'Buyuda, haaho-haaho, indumwa ya Nahano yanahikira umuleevi Yeremiya hi'gulu lye'kihugo kye'Helamu.

³⁵ Nahano wo'bushobozi bwoshi anadeta kwokuno: «Ikihugo kye'Helamu, kundu kikoli sikamiri bweneene hi'gulu lya ábali mu fwora imiheto, haliko iyo miheto yoshi, ngagivungula-vungula.

³⁶ Ngaleetaga abagoma ukulyoka imbande zooshi, banabashabulire ngiisi he'mbuusi iri mu huusa.

Bagagendi twalwa imbohe mu mahanga gooshi.

³⁷ «Yabo Bahelamu, ngabajungumbania imbere lya'bagoma baabo.

Yabo bagoma, kwo baloziizi ukubayita, baga-
gendi balandiriza bafumbiiti ingooti,
halinde banaminike booshi imbere lyani.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

³⁸ Nahano ashubi detaga kwokuno:

«Iyo munda i Helamu, yo ngabiika ikitumbi
kyani, mu kuyerekana kwo nie mwami,
na nzimiize mwami wabo, kiri na'bakulu
baabo.»

³⁹ Nahano ashubi detaga kwokuno:

«Balya bandu be'Helamu, iri hagalenga isiku,
ngashubi bagenduusa, nga ngiisi kwo bâli
tuula.»

50

Nahano atumira Abababeeri indumwa

¹ Nahano anabwiraga umuleevi Yeremiya,
hi'gulu lye'Babeeri, na'batuulaga baayo
kwokuno:

² «Mukizi menyeesa ibinyamahanga indumwa,
buzira kubibisha umwazi.

Muyimusagye irembera,

mu kubamenyeesa kwa'Bababeeri
bagwatwa imbira.

Imigisi yabo igateezibwa ishoni,
halinde inavungulwe.

Iyo migisi yabo Beeri, na Merodaaki, igate-
teerwa,

inahuumirwe bweneene.

³ Yikyo kihugo kye'Babeeri, abandu bakola mu
yija ukulyoka imbembe,

gira bayiji kiteera, banakishereeze,

kinahinduke ishamba lizira bandu.

Abandu ne'bitugwa byoshi bigakitibita,
ndaanaye úgaki tuula mwo.»

Abahisiraheeri bâye ki galukire Rurema

⁴ Nahano Rurema, adetaga kwokuno:

«Ku yikyo kyanya, Abahisiraheeri na'Bayuda
bagayija bali mu ndooza,
iri banalira bweneene.

⁵ Bagabuuza injira yo'kugenda i Sayuni.

Ne'kyanya bagabwirwa, bagayami tondeera
ukugenda yo.

Tuganywana ikihango twe nabo, batanâye ki
kihongole.

Ngaaba nie Nahamwabo, halinde imyaka
ne'myakuula!

⁶ Abandu baani bâli riiri nga bibuzi
íbikateereka.

Ibirongoozi byabo, bikabahabura,
halinde banayibagira ho bâli tuuziri, ba-
nakizi genda bagajeba-jeba mu migazi.

⁷ Ikyanya abagoma bâli kizi bagwana, banakizi
bateera.

Banakizi deta, ti: “Balya bandu, mu kubateera,
tutahubiri.

Si keera bakahubira Nahano yenyene!

Kundu bashokuluza baabo bâli kizi langaalira
Nahano,

haliko, abaana baabo banakizi múhubira!”

⁸ «Mutibitage Abababeeri! Muhuluke mu ki-
hugo kyabo.

Mukizi ba nga bihebe íbiri mu genda imbere
lye'kiso.

9 Ngola ngaleeta abandu bingi ukulyoka imbe-
mbe, bayiji teera i Babeeri,
banagigwate.

Balyagagi bikalage mu kufwora imiheto,
batanâye galuke maboko mamaata.

10 Yabo bagoma bagagenda mu Babeeri,
banashahule mwo ngiisi byo baloziizi.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

11 «E Bababeeri, ikyanya mukagendi shahula
abandu baani ibindu,
mwanaba mukoli shambiiri bweneene.

Mwanasimba-simba nga nyana íri mu ndagiriro.
Izu liinyu, likola nga lye'fiizi ye'fwarasi.

12 Kundu kwokwo, ikihugo kiinyu kigaki teez-
ibwa ishoni bweneene,
kinasigale mwa'bandu bagerwa bweneene
ukuhima ibindi byoshi,
kinahinduke ishamba íriyumagusiri.»

13 Na bwo Nahano agaaba akoli shavwiri,
yikyo kihugo, ndaaye mundu úwâye kituule
mwo.

Si kigasigala biguuka.

Ngiisi úgakizi kilenga mwo, agahuumirwa.

Ikyanya abandu багаabona ngiisi kwo
kyashereezibwa, bagasoomerwa ngana-
ngana!

14 «Mwe mufumbiiti imyambi mweshi! Mu-
sookanane akaaya ke'Babeeri, gira muka-
teere.

Na mu kulasha imyambi, mutasige kiri
no'mundu muguma.

Mukuba keera bambubira, na ndi nie Nahano.

15 Mubandage akashiba ngiisi luhande!

Lolagi! Balya Bababeeri keera bakayibiika mu maboko ga'bagoma.

Inzitiro zaabo zooshi, keera zikayihongoleka haashi.

Balya bandu, Nahano keera akabahaniiriza, nga ngiisi kwo bibakwiriiri.

Aaho! Muiyihoolage!

Ngiisi kwo bakagira abandi, kube kwo na niinyu mugabagira.

16 Yabo Bababeeri, mubahangirire batashubi byala imbuto, batanayimbule.

Mu balya basirikaani, ngiisi muguma agagwatwa ne'kyoba,

halinde anayami tibitira imwabo.

17 «Abahisiraheeri balyagagi nga bibuzi.

Indare zigweti zigabahiiva, iri zinabashaab-ula.

Ubwa mbere, bakashaabulwa na mwami we'Hasuriya.

No'buzinda, mwami Nebukandeneza we'Babeeri, ye kabavungula amavuha.»

18 Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema wa'Bahisiraheeri adetaga kwokuno:

«Nga kwo keera n'gahaniiriza ulya mwami we'Hasuriya,

kwo na kwokwo, ngahaniiriza mwami we'Babeeri, kiri ne'kihugo kyage.

19 Ha nyuma, na ngalulire Abahisiraheeri mu kihugo kyabo.

Bagakizi lya imimbu ukulyoka ku mugazi
 Karimeeri, na ku Bashaani,
 kiri ne'bya mu migazi ya Hifurahimu
 ne'Giryadi.

- 20 Mu yizo siku, kundu abandu banga-
 looza ukubona amabi mu kihugo
 kye'Hisiraheeri, batagagabona.
 Ne'ri bangalooza ukubona ibyaha mu
 kye'Buyuda, batagabibona.

Mukuba, ngaasiga abandu baani bagerwa, na
 mbakejeererere.»
 Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

- 21 Nahano ashubi deta kwokuno:
 «Muzamuuke, mugendi teera ikihugo
 kye'Meratayimu,
 mugendi teera na'Bapekodi.

Mubalandirize, halinde mubaminike lwoshi-
 lwoshi!
 Ngiisi byo ngola mu mùbwira, mubigirage.

- 22 Bakola mu shereeza ikihugo kyoshi,
 akaluulu ki'zibo kayuvwikiini hooshi.

- 23 Ubwa mbere, Abababeeri bâli gweti
 bagahooja-hooja amahanga gooshi.
 Halikago buno, nabo keera bahirikwa, ba-
 natwika.

Mu bihugo byoshi, i Babeeri yo ikoli sherebiiri
 bweneene.

- 24 E Bababeeri, mwâli kizi mbagala kwo, nie
 Nahano.
 Kwokwo, nanamùtega, mwanayami
 gwatwa.

- 25 «Keera n'gayigula ikihinda kyani
kye'bilwaniiso,
nanabilyosa, gira ngoleese uburaakari
bwani.
Nie Nahano wo'bushobozi bwoshi,
ngola mu gendi teera ikihugo kye'Babeeri.
- 26 E basirikaani, mulyokage ngiisi luhande, gira
muyiji teera Abababeeri.
Muhongolage ibihinda byabo bye'byokulya.
Munabashahule ibindu, munabilunde indundo
mbamu.
Kino kihugo, muyiji kishereeza lwoshi-lwoshi,
hatanagire umundu ye mugaasiga!
- 27 Muminikage abasirikaani baamwo booshi.
Mubayite nga kwo muli mu yita ibitugwa.
Yayewe imwabo! Si ulwabo keera lwahikaga!
Kikola kyanya kyo'kubahaniiriza.
- 28 Yuvwagwi! Abahisiraheeri ábafuushuka i
Babeeri, keera bayija i Sayuni,
banakola mu menyeesa ngiisi kwo Rurema
Nahamwitu, keera akayihoola Abababeeri.
Si bâli mali shereeza inyumba yage!
- 29 Ngiisi ábayiji ukufwora umuheto, mubabwire
kwo bayiji teera akaaya ke'Babeeri.
Mukasokanane, hatagire umundu
úgafuushuka mwo.
Ngiisi kwo bâli kizi gira abandí, kube kwo nabo
mugabagira.
Yabo Bababeeri bâli kizi hagana na Nahano,
Umutaluule wa'Bahisiraheeri, ku bwikan-
gaate bweneene.
- 30 Ku yukwo, imisore yabo igayitirwa mu njira.

Abasirikaani baabo booshi, bagaminikwa ku
lwolwo lusiku luguma.»
Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

31 «E bandu bo'bwikangaate! Niehe, nie Nahano
wo'bushobozi bwoshi.
Na buno, ngola ngamùlwisa.
Ee! Kikola kyanya kyo'kumùhaniiriza.

32 Kundu mugweti mugayikangaata,
si mugasiitara, munagwe, ndaanaye
úgamúvyula.
Ngayasa umuliro mu twaya twinyu,
halinde byoshi bisingooke ngiisi luhande.»

33 Nahano wo'bushobozi bwoshi, adetaga
kwokuno:
«Abahisiraheeri na'Bayuda, bakola baja.
Abagoma keera bakabagwata imbohe, ba-
nalahira kwo batagabaliika.

34 Kundu kwokwo, niehe, iziina lyani nie Nahano
wo'bushobozi bwoshi.
Nie gaguluula abandu baani ku bushobozi
bwani,
halinde ndeete umutuula mu kihugo kyabo.
Halikago, Abababeeri boohe, ndaagwo mutuula
gwo bagalonga.»

35 Nahano ashubi detaga kwokuno:
«Balya Bababeeri bayitwe ku ngooti,
kuguma na'bakulu baabo, na'banabwenge
baabo!

36 Yizo ngooti, leka ziyite na'baleevi baabo
be'bibeeshu,
halinde bahinduke bahwija.

Zeezo ngooti, ziyite na'basirikaani baabo,
halinde bahuumirwe.

³⁷ Yizo ngooti, zikizi yita ne'fwarasi zaabo,
bashereeze na'magaare gaabo gi'zibo,
kiri na'basirikaani baabo be'mahanga, ábali mu
hembwa.
Babe booba nga bakazi!

Zeezo ngooti, zikizi teera ibihinda byabo byoshi,
halinde ibindu íbiri mwo bishahulwe, binat-
walwe i mahanga.

³⁸ Zeezo ngooti, zikizi teera invula ihangame,
halinde amiiji gaamwo gakame.

Ikihugo kye'Babeeri, si kiyijwiri mwe'migisi!
Iyo migisi ikola mu teera abandu ikyoba
bweneene, halinde banabe nga basire.

³⁹ Ikyanya i Babeeri igaashaka, imirunga
ne'hotirishe,
kiri ne'zindi nyamiishwa, bigayiji tuula
mwo.

Haliko abandu boohe, ndaaye úgaki yiji tuula
mwo, halinde imyaka ne'myakuula!
Ikihugo kye'Babeeri kigasigala biguuka
naaho.

⁴⁰ Ngiisi kwo n'gaminika i Soodoma ne'Gomora
no'tundi twaya twe'butambi,
i Babeeri nayo, kwokwo kwo ngagishereeza.
Ndaanaye mundu úgaki tuula yo kandi.»
Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

⁴¹ «Lolagi! Abasirikaani bakola mu lyoka im-
bande ze'mbembe.
Bali mulala úguhimbiri, kiri na'baami bingi,
bakola mu yiji teera ukulyoka mu mbeka
ze'kihugo.

42 Abasirikaani baabo, bahagasiri imiheto,
na'matumu.
Balyagagi balangi, batanali mu yuvwirana
indengeerwa.

Ikyanya bali ku fwarasi zaabo,
bali nga midunda mu nyaaja.

E Babeeri! Yabo bagoma bakola ibiringiini, kwo
bayiji kuteera.

43 Yabo basirikaani, mwami we'Babeeri keera
akayuvwa imyazi hi'gulu lyabo,
anayoboha, halinde amaboko gaage gakoli
lebiiri.

Akoli shengusiri, anakola mu lyanirwa,
ngo'mukazi úgweti úgaliibwa no'mukero.

44 Nga kwe'ndare iri mu vuvunyuka mu
kishungu-shungu hoofi no'lwiji Yorodaani,
inayilale mu bibuzi i bungere,
kwo naani ngayami yimula Abababeeri mu ki-
hugo kyabo.

Ha nyuma, na ndoole ugundi mutwali, ni-
namúyimike mwo.

Aaho! Nyandi úshobwiri ukunyigereera?

Na nyandi úwangambuulania?

Na nyandi mutwali úwangagira mbu tuha-
gane?»

45 Yuvwagwi ngiisi kwo Nahano akoli shungisiri
ukugira hi'gulu lye'kihugo kye'Babeeri,
na'batuulaga baamwo.

Ku kasiisa, kiri na'baana baabo bato, bagay-
imulwa, banabululirwe hala.

Emwe! Utwaya twabo, ngiisi mundu agakizi
tuhumirirwa.

- 46 Ikyanya ikihugo kye'Babeeri kigagwatwa,
 abandu booshi bagateerera induulu bwe-
 neene,
 ne'kihugo kinajugumbane.
 Abandu ba mu mahanga gooshi bagayuvwa
 ngiisi kwa'Bababeeri bakola mu bululuka
 ku kimombo.

51

- 1 Nahano adetaga kwokuno:
 «Ngaleeta abashereeza, bayije nga mbuusi,
 banashereze ikihugo kye'Babeeri,
 na'bandu baamwo.
- 2 Ngalungika ibinyamahanga, biyiji shereeza i
 Babeeri,
 nga kwe'mbuusi iri mu yehuula ibyasi.
- Ku lusiku abagoma bagakishereeza,
 bagahuluka imbande zooshi, banayiji ki-
 teera.»
- 3 «Utalekage kwa'basirikaani be'Babeeri baf-
 wore imiheto yabo,
 utanabaleke mbu bayambale ibihazo byabo.
 Utakejeererere imisore yabo,
 si uyami minika abasirikaani baabo lwoshi-
 lwoshi!
- 4 Yabo Bababeeri, bagateerwa mu kihugo kyabo,
 banayitirwe mu mitalimbwa yabo.
- 5 Nie Nahano wo'bushobozi bwoshi, na ndi nie
 Rurema wa'Bahisiraheeri na'Bayuda.
 Yabo bandu baani, ndakabajanda, kundu bâli
 kizi mbubira,
 na ndi nie Mutaluule wa'Bahisiraheeri.»

- 6 Ngiisi mundu ashaagage i Babeeri,
gira alonge ukuyikiza.
Mutasigalage yo, mbu muyitirwe kuguma
na'banabyaha.
Mukuba, kikola kyanya kyo'kubahaniiriza.
Ee! Nahano agabahaniiriza, nga ngiisi kwo
bibakwiriiri.
- 7 Ikihugo kye'Babeeri, kyâli riiri nga rusoozo
lwe'nooro mu maboko ga Nahano,
lwanâli kizi lalusa amahanga gooshi.
Ibinyamahanga byâli kizi nywa idivaayi yamwo,
byanakizi sireha.
- 8 Halikago buno, Babeeri naye keera akagwa,
anavunika.
Ku yukwo, mumúlririre!
Mugendi leeta umuti, munamúlungu inguma.
Hali ikyanya angaki kira.
- 9 Ibinyamahanga byanashuvya:
«Tukagira mbu tukize i Babeeri, haliko
shoobe!
Muleke, tuyigendere, ngiisi muguma mu kihugo
kyabo.
Si Abababeeri, ibihano byabo bikoli luziri bwe-
neene,
binahisiri mu kibungu!»
- 10 Abayuda bagweti bagaadeta:
«Nahano Rurema adesiri kwo ndaago mabi
tugweti.
Aaho! Tugendage i Sayuni,
gira tugendi menyeesania ngiisi kwo âli kizi
gira.»
- 11 Nahano akoli shungisiri ukushereeza i
Babeeri,

kyo kitumiri akashigika abaami be'Mediya.
 Yabo Bababeeri, bo bakashereeza inyumba yage.
 Ku yukwo, agabayihoola, nga kwo bibak-
 waniini.

Aahago! Mutyaze imyambi yinyu! Muyabiire
 ne'siribo!

¹² E bagoma be'Babeeri! Mushonie irembera
 li'zibo,

gira abasirikaani bateere inzitiro ze'Babeeri.

E Bababeeri! Muleetage abandi balaliizi, lyo
 mumenya ikihe kyo bagamuteera kwo ku
 bumbishwa.

Kundu mwangagira kwokwo, Nahano akoli
 shungisiri kwo agamushereeza,
 lyo akwiza ishungi zaage.

¹³ E Bababeeri! Ikihugo kiinyu kiyegiiri inyijji
 nyingi-nyingi,
 keera mwanagala bweneene.

Kundu kwokwo, ulwinyu keera lwahika.

Leero, mukola mugaamala.

¹⁴ Nahano wo'bushobozi bwoshi, keera akabiika
 indahiro kwi'ziina lyage kwokuno:

«E Babeeri, utwaya twawe, ngatuyijuza
 mwa'basirikaani ba'bagoma nga nzige,
 banakubandire akabuuli, kwo bakuhimiri.»

¹⁵ Nahano ye kabumba ikihugo ku bushobozi
 bwage.

Ye kanakisikamya ku bwitegeereze bwage.

Anakoleesa ubwenge bwage mu kyanuula
 igulu.

¹⁶ Ikyanya ali mu kyula, amijji mwi'gulu, gali mu
 yami yigusha haguma.

Ali mu kuumania ibibungu hooshi mu kihugo.

Ku kyanya kye'nvula, analyamuze ikiryamu.

Anahuuse ne'mbuusi ukulyoka mu bihinda byage.

17 Si abandu boohe, biri bizeeze, ndaanabyo bayiji!

Abatuzi, bali mu yagagala ngana mu kutula imigisi.

Si iri ya bibeeshwa ngana!

Ndaabwo bugumaana ihiiti.

18 Ndaako kamaro ko ihiiti.

Si iri ya kuhonyoleza naaho.

Ikyanya Nahano agagihana, igaahera lwoshi.

19 Haliko, Rurema wa Yakobo, yehe atali nga yo.

Si ye kalema ibindu byoshi,

anatoola Abahisiraheeri kwo babe bo bandu baage!

Iziina lyage, ye Nahano wo'bushobozi bwoshi.

20 Nahano adetaga kwokuno:

«E Bababeeri, muli nyundo yani, yo ndi mu koleesa mu kulwa.

Ngweti ngamùkoleesa, gira nvungule ibinyamanga,

halinde na njereeze kiri na'maami gaabo.

21 Ngamùkoleesa mu kuvungula ifwarasi, na ábali mu zigendera kwo.

Munavungule na'magaare go'kubululwa, na ábali mu garongoora.

22 Munavungule abashosi na'bakazi, kiri na'bashaaja ne'misore.

Mugavungula abatabana na'banyere.

23 Ngamùkoleesa mu kuvungula abangere
ne'bitugwa byabo,
na'bahiizi, ne'bitugwa byabo byo'kulimiisa,
kiri na'bakulu na baguvuruneeri.»

24 Nahano ashubi detaga kwokuno: «Mwe Bababeeri, ngamùhana, kuguma na'bandu bi-
inyu booshi, bwo mwâli kizi girira i Sayuni
amabi.»

25 Nahano adetaga kwokuno: «E Babeeri,
uli mugazi gwo'bushereeze. Mukuba, ug-
weti ugashereeza amahanga gooshi.

Kundu kwokwo, ndyagagi mugoma wawe.

Ngakuhaga, na ngunyanyage haashi.

Hanatame, unasigale ugasingoolwa no'muliro.

26 Mu kati kaawe mutagaboneka kiri ni'buye
lyo'kuyubaka ulutaliro.

Si ugasigala ishamba, halinde imyaka
ne'myakuula!»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

27 Mugirage mushonie irembera lyo'kumenyeesa
izibo!

Mulasagye ne'kibuga, gira ibinyamahanga
byoshi bikiyuvwe.

Mukuumanie Abahararaati, na'Bamini,
na'Bahashikenaazi,
gira bayiji teera Abababeeri.

Mutoolage umukulu wo'kurongoora
abasirikaani.

Muleete ifwarasi kandaharuurwa nga nzige.

28 Mukuumanie abasirikaani be'mahanga,
gira bayiji teera i Babeeri.

Muleete abaami be'Mediya, na'batwali baabo, na
baguvuruneeri baabo,
kuguma na'basirikaani booshi ba mu but-
wali bwabo.

29 Nahano ashungisiri kwo agahindula ikihugo
kye'Babeeri libe ishamba,
ndaanaye mundu úgakituula mwo.

Kyo kitumiri kikola mu jungubana, iri
kinagaaya-gaaya no'bulyanirwe.

30 Abasirikaani be'Babeeri batakiri mu lwa.
Si bakoli sigiiri mu nyumba zaabo nzitire.

Ubuhagarusi bwabo bwamala,
banakolaga booba nga bakazi.

Inyumba zaabo zikola mu singoolwa.
Ne'nyiiwi za'kaaya zikola mu hongolwa.

31 Indumwa zigweti zigakulikirana muguma-
muguma,
mu kugendi menyeesa mwami kwa'kaaya
kaage ke'Babeeri keera kagwatwa.

32 Ngiisi ha'basirikaani bangalenga mu kutibita,
abagoma keera bahagwata,
banahasingoola kuguma ne'nzitiro.

Buno, abasirikaani bakola mu lenga
mwe'kinyukura.

33 Nahano wo'bushobozi bwoshi, Rurema
wa'Bahisiraheeri, adetaga kwokuno:

«Abababeeri, abagoma bakola mu bahinyata-
hinyata,
nga kwo bali mu yeluula ingano ku kyanya
kye'mimbu.

Ee! Ikyanya kyo'kuyimbula i Babeeri kikola kigaahika.»

34 «Twe bandu be'Yerusaleemu, mwami Nebukandeneza we'Babeeri akatuhima, anatushereeza. Akatushahula ibindu, twanasigala nga nyungu maata, anayami bimira nga mujoka muhamu. Anayabiiraga ngiisi byo âli loziizi, anabuli tuyimula mu kihugo kiitu.»

35 Ee! Abandu be'Sayuni badeta na kwokuno: «Nga kwa'Bababeeri bakatuleeza mu malibu, kwokwo nabo ubaleezagye mu go. Si bakayita abandu biitu bingi! Aaho! Nabo ubahaniirize.»

36 Nahano adetaga kwokuno: «E Bayuda, ngamûbulanira, na nyihoole abagoma biinyu. Ngayumya inyaaja ze'Babeeri, kiri ne'shyoko zaazo.

37 Akaaya ke'Babeeri, ngakahindula bibe biguuka, halinde linabe igomberano lye'mirunga. Ikyanya abandu bagaabona kwokwo, bagakan-guka.

Ndaanaye úgaki katuula mwo.

38 Buno, baki gweti bagalunduma nga ndare, iri banamoka nga baana be'ndare.

39 Na bwo baki nyotiirwi, ngabagirira ulusiku lukulu.

Emwe! Ngabalalusa,

- halinde banalembwe ni'ro lya'kahondo-
hondo, batanâye ki vyuke.»
Kwokwo, kwo Nahano adesiri.
- 40 «Balya Bababeeri, ngabayabiira, gira bagendi
tongeerwa.
Bagabatongeerwa nga byanabuzi, ne'bipanga,
ne'bihebe.
- 41 Yayewe! Akaaya ke'Babeeri, kundu kâli kizi
huuzibwa mu mahanga gooshi,
haliko buno, keera kagwatwa!
Ikyanya abandi bali mu bonaga ngiisi
ibyakakoleka kwo, banakanguke.
- 42 Inyaaja, keera zikaheema, zanabwikira i
Babeeri.
Na buno, imidunda ikola mu kundula
hi'gulu lyayo.
- 43 Utwaya twe'Babeeri, bikola biguuka,
tunakoli ba ishamba iriyumagusiri,
ndaanaye mundu úki tuuziri mwo,
kandi iri wo'kulenga mwo.
- 44 «Gulya mugisi Beeru gwe'Babeeri, ngaguhani-
iriza.
Ngiisi byo gwâli kizi mira-mira, gugabishala.
Ibinyamahanga bitanâye ki guyijire.
Kiri ne'nzitiro ze'Babeeri, zigahongoka.
- 45 E bandu baani, si ubute bwa Nahano bukoli
kayiri!
Aahago! Muhuluke mu kaaya ke'Babeeri.
Mutibitage, lyo mufuuka.
- 46 Ikyanya mugayuvwa kwo mwami muguma
agendi teera uwabo,
mutakanguke, mutanatwike indege.

Mukuba, umwazi mwene yugwo, guli mu kizi
yija ngiisi mwaka.

47 Ku kasiisa, ngola ngahaniiriza imigisi
ye'Babeeri,
halinde ikihugo kyoshi kinateteerwe.

Ibirunda bya'bandu baamwo, bigalambama
hooshi.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

48 Nahano ashubi detaga kwokuno:

«Ha nyuma, igulu ne'kihugo, na byoshi ibibiri
mwo, bigabanda akabuuli.

Mukuba, mu mbande ze'mbembe, mugahuluka
abasirikaani,
banayiji shereeza i Babeeri.

49 «Balya Bababeeri, keera bakayita Abahisira-
heeri,

kiri na'bandi bandu mu mahanga gooshi.

Kwokwo nabo, bakwaniini bayitwe.

50 Mwehe keera mukafuushuka, mutanayitwa.

Aaho! Mugirage mulyoke i Babeeri!

Mutanaki tindiirize!

Kundu mukoli tuuziri i mahanga, mukengeere

Nahano,

mukengeere na'kaaya ke'Yerusaleemu.

51 «Mugweti mugaadeta, ti: “Twe Bayuda,
ibinyamahanga keera bikayifunda ahandu

hataluule mu nyumba ya Nahano,

binali mu kizi tuhonyoleza.

Tukoli teziibwi ishoni, tunakoli tetiirwi bwe-
neene.”»

52 Nahano adetaga kwokuno:

«Mu siku ízigayija, ngahaniiriza imigisi ye'Babeeri.

Abandu baayo, ikyanya bagakomeereka, bagabululuka ku bulyanirwe.

Amazu gaabo ganayuvwikane hooshi mu kihugo.

53 Akaaya ke'Babeeri, kundu kanganunga halinde mwi'gulu,

banagire mbu basikamye inzitiro zaako, zibe ngomu,

halikago ngaki balungikira abagoma, bagendi kashereeza.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

54 «Yuvwagwi! Mu kihugo kye'Babeeri, abagoma bagweti bagashereeza bweneene.

Kyo kitumiri Abababeeri bakola mu bululuka!

55 Kalya kaaya ke'Babeeri, ngola mu kashereeza, halinde akaluulu kamale.

Ikyanya abagoma bagweti bagakateera, bali mu lunduma nga midunda mikayu.

56 Ee! Abagoma bagweti bagateera i Babeeri.

Abasirikaani baamwo keera bagwatwa imbohe, banavunirwa imiheto yabo.

Nie Nahano Rurema. Ikyanya abandu bagweti bagaagira amabi, ndi mu bahana.

Kwokwo, ngabahana ngana, ukukulikirana na'mabi gaabo.

57 Yabo Bababeeri, ngalalusa abakulu baabo, na'banabwenge baabo,

kiri na'batwali baabo, na baguvuruneeri na'basirikaani baabo.

Yabo booshi, bagagwejera mwi'ro lye'myaka
ne'myakuula, batanâye ki vyuke.»
Kwokwo, kwo Mwami adesiri, anali ye Na-
hano wo'bushobozi bwoshi!

⁵⁸ Nahano wo'bushobozi bwoshi, ashubi detaga
kwokuno:
«Yabo Bababeeri, kundu inzitiro zaabo ziryagagi
mbamu,
haliko zooshi zigaki hongolerwa haashi,
ne'nyiivi zaabo, nazo zinasingoolwe lwoshi!
Ehee! Kundu abandu be'bihugo bingi, bâli kizi
kayubaka mwo, keera bahomba.
Kundu bâli kizi kayiluhya kwo, haliko, ka-
gasingoolwa naaho.»

*Yeremiya atuma indumwa ya Nahano imwa
Bababeeri*

⁵⁹ Ku kyanya mwami Zedekiya akahisa imyaka
ina atwaziri, anabalamira i Babeeri kuguma
no'mulemberezi wage Seraya mugala Neriya,
mwijukulu Mahiseya. Kwokwo uyo Seraya,
nie Yeremiya nanamúheereza indumwa, kwo
agindwalire iyo munda. ⁶⁰ Iyo ndumwa yâli
yandisirwi mu kitaabo. Na mu yikyo kitaabo,
nâli yandisiri mwo'buhanya bwoshi úbwâye
koleke ku Bababeeri. Amagambo gooshi go nâli
looziri hi'gulu lye'Babeeri, go ganâli yandisirwi
mwo.

⁶¹ N'gabwira Seraya kwokuno: «Ino ndumwa,
ikyanya ugaahika i Babeeri, ukwaniini ukugiso-
mera abandu booshi. ⁶² Ha nyuma, unahuunage
Rurema kwokuno: “E Nahano! Ukagwanwa
wadeta kwo ugashereeza hano handu, halinde

hataki tuule abandu, kandi iri bindi biremwa. Si kino kihugo kigajandwa, kinasigale ngi'shamba halinde imyaka ne'myakuula!"

⁶³ «Kino kitaabo, mango wayusagya ukubasomera kyo, ugakishwekera kwi'buye, unakitibulire mu lwiji Hefuraati, ⁶⁴ unababwire kwokuno: "Ikihugo kye'Babeeri, kigaazika kuguma na'bandu baamwo, kitanâye ki shubi yulubuka. Mukuba ubuhanya bwo ngakiletera, bugaaba buhamu ngana-ngana!"»

Amagambo ga Yeremiya, hano ho gamaliiri.

52

I Yerusaleemu yahanwa

(2 Baami 24.18-25.7)

¹ Mwami Zedekiya, ikyanya akayima, âli kola ne'myaka makumi gabiri na muguma. Anahisa imyaka ikumi na muguma atwaziri i Yerusaleemu. Nyina, ye wâli Hamutali, munyere Yeremiya, wa mu kaaya ke'Ribuna. ² Uyo Zedekiya âli kizi gira amabi imbere lya Nahano, nga kwo Yoyakimu âli kizi gira.

³ Kyanatuma Nahano agarakarira bweneene abandu be'Yerusaleemu na'be'Buyuda, anabahana halinde booshi banatwalwa i mahanga. Uyo Zedekiya, bwo akahuna imbere lya mwami Nebukandeneza we'Babeeri, ⁴ kyanatuma uyo mwami agayijira akaaya ke'Yerusaleemu mu siku ikumi zo'mwezi gwi'kumi, ali na'basirikaani baage booshi. Anashumbika imbere lya'kaaya, anakazinga. Ku yikyo kyanya, Zedekiya âli koli hisiizi imyaka mwenda atwaziri. ⁵ Yabo Bababeeri

banagenderera ukukasokanana, halinde Zedekiya anahisa imyaka ikumi na muguma atwaziri.

⁶ Mu lusiku lwo'mwenda, lwo'mwezi gwa kana, mu kaaya ke'Yerusaleemu umwena mukayu gwanagunuuzwa mwo, halinde hatanaboneka kiri na ihyangaliibwa.

⁷ Abababeeri banahongola uluhande luguma lwe'nzitiro za'kaaya. Haaho, mwami Zedekiya bo na'basirikaani baage, banagira mbu batibite bushigi. Banalenga mwi'tongo lya mwami, ku lwivi lwa ha kati ke'bigu bibiri, banapuumuka, halinde uluhande lwe'ndekeera yo'lwiji Yorodaani. ⁸ Ulya Zedekiya, abasirikaani be'Babeeri banamúlandiriza, banamúgwatira mu ndekeera ye'Yeriko. Abasirikaani baage booshi banamúhemukira, banashaabuka.

⁹ Yabo Bababeeri, ikyanya bakagwata mwami Zedekiya, banamútwala imunda mwami wabo i Ribila, mu kihugo kye'Hamaati. Haaho, ho mwami Nebukandeneza akatwira Zedekiya ulubaaja. ¹⁰ Anatee yitiisa bagala baage mu masu gaage, kiri na'bandi batwali be'Buyuda.

¹¹ Ha nyuma, banamújomola amasu, babuli múshweka utubangira, banamútwala i Babeeri. Anabeera mu nyumba ye'mbohe, halinde ku kyanya akashaaja.

¹² Ikyanya mwami Nebukandeneza we'Babeeri âli kola ne'myaka ikumi na mwenda atwaziri, mu lusiku lwi'kumi lwo'mwezi gwa kataanu, Nebuzaradani umukulu wa'basirikaani baage, anayingira i Yerusaleemu. ¹³ Uyo mukulu anasingoola inyumba ya Nahano, na'kajumiro,

ne'zindi nyumba zooshi ze'Yerusaleemu. Ngiisi nyumba mbamu, akagisingoola. ¹⁴ Kiri ne'nzitiro zooshi ze'Yerusaleemu, anabwira abasirikaani be'Babeeri kwo bazihongolere haashi.

¹⁵ Uyo Nebuzaradani akatwala imbohe abandu ábâli ki sigiiri i Yerusaleemu, mu bagunda, kiri na'bandi booshi ábâli koli yitaaziri boonyene imwa mwami we'Babeeri, na banaluganda.

¹⁶ Halikago, akasiga banakahuku baguma, gira bakizi lima indalo ze'mizabibu, ne'zindi ndalo.

¹⁷ Yabo Bababeeri banagenda ha nyumba ya Nahano, banahooja-hooja zirya nguliro mbamu ze'miringa zombi ízâli riiri imbere lyayo, na galya magaare ikumi ge'miringa, kiri no'lya nangungubanga we'ndango ye'miringa. Iyo miringa, banagitwala i Babeeri. ¹⁸ Banatwala ne'nyungu, ne'mbahwa zo'kushamata, ne'mikasi, ne'nzoozo zo'kubiikira umuko, ne'miiko yo bâli kizi koleesa mu kuyokya umubadu, ne'bindi birugu byoshi bye'miringa íbyâli kizi koleesibwa mu nyumba ya Nahano.

¹⁹ Uyo mukulu wa'basirikaani, anatwala ngiisi kirugu kye'nooro muguuhya, na ngiisi kirugu kye'harija: ngo'mutanga, ne'sheetezo, ne'nzoozo zo'kubiikira umuko, ne'mbiikiro yo'munyotakiiko, ne'nyungu, ne'biterekero bya'matara, ne'nzoozo zo'kubiikira mwa'matuulo ge'divaayi.

²⁰ Mwami Sulumaani âli kolesiizi imiringa mingi mu kuyubaka inyumba ya Nahano, na mu kuyumaanania yizo nguliro zibiri, no'lya nangungubanga we'ndango, kuguma na zirya fiizi ikumi na zibiri ze'miringa zo'kumútereka kwo, na yago magaare go'kutereka kwe'mitanga.

Iyo miringa yoshi, yanaba mizito bweneene, halinde itangagerwa.

²¹ Ngiisi nguliro yâli no'bula bwe'meetere mwenda. No'kuzunguluka, zâli meetere ndatu. Ne'kita kyayo, zâli sendimeetere zirinda ne'kitolo. Na munda yazo, mwâli muhokoorore.

²² Kwi'twe lya ngiisi nguliro, kwâli ulushembe lwe'miringa. No'bula bwa ngiisi lushembe, zâli meetere zibiri ne'kitolo, lwanâli lusoose kwe'birimbiiso bya'makomamanga bye'miringa.

²³ Mu matambi, mwâli riiri amakomamanga makumi galimwenda na ndatu. Ne'mbande za ha lugulu, hâli riiri amakomamanga igana.

Abandu be'Buyuda batwalwa i Babeeri

(2 Baami 25.18-21, 27-30)

²⁴ Ha nyuma, Nebuzaradani, umukulu wa'balaliizi ba mwami, anatwala imbohe umugingi mukulu Seraya, na Sefaniya umugingi wa kabiri, na'bakulu bashatu ba'balaliizi be'nyiivi. ²⁵ Abandi Bayuda bâli ki bishamiri mu kaaya. Mu kati kaabo, anagwata mukulu muguma úwâli yimangiiri abasirikaani mwi'zibo kuguma na'bahanuuzi balinda ba mwami. Anatwala no'mwandisi wo'mukulu wa'basirikaani úwâli kizi yandika abasirikaani bahyahya, kuguma na'bandu makumi galindatu bo akagwana i Yerusaleemu. ²⁶ Yabo booshi, Nebuzaradani anabatwala imunda mwami Nebukandeneza we'Babeeri, i Ribila. ²⁷ Yeyo munda i Ribila mu kihugo kye'Hamaati, mwami anayami bayita booshi. Kwokwo kwa'bandu be'Buyuda bakatwalwa imbohe, hala ne'kihugo kyabo.

²⁸ Uyo Nebukandeneza, ikyanya âli koli hisiizi imyaka irinda atwaziri, lyo akatwala imbohe Abayahudi bihumbi bishatu na makumi gabiri na bashatu. ²⁹ Ne'ri akahisagya imyaka ikumi na munaana atwaziri, anatlwala abandi magana galimunaana na makumi gabiri na bashatu ukulyoka mu Yerusaleemu. ³⁰ Iri akashubi hisa imyaka makumi gabiri ni'shatu atwaziri, Nebuzaradani naye anatlwala abandi Bayahudi magana galinda na makumi gana na bataanu. Kwokwo, umuharuuro gwa'bandu booshi ábâli twazirwi imbohe, gwâli riiri bihumbi bina na magana galindatu.

³¹ Uyo mwami Yoyakini we'Buyuda, iri akahisa imyaka makumi gashatu ni'rinda ali mu nyumba ye'mbohe i Babeeri, mwami Heviri-Merodaaki anayima mu Babeeri. Mu gwogwo mwaka, iri hakaba mu siku makumi gabiri na zitaanu zo'mwezi gwi'kumi na kabiri, anakoga Yoyakini, anamúhulusa mu nyumba ye'mbohe. ³² Anakizi múganuuzwa ne'shagayo, anamúgingika ukuhima abandi baami bo bâli ririinwi mu mbohe i Babeeri.

³³ Kwokwo, Yoyakini anahogola imirondo yage ye'mbohe. No'kulyokera yaho, anakizi shangiira ibyokulya na mwami we'Babeeri. ³⁴ Mwami anakizi múheereza ugwege musheego ngiisi lusiku, halinde ku kyanya akashaaja.

**Ibibiriya: Igambo Iya Rurema mu ndeto
ye'kifuliiru
Fuliiru: Ibibiriya: Igambo Iya Rurema mu ndeto
ye'kifuliiru (Bible)**

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Fuliiru

Contributor: SIL International (in Africa)

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

871cddeb-c358-58e1-a46a-1b6006a51f3b